

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

శుక్రవారం, మార్చి 18, 2016.

FRIDAY, 18th MARCH, 2016

14వ శాసన సభ 7 వ సమావేశం, వాల్యూం-12 సంబరు-3
14TH L.A. 7 – SESSION, VOL—12 NO.-3

శక సంవత్సరం-1937, ఫాల్గుణ -10
10-Phalgun, 1937 – S.E.

శాసన సభ సచివాలయం
 పట్టిక గార్డెన్స్
 హైదరాబాదు- 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS, NAMPALLY
HYDERABAD - 500 004.**

**ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు**

సభాపతి	:	డా. కోడెల శివప్రసాదరావు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ మండలి బుద్ధప్రసాద్
కార్యదర్శి(ఇంచార్ట్)	:	శ్రీ కె.సత్యనారాయణ రావు
ఉప కారదర్శులు	:	శ్రీ పి.బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీ ఎం. విజయరాజు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీ కె.రాజకుమార్ శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి శ్రీ పి.నరసింహ శ్రీ బి.కమలాకర్ శ్రీమతి డా. వై.కామేశ్వరి శ్రీ ఇ. సంబీలరావు శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మహాన్రావు శ్రీ బి.ప్రభాకర్రావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ శ్రీనివాస్ అల్లాడి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(14వ శాసన సభ)
(ఏడవ సమావేశము : తొమ్మిదవ రోజు)

శుక్రవారం, మార్చి 18, 2016
సభ టె.గం.9.00 ని. లకు ప్రారంభమైనది
(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

విషయ సూచిక

పుట సంఖ్య

1. సభ సమావేశం (ఓ.గం.9.00 ని.)	.....	5
2. వాగ్రాహ ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	.....	5-48
3. సభ సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రాలు	.....	48&49
4. ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ లైబ్రరీస్ అమెండ్మెంట్ బిల్, 2016 ప్రవేశపెట్టడం.....		49
5. శూన్య గంట (జీర్ణ అవర్)	.....	49-57
6. బడ్జెట్‌పై గౌ. ఆర్థిక శాఖామాత్యుల సమాధానం	.....	57-70
7. వ్యవసాయ బడ్జెట్‌పై గౌ.వ్యవసాయశాఖామాత్యుల సమాధానం మరియు చర్చ	.....	70-80
8. డిమాండ్ ప్రవేశపెట్టడం, చర్చ మరియు ఆమోదం	.....	80-103
9. సభ వాయిదా (మ. గం.2.27 ని.)	.....	103

అనుబంధంః

- I) కోత ప్రతిపాదనలు సభకు సమర్పణ(1-11)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
శుక్రవారం, 18వ తేది మార్చి 2016.

(సభ ఉదయం 9.00 గంటలకు సమావేశమైనది. గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

MR SPEAKER: Now Question Hour, Question No.2382, Minister for Agriculture .

ప్రశ్న నెం.2382 (71)

శ్రీ వై. విశ్వశ్వర రెడ్డి - ఎమ్ముల్చీ.

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) 2015 సంవత్సరంలో పంటలను కోల్పోయిన రైతులకు ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని ఎప్పటిలోగా చెల్లించడమపుతుంది? చెల్లించవలసిన మొత్తం ఎంత?

అ) ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని హాక్కారుకు 10 వేల నుండి 20 వేలకు పెంచే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ప్రతిపాటి పుల్లారావు) :

అ) 2015 సంవత్సరంలో ఇన్ఫుట్ సబ్విడీగా రూ.1061.00 కోట్ల మొత్తాన్ని రైతులకు చెల్లించవలసి పుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి నిధులు అందిన తరువాత రైతులకు ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని చెల్లించడమపుతుంది.

అ) లేదండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రభాకర్ చౌదరిగారు.

శ్రీ వి. ప్రభాకర్ చౌదరి (అనంతపురం అర్పన్): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. మాది అనంతపురం జిల్లా. మా జిల్లా ఆత్మంత కరవుకాటకాలకు నిలయమైనది. ఈ జిల్లాలో గతంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఇన్ఫోట్ సబ్విడ్ మీద ప్రథానంగా దృష్టి సారించి చేయడం జరిగింది. గత సంవత్సరానికి, పూర్వం రెండు, మూడు సంవత్సరాలకు ఉన్నటువంటి తేడాలేంటి? కొన్ని వివరాలను ఇవ్వాల్సిందిగా మంత్రిగారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం మళ్ళీ ఏవిధంగా చేయాలనే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా? దాన్నిపైన వివరణ ఇవ్వాల్సిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్: మినిష్టర్ గారూ.

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావు (చిలకలూరిపేట): అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం రూ.692కోట్లు రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. 2014-15 సంవత్సరానికి వచ్చేటప్పటికీ రూ.858,49,22,000 రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. వాస్తవానికి కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన దానిని చూసుకుంటే రూ.140,36,83,000. రూ.25,45,00,000 లకు గాను గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రైతులను ఆదుకోవాలనే దృష్టితో రైతు సంక్షేమం కోసం, కష్టాల్లో ఉన్న రైతులను ఆదుకోవడం కోసం రూ.858,49,22,000 రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. ఇది చరిత్రలో రికార్డు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన దాని కన్నా రెండు రెట్లు అదనంగా ఇచ్చి రైతులను ఆదుకోవడం జరిగింది. ఇంకా రూ.79,54,00,000 ప్రాసెన్స్‌లో ఉన్నాయి. కొన్ని ఇన్వర్ట్స్ రాక, కొన్ని ఆధార్ కార్డుతో మ్యాచ్ కాక, కొన్ని పాస్సబుక్ లేనటువంటిని పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. అవికూడా ప్రాసెన్స్‌లో ఉన్నాయి.

ఈవిధంగా ఏ ప్రభుత్వమూ చేయనివిధంగా చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఇన్ఫోట్ సబ్విడ్ ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఇచ్చిన ఘనవరిత్ర తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిదే అధ్యక్షా.

మిష్టర్ స్పీకర్: శ్రీనివాసులు గారూ..

శ్రీ కాలువ శ్రీనివాసులు (రాయదుర్గం): సార్, అనంతపురం జిల్లా అంటే కరవుకు ప్రత్యామ్నాయం, ప్రతిరూపం. దురదృష్టప్పశాత్తు గడిచిన 18సంవత్సరాల కాలంలో 14 సంవత్సరాలు కరవు వచ్చింది. 2003వ సంవత్సరంలో కూడా భయంకరమైన కరవు అనంతపురం జిల్లాని కాటేస్తే, విపరీతంగా పంటనష్టం జరిగితే, అప్పట్లో ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు తప్పకుండా మిమ్మల్ని ఆదుకుంటామని హోమి ఇచ్చిన నేపథ్యంలో దురదృష్టప్పశాత్తు 2004లో ప్రభుత్వం మారితే అధికారంలోకి వచ్చిన తోలి ఏడాదే అనంతపురం జిల్లా రైతులకు రావలసిన రూ.64కోట్ల ఇన్ఫోట్ సబ్విడ్ని ఎగ్గిట్టిన అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం,

ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డి నాయకత్వంలో అనంతపురం జిల్లా రైతులకి తీరని అన్యాయం జరిగింది. అసలు రైతు తన పొలంలో పంట వేసి, పంట నష్టపోతే, ప్రభుత్వం ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ రూపంలో ఆర్థికంగా ఆదుకోవచ్చని మొట్టమొదటిసారిగా ఈ రాష్ట్రంలోనే కాదు, దేశంలోనే ఒక వినూత్సుమైన సహాయక కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశపెట్టింది ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయిడు గారు. రైతులను ఆదుకోవాలని ఒక సదుద్దేశంతో ఈ కార్యక్రమం ప్రారంభం చేశారు. అనంతపురం జిల్లాకి ఎక్కువ సహాయం వస్తోంది. గత సంవత్సరం కూడా సుమారు రూ. 580కోట్లు సహాయాన్ని అనంతపురం జిల్లాకి అందించారు. అయితే 2015 ఫిర్ఫతో పంటలు నష్టపోయిన రైతులకు ఇంకా ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ రాలేదు. కాబట్టి దయచేసి మంత్రివర్యులు కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఆర్థిక సహాయాన్ని త్వరగా పొంది, దానిని రాష్ట్ర రైతాంగానికి, ఎవరైతే పంట నష్టపోయిన రైతాంగానికి ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని అందించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞాపించేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: అంజనేయులు గారూ.

శ్రీ పులపర్తి రామాంజనేయులు (బీమవరం): అధ్యక్షా, మా జిల్లా పశ్చిమగోదావరి వ్యవసాయానికి నిలయం. గత మూడు నాలుగు సంవత్సరాలుగా మొదటి పంటను రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. దాంట్లో 40, 50 బస్తాలు పండిన తరువాత చేతికి వచ్చే సమయంలో అకాల వర్షాలు కురవడం, గింజ మొక్క వచ్చేయడం పంటిని చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇన్ఫుట్ సబ్విడీని ఒక సిస్టమ్ లేకుండా ఏదో ఒక ఏరియాలో ఒక ఎకరం తీసుకుని దానిబట్టి లెక్కానే ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ ఇవ్వాలనే ఆలోచన చెయ్యడం వల్ల రైతులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. ముఖ్యంగా గత మూడు సంవత్సరాలుగా మాజిల్లా లెక్కానేసుకుంటే రైతు 40 బస్తాలు పండించినా కూడా ఏ ఒకరైతుకీ వర్గోట్ అవ్వడం లేదు. వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కాని పరిస్థితుల్లో, రైతు ఆందోళన చెందుతున్న పరిస్థితుల్లో, ప్రభుత్వం చేయూతనిచ్చి ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ విషయంలో ప్రత్యేక శాధ్య తీసుకుని ఒక ఎకరం నష్టపోయిన రైతుకి కూడా ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ ఇచ్చే విధంగా ఏర్పాటు చెయ్యాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిష్టరు గారూ..

శ్రీ ప్రత్యుషాటి పుల్లారావుః అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు శ్రీనివాసులు గారు, రామాంజనేయులు గారు ఇన్ఫుట్ సబ్విడీ గురించి మాట్లాడటం జరిగింది. గత ప్రభుత్వం 2011లో అత్యధిక వర్షాల వల్ల నష్టపోయిన రైతులకి సుమారు రూ.290కోట్లు ఇవ్వకుండా కాలయాపన చేశారు. 2011-12లో కూడా సుమారు 30కోట్లు. అదేవిధంగా ఈరోజున

చంద్రబాబునాయుడుగారు వచ్చిన తరువాత, ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన దగ్గర నుంచి కేంద్రప్రభుత్వం ఇస్తున్న సబ్సిడీ కన్నా రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్యాడీ, గ్రోండ్సెట్, కాటన్ అండ్ షుగర్కేన్కి గవర్న్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రూ.13,500లు ఫీక్స్ చేస్తే చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇక్కడ ఉన్న రైతుల యొక్క పరిస్థితిని చూసి ప్రత్యేకంగా రూ.15,000లకి పెంచడం జరిగింది.

మొక్కజోన్సుకు కేంద్రప్రభుత్వం రూ.6,800లు ఇన్సుట్ సబ్సిడీ కింద ఇస్తే చంద్రబాబునాయుడుగారి ప్రభుత్వం రూ.12,500లు నిర్దయించి మొక్కజోన్సు వేసిన రైతులకు ఇన్సుట్ సబ్సిడీ అందించడం జరుగుతుంది. పత్నీ, సన్ఫ్స్వర్, సోయాబీన్స్, వీట్ తదితరాలకు కేంద్రప్రభుత్వం రూ.6,800లు మాత్రమే నిర్దయిస్తే మన రాష్ట్రప్రభుత్వం, మన నాయకుడు చంద్రబాబునాయుడుగారు రూ.10,000లు నిర్దయించడం జరిగింది. పొగుకు రూ.6,800లు గవర్న్మెంటు ఆఫ్ ఇండియా నిర్దయిస్తే, రూ.10,000లు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్దయించి రైతులను ఆదుకోవడం జరిగింది. ఈవిధంగా ఈ ప్రభుత్వం రైతుపక్షపాతంగా రైతుల యొక్క పరిస్థితి చూసి కష్టాల్లో ఉన్న రైతులని ఆదుకోవాలనే ఏకైక లక్ష్యంతో ఈ ప్రభుత్వం ఈ ఇన్సుట్ సబ్సిడీని కూడా పెంచడం జరిగింది. అదేవిధంగా కష్టాల్లో ఉన్న రైతుల నుండి తడిసిన, రంగుమారిన ధాన్యాన్ని మొత్తం కొనుగోలు చేశాం. కేంద్రప్రభుత్వం కొన్ని నార్క్స్ పెట్టినా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొంత సబ్సిడీని భరించి, కొంత ఇన్సెంటివ్ లను కూడా ఇచ్చి ఈ సంవత్సరం తడిసిన, రంగుమారిన ధాన్యాన్ని మొత్తం ఈ ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేసి రైతులను ఆదుకోవడం కూడా జరిగింది. 2015-16 సంవత్సరంలో గౌరవసభ్యులు శ్రీనివాసులు గారు అడిగినట్లు రూ.433కోట్ల ఐలక్షలు అనావృష్టికి ఇస్తే కేవలం వ్యవసాయానికి ఇన్సుట్ సబ్సిడీ రూ.316కోట్ల ఐలక్షలు కేంద్రప్రభుత్వం ఎలోకేపన్ ఇచ్చింది. ఇంకా ఫండ్స్ రిలీజ్ చెయ్యలేదు. అదేవిధంగా నవంబరు, డిసెంబరులో భారీ వర్దాలకి గౌరవసభ్యులు రామాంజనేయులు గారు అడిగినటువంటి దానికి రూ.280కోట్ల ఐలక్షలు కేంద్రప్రభుత్వం సాంక్షేపిక చేస్తే దాంట్లో అగ్రికల్చర్ కి ఇంకా ఎంత అవోంట్ అనేది కూడా ఎలోకేపన్ ఇవ్వలేదు. కనుక, కేంద్రప్రభుత్వం నుండి రిలీజ్ కాగానే any time release అయ్యే అవకాశం ఉంది. ఆ రిలీజెన్ రాగానే 2015-16 సంవత్సరం అనావృష్టి ఖరీఫ్ ది కానీ, అదేవిధంగా నవంబరు-డిసెంబరులో భారీ వర్దాలది కానీ, వెంటనే ఇన్సుట్ సబ్సిడీ రిలీజ్ చెయ్యడం జరుగుతుంది.

9.10am (2)

ఆవిధంగా చంద్రబాబునాయుడు గారి ప్రభుత్వంలో ఎప్పుడూ ఎటువంటి విపత్తులు వచ్చినా ఈ ప్రభుత్వంలో రైతుకు న్యాయం చేయాలనే ఏకైక లక్ష్యంతో ఎప్పటికప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సమిళ్చించి, ఇన్సుట్ సబ్సిడీని పెంచడంలోగానీ, కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి

వచ్చిన దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇన్ఫుట్ సబీడీని పెంచి ఇవ్వడంలోగానీ, ఈరోజు ఒక్క అనంతపురం జిల్లా చూసుకుంటే, 559కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఆవిధంగా ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఇన్ఫుట్ సబీడీ ఇచ్చి ఆదుకొన్న ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వమని తెలియజేస్తూ, 2015-16లో కేంద్రప్రభుత్వం రిలీజు చేయగానే వెంటనే రిలీజు చేయడం కూడా జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రామాంజనేయులు గారూ.

శ్రీ పులవర్తి రామాంజనేయులు : అధ్యక్షా, మాకు ఇన్ఫుట్ సబీడీ కేంద్రం రిలీజు చేసిన తరువాత వెంటనే ఇస్తామని మంత్రివర్యులు తెలియజేశారు. క్రావ్ అయిపోయి సంవత్సరం అయిపోయింది. మళ్ళీ క్రావ్ వేసుకొని రైతులు పండించుకునే స్థితిలో ఉన్నారు. మరి ఎప్పటికీ కేంద్ర ప్రభుత్వం రిలీజు చేస్తుందని, తమరు ఎప్పటికి రిలీజు చేస్తారని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మినిస్టర్ గారూ.

శ్రీ ప్రత్యేపాటి పుల్లారావు : అధ్యక్షా, ఖర్ఫ్ వేయబోయే లోపలే ఇన్ఫుట్ సబీడీ మొత్తం రిలీజు చేసి రైతులను ఆదుకోవడం జరుగుతుంది. సంవత్సరం నుంచి పెండింగ్ లేదు. 2015వ సంవత్సరం ఖర్ఫ్ లో నవంబర్, డిసెంబర్లో కురిసే వర్షాలకు మాత్రమే ఇన్ఫుట్ సబీడీ పెండింగ్ ఉంది. ఇది ఖర్ఫ్ పంట వేయబోయే లోపల ఈ మొత్తం పెండింగ్ ఉన్న అవోంటను రిలీజు చేయడం జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : క్వశ్వన్ నె.2180 Minister for Human Resources Development

ప్రశ్న నెం.2180

శ్రీ మాదుగుల వేణుగోపాల్ రెడ్డి,
ఎం.ఎల్.వి.,

గౌరవనీయులైన మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- ఎ) పారశాలలు, కళాశాలలన్ని క్రీడలకు ప్రాముఖ్యం ఇవ్వటంలేదన్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా ; అయితే ఆ విపరాలేమిటి మరియు అందుకు గల కారణాలేమిటి ;
- బి) పారశాలలు, మరియు కళాశాలలు క్రీడలను పదిలిపేయకుండా చూడడానికి ప్రభుత్వం ఏదెని యంత్రాంగాన్ని కలిగి ఉండా ;
- సి) ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి ;
- డి) పారశాల పారాయంశాలు కాకుండా యువత కోసం వివిధ క్రీడలు మరియు డిబ్బటింగ్ మొదలైనటువంటి కార్యకలాపాల కోసం శిక్షణ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నదా, అయితే, ఆ విపరాలేమిటి ; లేనట్లయితే అందుకు గల కారణాలేమిటి ?

శ్రీ గంటా శ్రీనివాస రావు, మానవ వనరుల శాఖా మంత్రి

- ఎ) లేదండి. పారశాలలు, కళాశాలలన్నింటిలో ప్రభుత్వం క్రీడలకు తగిన ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నది.
- బి) అపునండీ. పారశాలల్లో క్రీడలను పదిలిపేయకుండా చూడడానికి మరియు పర్యవేక్షించడానికి ప్రభుత్వం యంత్రాంగాన్ని కలిగి ఉన్నది.

26.07.2012 తేదీ గల విద్యాశాఖ జి.ఎం.ఎన్.నెం. 63లో ఆమోదించిన విద్యా విషయక అనుసూచి ప్రకారంగా 1వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు ప్రతి తరగతికి వారానికి 6 క్రీడా పిరియడ్సు ఉంటాయి. క్రీడా తరగతుల కోసం తగినంత మంది శిక్షణ పొందిన వ్యాయామ విద్యా శిక్షకులు పనిచేస్తున్నారు. ప్రాంతీయ, జిల్లా మరియు మండల స్థాయి విద్యాధికారులు విద్యా విషయక క్యాలెండరు ప్రకారం క్రీడా తరగతులను పర్యవేక్షిస్తున్నారు, నిర్వహించేలా చూస్తున్నారు.

పారశాల విద్యా మరియు కళాశాల విద్యా శాఖల సహాయంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రీడా ప్రాధికార సంస్థ క్షేత్రస్థాయి నుండి అంటే 1వ తరగతి నుండి విశ్వ విద్యాలయాల స్థాయి వరకు క్రీడలను ప్రోత్సహించేటట్లు చూస్తుంది..

- సి) ప్రతి విద్యా సంవత్సరంలో క్రీడా ఈవెంట్స్‌ను పాతశాల ఆటల సమాభ్య నిర్వహిస్తున్నది. క్రీడా సంఘాలు మరియు శాప్ (ఎన్ఎపి) సమన్వయంతో రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయి ఈవెంట్స్‌లో పాల్గొనడానికి విద్యార్థులను పంపించడమాన్యమితున్నది.

క్రీడలు మరియు ఆటలలో యువతరంగం అనే విశిష్టమైన ఉత్సవాన్ని ప్రతి సంవత్సరం జరుపుకొంటూ, కళాశాల విద్యార్థులకు బహుమతులను ఇవ్వడమాన్యమితుంది.

అంతేగాక, ప్రథమంగా ప్రతి విద్యార్థి వ్యాయామం నేర్చుకొనేట్లు చూడడానికి మరియు 6 సంవత్సరాల వయస్సు నుండి అంటే 1వ తరగతి నుండి కళాశాల స్థాయి వరకు క్రీడల్లో పాల్గొనేటట్లు చూడడానికి క్రీడలను తప్పనిసరి చేస్తూ పారశాలలు మరియు కళాశాలలన్నింటిలో వ్యాయామ విద్యా మరియు యోగాను ప్రవేశ పెట్టి 2016, జూన్ నెల నుండి అమలు చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్రయించింది.

- డి) అవునండీ.

క్రీడలలలో మరియు డిబేటింగు మరియు వ్హక్యత్వ పోటీ వంటి వివిధ కార్యకలాపాల కోసం విద్యార్థులకు శిక్షణ ఇవ్వడమాన్యమితుంది.

- 3 -

ప్రతి సంవత్సరం వార్షిక వేసవి శిక్షణా శిబిరాలను శాఖ నిర్వహిస్తున్నది. 2019 సంవత్సరంలో 37వ జాతీయ క్రీడలను ఆతిథ్యం ఇవ్వడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ప్రభాతికను రూపొందిస్తున్నది.

విశాఖపట్నం, విజయవాడ మరియు కడపలలో ప్రాంతీయ క్రీడా పారశాలలను ఏర్పాటు చేయడానికి శాఖ చర్యలను తీసుకొన్నది. అంతేగాక, అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో ప్రాంతీయ స్థాయిలో క్రింది ఆకాడమీలను ఏర్పాటు చేయాలని కూడా ప్రతిపాదించింది:-

- 1) విశాఖపట్నం : విలు విద్య, షైల్పిక్స్, స్ట్రోమ్, మాటింగ్, వెయిట్ లిఫ్టింగ్, బోటింగ్ మరియు కాయాకింగ్.
- 2) నెల్లారు : అడ్రెటిక్, జిమ్ముష్టిక్స్, బేక్సాండ్, బాస్కెట్ బాల్ మరియు భో-భో.
- 3) చిత్తారు : ఫెన్సింగ్, జూడ్, బాక్సింగ్ రెజిలింగ్ మరియు హాకి

మిస్టర్ స్పీకర్స్ బుచ్చయ్ చౌదరి గారూ...

శ్రీ గోరంట్ల బుచ్చయ్ చౌదరి (రాజమండ్రి రూరల్): అధ్యక్షా, అనేక ప్రైవేటు పారశాలలు కేవలం మళ్ళీస్టోరీడ్ బిల్డింగ్స్ లో నడుస్తున్నాయి. కనీస క్రీడా సౌకర్యాలు లేకుండా నడుస్తున్నాయి. Minimum facilities ఉండాలన్న నిబంధన ఏమైనా ఉందా? ఆ విధంగా నిబంధనలను అమలు చేయని విద్యాసంస్థల మీద ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటారు? ఒకనాడు ఐదెకరాలు, పదెకరాలు అంటూ నార్క్స్ ఫిక్స్ చేసి, విద్యాసంస్థలకు క్రీడా ప్రాంగణాలు ఉండేలా ఏర్పాటు చేశారు. కానీ, ఈమధ్య కాలంలో దాన్ని వయులేట్ చేస్తూ, పారశాలల్లో, జూనియర్ కళాశాలల్లో కూడా కనీస సౌకర్యాలు లేకుండా పోతున్నాయి. క్రీడా సౌకర్యాలతోపాటు వాటికి తర్వీదు ఇచ్చేవాళ్ళు కూడా చాలా చోట్ల లేరు. ఆ విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? పి.ఈ.టి. లను నియామకం చేయడానికి ఎలాంటి చర్యలు చేపడతారు? ఇవాళ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో క్రీడలను అభివృద్ధి చేయాలంటే క్రీడలకు తర్వీదు ఇచ్చేవాళ్ళకు కూడా అత్యంత ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. మండల స్థాయిలోను కూడా క్రీడా సౌకర్యాలుంటే... మీకూ తెలుసు, హైదరాబాద్ లో ముఖ్యమంత్రిగా చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలో APRO ASIAN GAMES, క్రీడా సౌకర్యాలను మెరుగుపరిస్తే అంతర్జాతీయ స్థాయిలో మన క్రీడాకారులు ఏవిధంగా

తయారయ్యారో, ఆ నిధంగానే విభజన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో క్రీడా సౌకర్యాలు మెరుగుపరచడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటారో తెలియజేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిష్ణర్ స్పీకర్స్ ప్రైమర్ సిగ్నేటరి వేణగోపాల్ రెడ్డి గారూ,

శ్రీ ఎం. వేణగోపాల్ రెడ్డి (గుంటూరు వెస్ట్)ః అధ్యాంశ్, మంత్రిగారి సమాధానం చాలా బాధాకరంగా ఉంది. మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం పూర్తిగా అధికారులు ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టును బేస్ చేసుకొని సమాధానం చెప్పినట్లుంది తప్పితే, **Ground reality** మధ్య ఎక్కడా కూడా మంత్రిగారి సమాధానానికి, జరుగుతున్న వాస్తవానికి చాలా సత్యదూరం కనబడుతోంది. మంత్రిగారు తేది: 15.07.2009న ఇచ్చినటువంటి **Notification, Government order...**

Municipality, Upper Primary & Secondary schools, Municipal Corporation, Municipality limitsలో ఉన్నటువంటి Schools కు అన్నింటికి కూడా రెండు వేల స్కూల్ మీటర్స్, వెయ్యి స్కూల్ మీటర్స్ ఉండాలని రూల్. అలా ఎన్ని సూక్ష్మ అని maintain చేస్తున్నాయి? అటువంటి గ్రోండ్ లేనటువంటి సూక్ష్మకు ఇచ్చిన పర్మిషన్ కు cancel చేసిన సంఘటనలు ఏమైనా ఉన్నాయా? ఈరోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ గేమ్స్‌లో 18వ స్లైసు, 19వ స్లైసు... గోవా కంటే కూడా, త్రిపుర కంటే వెనకబడి ఉంటున్నాం, ప్రక్కమండే అండమాన్-నికోబార్ కంటే కూడా వెనకబడి ఉంటున్నాం. తల్లిదండ్రుల భావన వల్ల గానీ, ప్రభుత్వం స్పోర్ట్స్ మీద చూపుతున్న వివక్ష వల్ల గానీ, పూర్తిగా it become in secodary place. Education కంటే కూడా sports కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలిన బాధ్యత ఈరోజు ఈ సభకు ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా గుంటూరు పశ్చిమ శాసనసభ్యుడిగా, గుంటూరు పట్టణంలో కనీసం అటు ప్రక్కన గానీ, ఇటు ప్రక్కన గానీ స్థలం లేనటువంటి సూక్ష్మ కొన్ని వందలున్నాయి. నేను మంత్రిగారిని ఒకటే కోరుతున్నాను. మీరు శాసనసభ్యులతో ఒక కమిటీ వేయండి. ఏ సూక్ష్మకు అయితే 1000 Sq.Mt. or 2000 Sq.Mt. size ఉన్న స్పోర్ట్స్ స్థలం లేదో వాటి యొక్క లైసెన్స్‌ను రద్దు చేసేవిధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని నేను సీరియస్‌గా కోరుతున్నాను.

దానితో పాటు ఈరోజు నిర్భంధ స్పోర్ట్స్ అనే చట్టాన్ని కూడా తీసుకువలసిన అవసరం కనపడుతున్నది. మనం **Compulsory Education** బిల్లును తెచ్చుకున్నాం. కాబట్టి, education తోపాటు compulsory sports కూడా ఉండాలని చట్టం చేసే ఆలోచన మంత్రిగారికి ఏమైనా ఉందా? పి.ఈ.టిలు ఎంతమంది ఉన్న గానీ, వారికి స్పోర్ట్స్ ఎక్స్ప్రెస్ మెంట్ లేకపోవడం వల్ల వాళ్ళ పితాటీలు ఉన్నటువంటి వాళ్ళ భాళీగా ఉంటున్నారు తప్పితే, వాళ్ళ చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. అందువల్ల ముఖ్యంగా ఈ **Training for the Coaches** అనే

ప్రోగ్రామ్ గానీ, లేక Diploma in Sports అనే Coaching ఉన్న Education గానీ తీసుకురాలేకపోతున్నారా? లేక ప్రైవేటు రంగంలో ఉన్న E.D. Sports గానీ, Sports Education Development India Limited గానీ అనేక సంస్థలు North India లో కొన్ని లక్షల మంది విద్యార్థులను adopt చేసుకొని, వాళ్ళ క్రీడా విధానాన్ని sponsor చేస్తూ, వాళ్ళ దగ్గర చార్జు చేస్తూ క్రీడా నైపుణ్యాలు పెంచేవిధంగా కొన్ని రాష్ట్రాలు ముందుకు వెళుతున్నాయి. మంత్రి గారిని నేను చాలా సీరియస్‌గా అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే, ఈరోజున హాస్పిటల్స్‌కు ఎక్కువ బడ్జెట్ కేటాయింపు ఉంటుంది తప్పితే స్టోర్సుకు, గ్రౌండ్స్‌కు బడ్జెట్ కేటాయింపు లేకపోవడం వలన పిల్లలు గానీ, అందరూ గానీ హాస్పిటల్స్‌కు దగ్గర అవుతున్నారు. అందుకని మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, definite గా, కంపల్సరీగా Schools లో దీనిని పెట్టి ఎడ్యుకేషన్ తోపాటు స్టోర్సుకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వవలసిన బాధ్యత మంత్రిగారిపై ఉంది. Definite గా, ఏ స్కూల్స్ అయితే స్ఫలం లేదో ఆస్కార్స్‌ను ఇమ్ముడియటగా క్లోజ్ చేసేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని చాలా స్పష్టంగా అడుగుతున్నాను.

డి.9.20

శ్రీ పి.విష్ణుకుమార్ రాజు (విశాఖపట్నం నార్ట్): అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న నేను అడిగే సమయానికి గౌరవ క్రీడా శాఖ మంత్రులు బయటికి వెళ్లిపోయారు. గౌరవ విద్యాశాఖ మంత్రి గారు చెప్పినవన్నీ సత్యదూరమైన విషయాలు. అవన్నీ పేపర్లో ఉండిచ్చు లేదా మైండ్లో ఉండిచ్చు కానీ మెజారిటీ చూసినప్పుడు వాస్తవంగా లేవు. ఏదో 5, 10 శాతం మాత్రమే వాస్తవముండిచ్చు. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ మోదుగుల వేణుగోపాల రెడ్డి గారు చెప్పినదానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. అనలు గపర్చమెంటు స్కూళ్లు ఎన్నున్నాయి, వాటిలో పికాటిలు ఎంతమంది పని చేస్తున్నారు? ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఎందుకంటే విద్యార్థులకు క్రీడలన్నిఁ చాలా అవసరం. అలాంటప్పుడు క్రీడా శాఖ మంత్రి గారికి, విద్యాశాఖ మంత్రి గారికి మంచి కోఱ్చినేషన్ ఉండి, మంచి అభివృద్ధి దిశగా ఇద్దరూ క్రీడలను తీసుకెళ్లాల్సిన అవసరముంది. విద్యాశాఖ మంత్రి గారు చూస్తే క్రీడాశాఖను మన రాష్ట్రంలో ప్రంచంలోనే సాటిలేని విధంగా చేస్తున్నామన్నట్లుగా చెబుతున్నారు. కానీ వాస్తవాలు చూసినట్లయితే స్కూళ్లలో విద్యార్థులను కోళ్ల శారమలో కోళ్లను ఎలా పెంచుతున్నారో ఆ విధంగానే ఉంది. స్కూళ్లలో విద్యార్థులు ఆడుకోవడానికి గ్రౌండ్స్ లేకపోతే స్కూళ్ల లైసెన్స్ కూడా రద్దు చేయాల్సిన అవసరముంది. డిబేట్స్ కూడా కండట్ చేస్తున్నామన్నారు. నేను సాధారణంగా స్కూళ్లలో ఇన్నెపెళ్లన్ చేయటానికి వెళ్లినప్పుడు అన్ని అడుగుతుంటాను. మన ప్రధాన మంత్రి ఎవరని, ముఖ్యమంత్రి ఎవరని, విద్యాశాఖ మంత్రి ఎవరని అడిగితే అన్ని కరెక్ట్‌గా చెబుతారు. అయితే మిగిలిన మంత్రుల పేర్లు ఎవరికీ తెలియదు. డిబేట్స్ జరిపితేనే కాని ఇలాంటివి తెలియవు. కానున మన ఎడ్యుకేషన్

విధానంలో మార్పు రావాలి. విద్యార్థులకు డిబీట్స్ కాండష్ట్ చేయటం, స్టోర్స్ నిర్వహించటం జరగకపోతే విద్యార్థులు కోడిపెట్టల్లా తయారవుతారు తప్ప జనరల్ నాలెష్ట్ మరియు క్రీడా స్కూల్స్ కలిగిన విద్యార్థులుగా రాణించలేరని నేను ఈసందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్: మంత్రులందరి పేర్లూ తెలుసులేండి. లలిత కుమారి గారూ....

శ్రీమతి కె.లలిత కుమారి (శృంగవరపుకోట): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి వర్యులు విద్యతో పాటు క్రీడలను కూడా అందించి చిన్నారులను ప్రోత్సహిస్తున్న నేపథ్యంలో నేను మంత్రి వర్యులను కోరేదేమంటే కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కేటాయిస్తున్న పైకా నిధులు కొంత తక్కువ ఉన్న కారణంగా విద్యార్థులకు న్యాయం చేయలేకపోతున్నాము. ఆ నిధులను పెంచాల్సిన అవసరముంది. అట్లాగే పారశాలలోని మైదానాలు కూడా రాళ్ళురపులతో నిండిపుండి చిన్నారులు ఆడుకోలేని పరిస్థితులున్నాయి. అవకాశముంటే ఎన్ఆర్ట్రషాబీఎస్ కింద నిధులు కేటాయించి ఆ మైదానాలను బాగుచేసే చిన్నారులు విద్యతో పాటు క్రీడలలో కూడా పాల్గొనేలా ప్రోత్సహించాలని తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీకె.ఎస్.జవహర్ (కొవ్వారు): ధాంక్య అధ్యక్షా, "ఎ సౌండ్ మైండ్ ఈజ్ ఎ సౌండ్ బాఫీ" అని అంటారు. సౌండ్ మైండ్ ఉండాలంటే సౌండ్ బాఫీ కావాలి. కానీ మన నిర్లక్ష్యమెలావుందంటే మనమొచ్చి రెండేళ్ళయినా ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో పీశటీ పోస్టులను భర్తి చేయకుండా ఇతర పారశాలల్లో పని చేస్తున్న వారిని డెప్యూటేషన్ మీద వేసే పరిస్థితుల్లో ఈ రోజు మనమున్నాము. అంతేకాకుండా ప్రస్తుతం అప్పార్ట్మెంట్ కల్పర్ ఎలా ఉందో ప్రవేట్ సూళ్ళలోని కల్పర్ కూడా అందుకు భిన్నంగా ఏమీ లేదని చెప్పాచ్చు. అంతే కాకుండా పైకా గేమ్స్ కాని, సూల్ గేమ్స్ కాని ఒకరికొకరి పెండ్యూల్తో సంబంధం లేకుండా టైమ్చెబుల్ ప్రకారం వెళ్లిపోతున్న పరిస్థితుల పట్ల విచారం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా సరే మంత్రి గారు, అధికారులు కలిసి నిర్దిష్టమైన చర్యలు తీసుకోకపోతే రాబోయే రోజుల్లో ఆటలు అంటే కేవలం టీవీల్లో వచ్చే క్రికెట్ మ్యాచెలు తప్ప, వేరే ఇంకేమీ ఉండే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వ పీశటీ కాలేజీలలో ఇప్పటికైనా పర్మినెంట్గా లెక్కరద్దును నియమించాల్సిన అవసరముంది. కనీసం ప్రిన్సిపల్స్ కూడా లేని పరిస్థితి ఉంది. పీడీ చేసిన వాళ్ళనీ అక్కుడేస్తున్నారు. డిఎస్‌డిఎస్ పోస్టులు కాని, ఎమ్పిఎస్‌డిఎస్ పోస్టులు కాని, స్టోర్స్ కు సంబంధించిన పోస్టులన్నీ కేవలం ఇన్చార్స్‌ల మీద నడుస్తూ ఈ రోజు పూర్తిగా నిర్లక్ష్యానికి గురైన వ్యవస్థ ఏదైనా ఉందంటే అది విద్యాశాఖలోని క్రీడా వ్యవస్థ తప్ప వేరే ఏదీలేదు. దయచేసి దీనిని సీరియస్‌గా తీసుకొని విద్యార్థులు క్రీడలపట్ల మక్కువ పెంచుకునేలా ప్రోత్సహించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ముఖ్యాడి వెంకటేశ్వర రావు (గోపాలపురం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మా గోపాలపురం నియోజకవర్గంలోని దేవరపల్లి పారశాలలో పితఃటీలు ఇచ్చిన ప్రోత్సాహంతో విద్యార్థులు ఇటీవల అక్కడ జరిగిన క్రీడా పోటీలలో పాల్గొనడం జరిగింది. దానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా రావడం జరిగింది. అక్కడ క్రీడా పోటీలు నిర్వహించిన జిల్లా అధికారి రహింద్ర గారిని రాష్ట్ర క్రీడాధికారిగా నియమించడం జరిగింది. మా దగ్గర పితఃటీలను నియమించి శ్రద్ధతో క్రీడలకు ఇస్తున్న ప్రోత్సాహం అనీచోట్లు ఇస్తే ప్రతి సూల్కోనూ విద్యార్థులు క్రీడల పట్ల ఆసక్తి పెంచుకోవటానికి తద్వారా విద్యార్థులలో క్రీడల అభివృద్ధికి బాటలు వేయబానికి వీలుంటుందని తెలియజేస్తూ ఆ దిశలో మంత్రి గారు ప్రతి సూల్కోనూ పితఃటీల నియమకానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని, అదేవిధంగా ప్రభుత్వ పారశాలల్లోని విద్యార్థులు కూడా ప్రైవేటు పారశాలల్లోని విద్యార్థులతో సమానంగా క్రీడల్లో రాణించటానికి వీలుగా వాళ్ళకు చిన్నపుట్టుంచే ఎన్సిస్, ఎన్వెన్వెన్ లాంటి వాటిల్లో చేరటానికి ఆసక్తి కలిగించాల్సిన అవసరముందని, క్రీడలలో పాల్గొన్న విద్యార్థులకు అదనపు మార్పుల్చిచ్చే అంశాన్ని కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలించినట్లయితే విద్యార్థుల తలిదండ్రులు కూడా తమ పిల్లలను క్రీడల పట్ల మరింతగా ప్రోత్సహించే అవకాశటుంటాయి. కాబట్టి ఆ దిశగా మంత్రి గారు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ రాష్ట్రాన్ని క్రీడారంగంలో కూడా ముందుకు తీసుకువెళ్లిందుకు అవసరమైన అన్ని చర్యలూ తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ గౌతు శామసుందర శివాజి (పలాన): అధ్యక్షా, సభ్యులందరూ చెప్పిన అంశాలతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తూ అదనంగా కొన్ని అంశాలను చెప్పుదలచుకున్నాను. కార్పోరేట్ పారశాలల్లో విద్యార్థుపై కేవలం విద్యపట్ల ఒత్తిడి ఎక్కువగా పెట్టటం వలన మానసిక ఒత్తిడికిలోనై విద్యార్థుల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్న విషయం మనకు తెలుసు. క్రీడలను మనం సమర్థవంతంగా నిర్వహించినట్లయితే వాళ్ళకు కొంతవరకు రిలీఫ్గా ఉంటుంది. వాళ్ళలో మానసిక ఒత్తిడి తగ్గుతుంది. కాబట్టి పారశాలల్లో క్రీడలను తప్పనిసరిగా ప్రోత్సహించి నిర్వహించాల్సిన అవసరముంది. ఎక్కడేం జరుగుతుందన్న దాని గురించి అధికారులు రిపోర్టులిస్తుంటారు. కానీ, మనం వాస్తవాలు మాటల్చడకోవాలి. మంత్రి గారు సమర్థులు కాబట్టి ఆయన హాయాములోనైనా కార్పోరేట్ సహా అన్ని పారశాలల్లో క్రీడలను తప్పనిసరి చేసి అమలు చేయవలసిందిగా మీ ద్వారా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి డి.ఎ.సత్యప్రభ (చిత్తురు): అధ్యక్షా, ఈ మధ్యనే జరిగిన ఎ.పి. పరుగుపందాల పోటీలలో ఇష్టరు విద్యార్థులను మనం కోల్పోయిన సంగతి మనకు తెలిసిందే. గతంలో మేం చదువుకునేటప్పుడు పారశాలల్లో ఎన్సిస్, ఫిజికల్ ట్రేయినింగ్, ముయాజిక్, డ్యాన్స్, డాయింగ్, ట్రైలరింగ్ వంటివి నేర్చించేవారు. తరువాత కాలంలో వాటిని చాలా వరకు తగ్గిస్తూ వచ్చారు.

గ్రామాల్లో అయితే ఎలాంటి ఫసిలిటీస్ లేవు. కనీసం ఎన్నిసీ నేర్చించడం వల్ల వాళ్ళకు ఇంటర్వ్యూడియట్ వరకు కొన్ని బేసిక్స్ నేర్చించి సర్టిఫికెట్స్ ఇస్తారు. కాబట్టి వాళ్ళకు అది కొంతవరకు ఉపయోగపడే అవకాశముంది. మా జిల్లాలోని గుడిపాల మండలంలో రాజీవ్ గాంధీ భేర్ అభ్యాస్ కింద సెంటర్ శాంక్ష్ అయింది. అది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్థిరమ్. దానికి సంబంధించిన నిధుల మంజూరు గురించి నేను ఈ సందర్భంగా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. విద్య ఎంత ముఖ్యమౌ విద్యార్థులకు ఆటపాటలు కూడా అంతే ముఖ్యం. కాబట్టి ఆ దిశగా క్రీడాభివృద్ధికి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్ర ప్రసాద్ (తెనాలి): అధ్యక్షా, మానవ వనరులు అభివృద్ధి చెందాలంటే కచ్చితంగా క్రీడలకు ప్రాధాన్యమివ్వాలిసిన అవసరముంది. ఈ ప్రభుత్వంమొచ్చిన తరువాత పార్శవాలస్థాయి, జిల్లా స్థాయి, రాష్ట్రస్థాయిలో కొన్ని స్టోర్స్, గేమ్స్ కాండక్ష్ చేయటం జరుగుతున్నది. క్రీడా నిర్వహణకు సంబంధించి మనం కొన్ని విషయాలను గమనించినట్లయితే ప్రైవేటు సూక్ష్మలో మార్కిట సదుపాయాల లోటు ఉంది. ముఖ్యంగా ఆయా పార్శవాలకు తగిన పరిమాణంలో గ్రాండ్స్ లేకపోయినా పర్మిషన్స్ ఇవ్వడం వలన అక్కడ క్రీడలకు ప్రోత్సాహం లభించడంలేదన్నది వాస్తవం. అయితే గవర్నమెంటు సూక్ష్మలో కొన్ని చేట్ల అన్ని వసతులున్నప్పటికీ పికటీలు సరిగా లేక, స్టోన్సర్స్ సరిగా రాక ప్రోత్సాహం కరవేన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టాలిసిన అవసరముంది.

క.9.30

దీనితోబాటు ఈరోజు క్రీడలను, స్టోర్స్ ను పరిగణనలోకి తీసుకుని చూసినట్లయితే మధ్య తరగతి, సామాన్యలు వీటిలో రాణించాలంటే చాలావరకు వ్యయప్రయాపలతో కూడిన అంశం. అందుకని ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన దృష్టి పెట్టి వారికి కింది స్థాయి నుంచి ఆర్థికంగా ప్రభుత్వంముంచి సహాయం ఇవ్వగలిగితే క్రీడల పట్ల విద్యార్థులకు ఆసక్తి పెరుగుతుంది, వాటిని పెంపాందించడానికి అవకాశం ఉంటుందని మీద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు (భీమిలి): అధ్యక్షా, ఉదయం ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించి అధికారుల నుంచి బ్రీఫ్ తీసుకుంటున్నప్పుడు నాలుగు పేజీల సమాధానం ఎందుకు ఇచ్చారని ప్రశ్నిస్తే సభ్యులెవరూ సప్లైమెంటరీ ప్రశ్నలు అడగుండా మొత్తం ఒకేసారి సమాధానం తయారుచేశామని చెప్పారు. ఈ ప్రశ్నపై తొమ్మిది మంది శాసనసభ్యులు అనగా బుచ్చుయ్యచోదరిగారు, వేణుగోపాలరెడ్డిగారు, విష్ణుకుమార్ రాజుగారు, లలితకుమారి గారు,

జవహర్గారు, వెంకటేశ్వర్రు గారు, శివాజీ గారు, సత్యపథ గారు, రాజైంద్రపసాద్గారు క్రీడల పట్ల వారి కన్నర్న బాగా తెలియజేశారు. నేను కూడా వ్యక్తిగతంగా క్రీడల పట్ల ఆసక్తి ఉన్నవాడిని. కొన్ని దేశాల్లో కేవలం క్రీడల ద్వారానే ప్రపంచ పటంలో గుర్తింపు పొందాయి. జింబాబ్వే లాంటి దేశం క్రీడలద్వారానే ప్రపంచంలో గుర్తింపు పొందింది. అటువంటి పొత్తు క్రీడలకు ఉంది. ఎవరూ కూడా దానిని కాదనలేదు. నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు సైబర్గ్రిండ్ ప్రారంభోత్సవానికి విశాఖపట్నానికి విమానంలో వెళుతూ కూడా రాష్ట్రంలో క్రీడలను అభివృద్ధి చేయడానికి కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. గౌరవ సభ్యులు శివాజీగారు చెప్పినట్లుగా ప్రస్తుతం విద్యార్థి దశలో కేవలం విద్యాప్రవేశ ఎక్కువ ఫోకస్ పెట్టినట్లుగట క్రీడలపై కూడా ఎక్కువ దృష్టి పెట్టుకపోతే విద్యార్థులలో వత్సిడి పెరుగుతుంది. తద్వారా కొంతమంది విద్యార్థులు ఆత్మహాత్యలకు పాల్గొందుతున్నారు. ఈ మధ్యనే చక్రపాణిగారి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ రిపోర్టలో కూడా చెప్పింది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల ప్రకారం రాబోయే రోజులలో స్టోర్సు, గేమ్సు, యోగా, మెడిటేషన్ తోభాటు మన సంస్కరిత అయిన కూచిపూడి, భరతనాట్యంతోభాటు ఎన్నిసి, ఎన్వెన్వెన్ లాంటి ఎక్కుటూ కరికులర్ యూక్సిపిటీస్‌ను తప్పనిసరి చేస్తూ జీవో జారీ చేయమని చెప్పారు. వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నుంచి స్టోర్సు అధారిటీ అధికారులతో కలిసి సమావేశమై క్రీడలను ఎలా తప్పనిసరిగా చేయాలి, క్రీడలకు వెయిచేస్ ఎలా పెడితే బాగుంటుందో పరిశీలించి ఆలోచిస్తాం. అదే విధంగా జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో క్రీడలలో ఎవరైనా పాల్గొంటే వారికి మార్కులలో కొంత వెయిచేసి ఇవ్వాలని కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

అదే విధంగా ప్రైవేట్ కళాశాలలో ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల ప్రకారం ఆటస్థలం తప్పకుండా ఉండాలనే నిబంధన ఉన్నా కూడా అది అమలుకావడంలేదన్న మాట వాస్తవం. అలాగే పించటీలు, ఫిబికల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చరల్ పోస్టులు కూడా చాలా చోట్ల భాళీగా ఉన్నాయి. కానీ ఆ పోస్టులన్నీ ఇప్పడు ఒకేసారి భర్త చేయాలన్నా కూడా చేయలేని పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి దశలవారీగా భర్త చేస్తున్నాం. గత పది సంవత్సరాలుగా పించటీలు, ఫిబికల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చరల్ పోస్టులు ఎక్కడ కూడా భర్త చేయకపోవడంవల్ల కొంత గ్యావ్ వచ్చింది. ఇటీవల డీస్పెన్సలో 179 పించటీ పోస్టులను రిక్రూట్ చేశాం. ముఖ్యంగా రాబోయే రోజులలో సూక్ష్మలో, కాలేజీలలో గ్యావ్ ఉంటే పించటీలను పొరుగుసేవల విధానంలో తీసుకొని క్రీడలకు పాఠశాలలు, కళాశాలల్లో అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దానితోభాటు ముఖ్యంగా సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ప్రైవేటు కళాశాలలో, పాఠశాలలో క్రీడలకు సంబంధించి ముఖ్యమైన నార్క్స్‌లో తప్పనిసరిగా ఆటస్థలం ఉండాలన్న నిబంధనను తప్పకుండా మెయిన్స్‌టైన్ చేస్తూ వాటికి సంబంధించి శాసనసభ్యులతో కమిటీ వేయమని కోరారు. కానీ ముందుగా అధికారులతో కమిటీ వేసి పరిశీలించిన తరవాత ఆయా నార్క్స్‌ను ఎక్కడెక్కడ పాటించలేదో వారిపై తప్పనిసరిగా చర్యలు తీసుకొంటాం. మా ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యత స్టోర్సు, గేమ్సుకు ఇవ్వబోతున్నది. పుల్లెల

గోవిచంద్, మనోశ్ భూపతి లాంటి వారితో మాటల్డాడి అకాడమీలు పెట్టించేలా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కచ్చితంగా రాబోయే రోజులలో పారశాలలు, కళాశాలలో క్రీడలను అభివృద్ధి చేసేందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యా శాఖ పరంగా అత్యంత ప్రాధాన్యతను కల్పించి తప్పకుండా జీవో కూడా జారీ చేయబోతున్నాం. మా చిన్నప్పుడు పారశాలలకు వెళ్లేటప్పుడు మాకు ప్రోగ్రామ్ కార్డు ఇచ్చేవారు. అలాగే ప్రస్తుతం విద్యార్థులకు ఆటలకు సంబంధించి ఎలా పెర్చారైన్ చేశారో, ఎంత మెరిట్ ఉందో అది కూడా మెస్సన్ చేసే విధంగా కార్డులు పెట్టాలనే ఆలోచన ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

మిషన్ స్పీకర్స్: ప్రశ్న నెం.2477

సర్వశ్రీ

ముత్తుముల అశోక్‌రెడ్డి,
పాలపర్తి డేవిడ్ రాజు,
ఆదిమూలపు సురేష్,
గోట్టిపాటి రవికుమార్,
జంకె వెంకటరెడ్డి,
పోతుల రామారావు - ఎమ్ముల్యేలు.

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈకింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

అ) ప్రకాశం జిల్లాలో వర్రాలు లేకపోవడంవల్ల గత కొన్ని సమయాలలో పంటల దిగుబడులు తగ్గుతున్నాయన్న విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించిందా;

ఆ) అయితే, ఇతర వెనుకబడిన జిల్లాల విషయంలో చేస్తున్నట్లుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ప్రకాశం జిల్లాకు ప్రత్యేక ప్రాక్టేషన్ పాందెందుకు ప్రభుత్వం ఏవేని ప్రయత్నాలు చేస్తుందా;

ఇ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పత్రిపాటి పుల్లారావు):

అ) అవునండీ. భర్త మరియు రబీ సీజన్లలో 2013-14, 2014-15 సంవత్సరాలకు

పంటవారీ దిగుబడుల వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమైనది.

ఆ) లేదండీ.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తినుం కాదు.

ప్రశ్న నెం. 2477 లోని (ల) ఖండానికి సమాధానం

2013-14, 2014-15 సంపత్యుల కాలంలో ఖర్చు, రబీ సీజన్స్ కేసం పంటవారీ దిగుబడుల వివరాలను ఈ దిగువ ఇవ్వడమయింది.

(ప్రకాశం జిల్లాలో పంటవారీ, సీజన్ వారి దిగుబడులు (కెలోలు / హక్కార్లలో దిగుబడులు)

పయస సంఖ్య	పంట పేరు	ఫరీద్		స్వత్యసం	రబీ		స్వత్యసం
		2013-14	2014-15		2013-14	2014-15	
1	ఎరి	3677	3834	157	3959	3864	-95
2	బెన్న	1747	1487	-260	2123	1523	-600
3	సజ్జ	1809	1026	-783	1809	1026	-783
4	రాగి	842	952	110	1679	1526	-153
5	ముక్కబోన్న	4318	3630	-688	8027	7993	-34
6	ఇతర చెయుదాన్యాలు	1517	1123	-394	950	1089	139
7	పసలు	395	540	145	855	815	40
8	చినుములు	625	1025	400	824	874	24
9	కండులు	913	718	-195	0	0	0
10	శినగలు	0	0	0	1945	1889	-56
11	వెఱకశనగ	1872	1614	-258	3642	3626	-16
12	సుప్యులు	625	191	-434	210	189	-21
13	పొద్దుతిరుగుడు	788	1211	423	1179	953	-226
14	ఆముదం	723	440	-283	0	440	440
15	పచ్చిమిరప	3893	3548	-345	5704	6740	1036
16	చెరకు	78948	72000	-6948	0	0	0
17	పత్తి	554	600	46	0	0	0
18	బొగాకు	0	0	0	1941	2124	183

Note : Cotton yield in Lint.

MR.SPEAKER: Question No.2257 is postponed at the request of the Member.

Now, Question No.2302, Hon'ble Dy. Chief Minister for Revenue.

ప్రశ్న నెం.2302

డా.గోపిరణ్డి శ్రీనివాసరణ్డి - ఎమ్ముల్చీ.

గౌరవనీయులైన ఉపముఖ్యమంత్రి (రెవెన్యూ) గారు దయచేసి ఈ కింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రిజిస్ట్రేషన్ శాఖలోని కొన్ని సేవలను ప్రైవేటీకరణ చేయాలని ప్రభుత్వం ఉధేశిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా; అయితే ఆ వివరాలు తెలపండి;
- అ) అందుకు సంబంధించిన లాభనష్టాలు తెలపండి.

ఉపముఖ్యమంత్రి (రెవెన్యూ) (శ్రీ కె.ఇ.కృష్ణమూర్తి) :

- అ) లేదండీ.
- అ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

MR.SPEAKER: Question No.2071, Minister for Transport, Roads & Buildings.

ప్రశ్న నెం.2071

సర్వోత్తమీ

డా. అప్పులనాయుదు కొండపల్లి,

సూర్యనాగ సన్మాని రాజు కలిదిండి,

ఎం.ఎల్.ఎల్.ఎల్.,

గౌరవనీయులైన రహాణా, రోడ్లు & భవనాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- ఎ) రైల్వే మంత్రిత్వ శాఖ మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఉమ్మడిగా చేపడుతున్న ప్రాజెక్టుల వివరాలు ఏమిటి ;
- బి) 2004 సంవత్సరం నుండి మంజూరైన, పూర్తయిన, పూర్తి కాకుండా మిగిలిపున్న పనులు వివరాలు ఏమిటి ?

సమాధానం

- ఎ) రైల్వే శాఖ మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మధ్య వ్యయం వాటాను భరించే ప్రాతిపదికపై అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం పన్నెండు (12) రైల్వే ప్రాజెక్టులను ఆమోదించింది. వివరాలను అనుబంధం - ఎ గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.
- బి) 2004 సంవత్సరం నుండి మంజూరైన, పూర్తి కాకుండా మిగిలిపున్న పనుల వివరాలను అనుబంధం - బి గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

శాసనసభ ప్రశ్న నెం.2071లోని 'ఏ' ఖండానికి సమాధానం.

అనుబంధం - ఎ

ఏల్యో మంత్రిత్వ శాఖ మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉమ్మడిగా చేపడుతున్న ప్రాజెక్టులు :

వరుస	ప్రాజెక్టు పేరు	ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం
నంబ్యా		పంచుకుంటున్న వ్యేయ వాటా

కొత్త లైస్టు - (8)

1.	నడికడి - శ్రీకాళహస్తి (309 కి.మీ.లు)	50 శాతం + భూమి ఉచితం
2.	కడప - బంగుళూరు (255.4 కి.మీ.లు)	50 శాతం
3.	కోటిపల్లి - నర్సాపురం (57.21 కి.మీ.లు)	25 శాతం
4.	కాకినాడ - పెరాపురం (21.5 కి.మీ.లు)	50 శాతం + భూమి ఉచితం
5.	తుంకూరు - రాయదుర్గం (వ.పి.లో 95 కి.మీ.లు)	50 శాతం
6.	భద్రాచలం - కొప్పుయ్యరు (151 కి.మీ.లు)	50 శాతం
7.	కంభం - ప్రాద్యుటూరు (142 కి.మీ.లు)	13 శాతం
8.	కొండపల్లి - కొత్తగూడెం (125 కి.మీ.లు)	13 శాతం

డబ్బింగ్ చేయడం (4)

9.	విజయవాడ - గుడివాడ - భీమవరం - నర్సాపురం ; గుడివాడ - మచిలీపట్టం - భీమవరం - నిడదవోలు (221 కి.మీ.లు)	50 శాతం
10.	గుంటూరు - తెనాలి (ఆర్పిఎన్ఎల్ ద్వారా)(24.4 కి.మీ.లు)	50 శాతం
11.	ఎలహంక - పెనుకొండ (దేవరపల్లి నుండి పెనుకొండ వరకు 48 కి.మీ.లు ఆంధ్రప్రదేశ్లోకి వస్తుంది)	50 శాతం
12.	గుంటూరు - గుంతకల్ (443 కి.మీ.లు)	50 శాతం

శాసనసభ ప్రశ్న నెం.2071లోని 'బి' ఖండానికి సమాధానం.

అనుబంధం - బి

వ్యయం వాటాను భరిస్తున్న ఈ క్రింద రైల్వే ప్రాజెక్టులను రైల్వే మంత్రిత్వ శాఖ మంజూరు చేసి అంద్రప్రదేశ్‌లో కొనసాగిస్తున్నది :

1. నడికుడి - శ్రీకాళహస్తి (వయా) రౌంపిచెర్ల, శాయలపురం, దర్శి, కనిగిరి, వెంకటగిరి (309 కి.మీ.లు)

రూ.1314 కోట్ల వ్యయంతో 2010-11 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. భూమిని ఉచితంగా ఇస్తూ వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. గుంటూరు & నెల్లూరులో భూమి ఖరీదు నిమిత్తం ఇప్పటి వరకు వరుసగా రూ. 18.42 & రూ.271.06 కోట్లను మరియు ప్రాజెక్టు వ్యయం వాటాను భరించే నిమిత్తం నేటి వరకు రూ.6.00 కోట్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. అంతేగాక, భూమిని ఖరీదు చేసే నిమిత్తం గుంటూరు జిల్లాకు రూ.71.78 కోట్లు, ప్రకాశం జిల్లాకి రూ.122.02 కోట్లు మంజూరు చేసే అంశం ప్రక్రియలో ఉంది. ఈ సంవత్సరం (2016-17), కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుకు రూ. 90.00 కోట్లను సమకూర్చింది. మొత్తం 309 కి.మీ.లు దూరానికి రైల్వేలు మరియు రావెన్యూ శాఖలు ఉమ్మడి సర్వేను పూర్తి చేయడమయింది. గుంటూరు జిల్లాలో మొదటి 30 కి.మీ.ల మేరకు పనులను ప్రారంభించడమయింది.

2. కడప - బెంగుళూరు (వయా) రాయచేటి, వాయల్చుకు, మదనపల్లి, బంగారు పేట (255.4 కి.మీ.లు) :

రూ.650 కోట్ల వ్యయంతో 2008-09 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. వ్యయం వాటాను భరించే నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు రూ.189.95 కోట్లను నిడుదల చేసింది. 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.58.19 కోట్లను సమకూర్చింది. కడప నుండి పెండ్రిమల్రికి ఇప్పటివరకు 21.8 కి.మీ.లను పూర్తి చేయడమయింది. మిగిలిన పని భాగం పురోగతిలో ఉంది.

3. కోటిపల్లి - నరాన్పురం (వయా) అమలాపురం (57.21 కి.మీ.లు) :

రూ.695 కోట్ల వ్యయంతో 2000-01 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. ఈ ప్రాజెక్టు వ్యయంలో 25 శాతం భరించడానికి, 27-10-2008 తేదీగల లేఖ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. వ్యయం వాటాను భరించే నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటి వరకు రూ.2.70 కోట్లను విడుదల చేసింది. 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.200.00 కోట్లను సమకూర్చింది. నదిని దాటే ముఖ్య పైన మూడు ప్రదేశాలకు సంబంధించిన పరిశోధనలు రైల్వే శాఖ ద్వారా జరుగుతున్నాయి.

4. కాకినాడ - పిరాపురం (21.5 కి.మీ.లు) :

రూ.41.66 కోట్ల వ్యయంతో (తాజా వ్యయం రూ.220.3 కోట్లు) 1999-2000 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. అందుబాటులో ఉన్న భూమిని ఉచితంగా ఇవ్వడానికి 16-05-2011 రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైల్వే శాఖకు తన ఆమోదాన్ని తెలిపింది. అంతేగాక, దామాషా పద్ధతిలో వ్యయాన్ని భరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించింది. పైగా 28-05-2013వ తేదీగల బీఅర్&బి (సరీయసెన్స్.IV) శాఖ, జి.ఎంఎస్.నెం. 56 ద్వారా అందుబాటులో ఉన్న భూమిని ఉచితంగా ఇవ్వడానికి ఇదివరకే అంగీకరించడమయింది. 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుకు రూ.50.00 కోట్లను సమకూర్చింది.

5. తుంకూరు-కళ్యాణదుర్గం మీదుగా రాయదుర్గం (ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 95 కి.మీ.లు ఉంటుంది) :

ముందుగా ఊహించిన రూ.970.34 కోట్ల వ్యయంతో 2008-09 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. అంధ్రప్రదేశ్ లోకి వస్తున్న భాగానికి అయ్యే నిర్మాణ వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించేందుకు 14-09-2011 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వాటా వ్యయాన్ని భరించే నిమిత్తం ఇప్పటివరకు రూ.200.00 కోట్లను విడుదల చేసింది. రాయదుర్గం సుండి కళ్యాణదుర్గం వరకు సుమారు 56 కి.మీ.లు, అంతేగాక, కళ్యాణదుర్గం దాటి 15 కి.మీ.లు పొడవు వరకు వంతెనలు, ట్రాక్ అనుసంధానం మొదలైన వాటిని వేయడంలో మట్టి పనిని ఇప్పటికే పూర్తి చేయడమయింది. మరియు మరో 15 కి.మీ.లు పొడవు వరకు సివిల్ పనులు మంచి పురోగతిలో ఉన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు కోసం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.20.00 కోట్లను సమకూర్చింది.

6. భద్రాచలం - కొప్పూరు (151 కి.మీ.లు) (ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 72.4 కి.మీ.లు వస్తుంది) :

ముందుగా డోహించిన రూ.923.23 కోట్ల వ్యయంతో 2004 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజారు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 04-02-2010 తేదీన నిర్మాణ వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించేందుకు అంగీకరించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు కోసం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.5.00 కోట్లను సమకూర్చుంది.

7. కంబం - ప్రొద్దుటూరు (142 కి.మీ.లు) :

ముందుగా డోహించిన రూ.902.03 కోట్ల వ్యయంతో 2013-14 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజారు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 13 శాతం కనీస వాటాతో ఉమ్మడి వెంచర్ను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించింది. తుది స్థలం ఎంపికకు సంబంధించిన సర్వే పురోగతిలో ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు కోసం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.1.00 కోట్లను సమకూర్చుంది.

8. కొండపల్లి - కొత్తగూడెం (125 కి.మీ.లు) (ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 65.5 కి.మీ.లు) :

ముందుగా డోహించిన రూ.723.37 కోట్ల వ్యయంతో 2006 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజారు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 13 శాతం కనీస వాటాతో ఉమ్మడి వెంచర్ను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు కోసం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.0.10 కోట్లను సమకూర్చుంది.

9. విజయవాడ - గుడివాడ - భీమవరం - నర్సాపురం ; గుడివాడ - మచిలీపట్నం - భీమవరం - నిదదవోలు (221 కి.మీ.లు) లలో వియ్యోధీకరణతో డబ్బింగ్ :

ముందుగా డోహించిన రూ.1010.00 కోట్ల వ్యయంతో 2011-12 సంవత్సరంలో రైల్వే శాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజారు చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 04-02-2010 తేదీన నిర్మాణ వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించేందుకు అంగీకరించింది. వాటా వ్యయాన్ని భరించే నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటివరకు రూ.141.00 కోట్లను విడుదల చేసింది. విజయవాడ - గుడివాడ - భీమవరంలలో పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు కోసం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.80.00 కోట్లను సమకూర్చుంది.

10. గుంటూరు నుండి తెనాలి పరకు డబ్బింగ్ (24.4 కి.మీ.లు) :

ముందుగా ఊహించిన రూ.130.00 కోట్ల వ్యయంతో రైల్వే శాఖ 2011-12 సంవత్సరంలో ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. నిర్మాణ వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించేందుకు అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 04-02-2010 తేదీన అంగీకరించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యయం వాటాను భరించే నిమిత్తం ఇప్పటివరకు రూ.35.00 కోట్లను విడుదల చేసింది. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.50.00 కోట్లను సమకూర్చింది.

11. ఎలహంక నుండి పెనుకొండ పరకు డబ్బింగ్ (దేవరపల్లి నుండి పెనుకొండ పరకు 48 కి.మీ.లు అంధ్రప్రదేశ్లో ఉన్నది) :

ముందుగా ఊహించిన రూ.860.43 కోట్ల వ్యయంతో రైల్వే శాఖ 2015-16 సంవత్సరంలో ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. అంధ్రప్రదేశ్లోకి వస్తున్నట్టి పిండూపురం మీదుగా హిండూపూర్ నుండి దేవరపల్లి పరకు డబ్బింగ్ వ్యయాన్ని రూ.400 కోట్లగా లెక్కకట్టడమయింది. నిర్మాణ వ్యయంలో 50 శాతం వాటా వ్యయాన్ని భరించడానికి టిఆర్&బి శాఖ 30-04-2015 తేదీగల జి.ఎం.ఎస్.ఎస్. 23 ద్వారా అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. రాష్ట్ర వాటా నిమిత్తం రూ.50.00 కోట్లను మంజూరు చేసే అంశం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఫౌయిలో ప్రాసెనలో ఉంది.

12. గుంటూరు నుండి గుంతకల్ పరకు డబ్బింగ్ చేయడం (443 కి.మీ.లు) :

రైల్వే శాఖ ముందుగా ఊహించిన రూ.2033 కోట్ల వ్యయంతో 2016-17 సంవత్సరంలో ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. 19-08-2015 తేదీన టిఆర్&బి శాఖ జారీ చేసిన జి.ఎం.ఎస్.ఎస్. 48 ద్వారా అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నిర్మాణ వ్యయంలో 50 శాతం వాటాను భరించడానికి అంగీకరించింది. ఈ ప్రాజెక్టు కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.0.02 కోట్లను సమకూర్చింది.

డా.కొండపల్లి అప్పులనాయుడు: అధ్యక్ష, గౌరవ మంత్రివర్యులు చాలా వివరంగా విషయాలన్నీ చెప్పారు. మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలంటే మనకుండే వనరులలో లాజిస్టిక్స్ బాటు రైల్వే లాజిస్టిక్స్ కూడా ఇంప్రోవ్ అయితే రాష్ట్రానికి ఆర్థికంగా కొంత వెసులుబాటుతోబాటు కొంత రెవెన్యూ కూడా వస్తుందని నా ఉండేశం. మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా చూస్తే చెచ్చే పోర్టు నుంచి కృష్ణపట్టుం, విశాఖపట్టుం, గంగవరం పోర్టులు మనకు కోస్తూ తీరంలో ఉన్నాయి. ఈ నాలుగు పోర్టులను కలుపుతూ ఒక డెడికేటెడ్ రైల్వే లైన్ చేపడితే ఆర్థికమైన వనరులు మనకు చాలా చేకూరుతాయి. అలాగే విశాఖపట్టం నుంచి రాయపూర్ వెళ్లే లైన్లో మూడో లైన్ ను రైల్వే శాఖ గతంలోనే ప్రతిపాదించింది. కానీ ఆ పనులు వివిధ కారణాలవలన

చాలా ఆలస్యంగా జరగడంవలన మనకు వచ్చే పోర్టులనుంచి వచ్చే లాజిస్టిక్స్ గానీ, గూడ్స్ రవాణాలో వచ్చే ఆదాయానికి కూడా ఇబ్బంది కలుగుతుంది.

9.40 am (5)

నా ఉద్దేశం ఏమిటంటే ఏదైతే మనం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో, రైల్వే శాఖతో ఒప్పందాలు చేసుకుంటున్నామో అప్పీ సాధ్యమైనంత వరకు ఆర్థిక వెసులుబాటు చూసుకుని త్వరితగతిన పూర్తి చేయగలిగితే ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లాజిస్టిక్ హబ్గా ఏర్పడి ఆదాయ వనరులు పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుందని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

మరో విషయం ఆర్బిలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ ఆర్బిలు రైల్వేశాఖ వారు కొన్ని ఏరియాల్లో ముందుగా పూర్తి చేయడం, కొన్ని ఏరియాల్లో ఆర్ అండ్ బి వాళ్ళ తరఫున పూర్తి చేయడం, కొన్ని ఆర్బిల్లో రెవెన్యూపరమైన నమస్కలతో ఉండి అసంపూర్తిగా ఉండిపోవడం జరిగింది. మా జిల్లాల్లో కొన్ని ఆర్బిలు ముఖ్యంగా నా నియోజక వర్గంలోని మానాపురం, పొర్వతీపురంలో ఆర్బిలు అసంపూర్ణంగా ఉండటం వలన అక్కడ రోడ్డు ట్రాఫిక్కి కూడా ఇబ్బంది వస్తోంది. ఆర్బిలను తొందరగా పూర్తి చేస్తే ప్రజలకు కూడా ఇబ్బంది లేకుండా ఉంటుంది. ఇటీవల మన ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో కూడా చెప్పారు. ఒక డెడికేటెడ్ లైను వస్తే ఆదాయ వనరులు కూడా వస్తాయని చెప్పడం చాలా సంతోషపరం. ఈ ప్రాజెక్టులను తొందరగా పూర్తి చేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ అయితాబత్తుల ఆనందరావు (అమలాపురం): నమస్కారం అధ్యక్ష. ఈరోజు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఉమ్మడి భాగస్వామ్యంతో రైల్వేలైను ఏదైతే పెట్టారో మా కోన్సీమ గురించి మీకు బాగా తెలుసు. అందాల సీమ. వచ్చటి పొలాలు, కొబ్బరి చెట్ల మధ్య నుంచి ఈ రైలు రావాలని చిరకాలం నుంచి మా ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు. కానీ ఆరోజు జిఎంసీ బాలయోగి దివంగత లోక్ సభ స్పీకర్ గారి ఆధ్వర్యంలో కోన్సీమ నడిబోడ్డున అమలాపురం కేంద్రంగా అప్పటి రైల్వేశాఖ మంత్రి మమతా బెనర్జీ గారిని తీసుకు వచ్చి శంఖుస్థాపన చేయించి, కాకినాడ నుంచి కోటిపల్లి వరకు ఈ రైల్వే నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. తరువాత కోటిపల్లి నుంచి అమలాపురం - నరసాపురం మిగిలిన లైను ఏదైతే ఉండో అది అలాగే ఆగిపోయింది. మధ్యలో పది సంవత్సరాలు కాంగ్రెస్ పరిపాలించింది. ఆరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగా, కేంద్రంలో లోకసభ స్పీకర్గా జి.ఎం.సీ. బాలయోగి గారు ఇద్దరూ ఉన్నప్పుడు మా ఆశలు కోటిపల్లిదాకా వచ్చాయి. తరువాత కేంద్రంలో, రాష్ట్రంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ పది సంవత్సరాల పాలనలో, ఎవరైతే గొప్ప

ముఖ్యమంత్రి అని లేకపోతే కాంగ్రెసు, కేంద్రాన్ని పొగుడుకుంటున్నారో వాళ్ల ఆధ్వర్యంలో కోససీమ జిల్లాకు రైల్స్ ప్రాజెక్టులో మొండిచేయి చూపించారు. కాకినాడలో కేంద్ర మంత్రి ఉండి కూడా పితాపురం - కాకినాడ లైను కూడా వేయలేకపోయారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు 25 శాతం రాష్ట్రం వాటాగా, 75 శాతం కేంద్రం వాటాగా ఉన్నప్పుడు అప్పటి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రం డబ్బు 25 శాతం ఇస్తోమని చెప్పి కేవలం రూ.2 కోట్ల చిల్లర మాత్రమే మంజూరు చేసింది. అంటే అప్పటి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు గానీ, అప్పటి ముఖ్యమంత్రికి గానీ, కేంద్రమంత్రులకు గానీ ఎంత మాత్రం ఈ నరసాపురం - కోటిపల్లి లైను గానీ, పితాపురం మొయిన్ లైను, కాకినాడ లైను గానీ వేయడానికి చిత్తశుభ్ర లేదు. కానీ ఈరోజు తిరిగి మరలా రాష్ట్రంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో కేంద్రంలో ఉన్న మోది గారి నాయకత్వంలో తిరిగి ఆ ప్రాజెక్టు ముందుకు రావడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. మా ఎం.పీ.రవీంద్రబాబు గారు గానీ, మా జిల్లా మంత్రి గౌరవనీయులు రామకృష్ణుడు గారు, ఉప ముఖ్యమంత్రి రాజప్ప గారి చౌరవతో ఈ ప్రాజెక్టు ముందుకు రావడం చాలా ఆనందంగా ఉంది.

MR.SPEAKER: Please put your question.

శ్రీ అయితాబత్తుల ఆనందరావుః ఏదైతే ఆరోజు వాజ్హపేయి గారున్నప్పుడు మాత్రమే ఎన్.పోచ.5 నిర్వాణం జరిగింది. ఇవాళ్లికీ జనం అంతా సంతోషంగా దానిని వాడుకుంటున్నారు. తిరిగి మరలా ఈరోజు కోససీమ ప్రజల కాంక్ష తీరదానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఢిల్లీ వెళ్లి సురేష్ప్రభు గారిని కలిసి ఆయనని రిక్వెషన్ చేయడం, మా ఎంపీ గారు కూడా సంబంధిత పేపర్లన్నీ సబ్మిట్ చేయడం జరిగింది. ఈరోజు ఈ ప్రాజెక్టు ముందుకు రావడం చాలా సంతోషం. ఈ విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, అర్ అండ్ బి మంత్రి గారికి ఇద్దరికీ కూడా నా సమస్యారాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను.

డా.బి. జయ నాగేశ్వరరావెడ్డి (ఎమ్ముగమారు): అధ్యక్షా, మా ఎమ్ముగమారు నియోజకవర్గంలో శ్రీ గురు రాఘవేంద్ర మంత్రాలయ క్లైటం ఉన్నది. ఇక్కడ ముఖ్యంగా ఇతర రాష్ట్రాల నుంచే కాకుండా దేశ, నిదేశాల నుంచి భక్తులు చాలా మంది ఆ ప్రాంతానికి రావడం, రాయలసీమ ప్రాంతానికి ప్రాధాన్యం ఇస్తూ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎమ్ముగమారులో టెక్స్టిల్ పార్సుతో పాటు వాణిజ్యపరంగా చాలా రకాలుగా ఇతర పరిశ్రమలను అక్కడికి తీసుకువెళ్లాలిన సమయం. గతంలో వాజ్హపేయి గారి నాయకత్వంలో బిజెపి అధికారంలో ఉన్నప్పుడు, ఇక్కడ రాష్ట్రంలో నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కర్మాలు నుంచి మంత్రాలయంకు రైల్స్ లైను కొరకు డిపిఆర్టో పాటు పంపించడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఇన్ని రకాలుగా ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నందుకు ఈ సమయంలో కర్మాలు వయా

ఎమ్ముగొరు మంత్రాలయం లైనుని ప్రయారిటీ ప్రాజెక్టుగా పెట్టాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మౌదుగుల వేణుగోపాల్ రెడ్డి (గుంటూరు వెస్ట్): అధ్యక్షా, గుంటూరు మునిసిపల్ కార్బోరేఫర్స్‌లో దాదాపుగా 4 లక్షలకు పాపులేప్స్ చేరువుతోంది. ఈరోజు నడిబోడ్డున ఉన్న ఆర్బి వైడెనింగ్‌కి రైల్వే అధికారులు వారి సమ్ముతి తెలియచేసినా ఆర్ అండ్ బి అధికారులు ముందుకు రావడం లేదు. దాని వైడెనింగ్ ప్రసోజల్‌లో పుట్టపాత్ర కోసం, వాహనాల కోసం దానిని ఏ విధంగా బలోపేతం చేయాలని ఫీజిబిలిటి రిపోర్టు కొరకు దాదాపుగా నేను 4 నెలల నుంచి వెంటవడుతున్నాను. నేను ఈరోజు ఒకటే చెప్పుదలచుకున్నాను. ఆర్బిలు గానీ, ఆర్యుబిలు గానీ ముఖ్యంగా రాష్ట్రంలో ఎన్ని ఉన్నాయి, అందులో మనకు ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంటు ఎంత నిధులివ్వాలి, దానితోపాటు మునిసిపల్ కార్బోరేఫర్స్, ఆర్ అండ్ బి సంయుక్తంగా ఇవ్వాలిన ఫండ్ ఎంత? ఆర్యుబి, ఆర్బిలకు రైల్వే డిపార్ట్మెంటు సహకారం ఇస్తోంది. గుంటూరు పట్టణంలోనే నాలుగైదు ప్రాజెక్టులున్నాయి. దానివలన రైల్వే గేటు పడితే దాదాపుగా అరగంట, ముప్పొవు గంట సేపు ప్రజలు ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. అందువలన మంత్రిగారు ముఖ్యంగా రైల్వే డిపార్ట్మెంటుతో, ఆర్ అండ్ బి అధికారులతో, స్థానిక శాసనసభ్యులతో మీటింగు ఏర్పాటు చేయదలచుకున్నారా? లేకపోతే కనీసం జిల్లా వరకైనా మీటింగు ఏర్పాటు చేసి ఈ ఆర్బి, ఆర్యుబిలను క్లియర్ చేయకపోతే రాబోయే రోజుల్లో ప్రజలకు ఆర్ అండ్ బి డిపార్ట్మెంటు మీద నమ్మకం పోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. కాబట్టి నేను మంత్రి గారిని ఒకటే అడుగుతున్నాను. కచ్చితంగా రైల్వేతో ఆర్ అండ్ బికి సంయుక్తంగా చేపట్టే ప్రాజెక్టులను యుద్ధ ప్రాతిపదికన పూర్తి చేయడానికి ప్రణాళిక రూపొందించాలని నేను మంత్రి గారిని మీద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బోభీలి చిరంజీవులు (పార్వతీపురం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. మా నియోజక వర్గం ఒడిశా రాష్ట్రానికి సరిహద్దుగా ఉన్న రాష్ట్రం. అయితే మా నియోజక వర్గంలో సీతానగరం ఓవర్ బ్రిడ్జీ పూర్తి కావస్తోంది. అయితే గౌరవ కేంద్ర మంత్రివర్యులు అశోక్ గజపతిరాజు గారు, నేను, మా ఎంఎల్సీ గారు కలిసి ఒడిశా రైల్వే జోనల్ అధికారులతో పార్వతీపురం ఓవర్ బ్రిడ్జీ గురించి కూడా చర్చించడం జరిగింది. మా ప్రక్కనున్న మానాపురం గానీ గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కె.అప్పలనాయుడు గారు చెప్పినట్లుగా పార్వతీపురం వెళ్లడానికి ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళం జిల్లా నుంచి పార్వతీపురం రావడానికి ఉన్న ప్లైట్‌వర్ బ్రిడ్జీ పనులు చాలా నత్త నడకన నడుస్తున్నాయి. అంతేకాకుండా పార్వతీపురం నుంచి రాయగఢ మద్య వున్న గౌరమ్మ తల్లి దేవాలయంకి చాలా ఎక్కువ మంది భక్తులు వెళుతుంటారు. కాబట్టి రాయగఢకు వెళ్లే దారిలో మూడు రైల్వే స్టేషన్లున్నాయి. తప్పనిసరిగా గౌరవ మంత్రి గారు ఈ మూడింటిని పరిశీలించి ముందుగా

పార్వతీపురం నుంచి గానీ, బొభ్యాలి నుంచి గానీ, సాలూరు నుంచి గానీ విజయవగరం రావాలంటే మానాపురం రైల్వే గేటు మాకు పెద్ద అడ్డంకిగా ఉంది. కాబట్టి మీద్వారా ప్రభుత్వానికి, మంత్రి గారికి మనవి చేసేది ఒక్కటే. త్వరితగతిన ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసి ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ శిధ్యా రాఘవరావు (దర్శి): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అప్పలనాయుడు గారు లాజిస్టిక్ హాబ్గా తీర్చిదిద్దాలి, రాష్ట్రానికి రెవెన్యూ రావాలనే ధ్వయంతో వారు మాటల్చాడటం జరిగింది. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా రాష్ట్రానికి రెవెన్యూ చేకూర్చే పద్ధతిలో వారు ముందుకు వెళుతున్నారు. లాజిస్టిక్ హాబ్ను మనం తీర్చిదిద్దాలి, దీంట్లో పోర్టులు డెవలప్ చేసి అక్కడ రైల్వే లైనులు తీసుకు రావాలనే ఉద్దేశంతో తరచుగా సమావేశాలు నిర్వహించడం జరుగుతున్నది.

9.50 AM

తప్పకుండా వాటికి సంబంధించి మేము నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అట్లాగే వైజాగ్ టు రాయ్పుర్ పనులు లేటుగా జరుగుతున్నాయని చెప్పారు. మన ముఖ్యమంత్రి గారు ధిలీకి వెళ్లిన ప్రతిసారి తను కూడా కేంద్ర రైల్వేశాఖా మంత్రి గారితో మాటల్చడి వెంటనే పనులను పూర్తి చేయాలని కోరడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు పోర్ట్‌కి ఎక్కువ ప్రయారిటీనిచ్చి డెవలప్ చేసి తీరాలనే కుతూహలంతో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకెళ్లుతుంది. అదే కాకుండా మన ఆనందరావు ఎమ్ముల్యే గారు మాటల్చాడుతూ ఇటు కాకినాడ - మోటుపల్లి రైల్వే లైన్‌ను మేము పూర్తి చేసుకోవడం జరిగింది, అయినా కొన్ని సమస్యలున్నాయి వాటిని పూర్తి చేయాలని కోరడం జరిగింది. ఆయా పనుల విప్రయంలో వారు ఒక వినతిపత్రాన్ని సమర్పించినట్లయితే తప్పకుండా పరిశీలించి ముందుకెళ్లడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా ఎమ్ముగసూరు ఎమ్ముల్యే గారు కర్చులు నుండి మంత్రాలయం వయా ఎమ్ముగసూరు మీదగా రైల్వే లైన్ కావాలని కోరారు. తప్పకుండా మీరు కూడా ఒక వినతిపత్రాన్ని ఇవ్వండి దానిని పరిశీలించి మనం ప్రయత్నం చేధ్యాం. అట్లాగే గౌరవ సభ్యులు మోదుగుల వేణుగోపాల రెడ్డి గారు మాటల్చాడుతూ ఆర్టిభి వైడెనింగ్ గురించి ఆర్ అండ్ బి అధికారులతో మాటల్చాడటం జరిగింది, వారి నుంచి సమాధానం రాలేదని చెప్పడం జరిగింది. తప్పకుండా ఆర్టిభి మరియు ఆర్యముబిలకు సంబంధించి గుంటూరులో ట్రాఫిక్ సమస్య లేకుండా చేసే విప్రయంలో శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసిన తర్వాత గుంటూరులో రైల్వేశాఖ మరియు ఆర్ అండ్ బి అధికారులతో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. అట్లాగే ఒరిస్సా జోన్స్ ఉన్న పార్వతీపురం-రాయగడ్డ గురించి

మాట్లాడటం జరిగింది. పార్వతీపురం నుండి రాయగడ్ మధ్యలో మూడు స్థేషన్లు ఉన్నాయి. అక్కడ ఆర్బిలు మరియు ఆర్యులు కావాలని కోరడం జరిగింది. దానికి సంబంధించిన వినతిపత్రాన్ని గౌరవ సభ్యులు పంపించినట్లయితే పరిశీలించి ముందుకెళ్లడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఏదివైనప్పటికీ రాష్ట్రంలో ఉన్న రైల్వేలైనకు వేగవంతంగా పూర్తి చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 2016-17 బడ్జెట్లో రూ.220 కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారు ధీలీకి వెళ్లినప్పుడు రైల్వేలైన గురించి కేంద్ర రైల్వేశాఖామంత్రి గారితో మాట్లాడటం, మన ఎంపిలను కూడా పంపించి ఎప్పటికప్పుడు మాట్లాడటం జరుగుతుంది కాబట్టి రాష్ట్రంలో ఉన్న లైన్లన్నింటికీ సంబంధించిన పనులు కొన్ని స్పిడుగా జరుగుతున్నాయి, ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రాభ్లం వల్ల కొన్ని స్టోగా జరుగుతున్నాయి. వీటి మీద ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి భవిష్యత్తులో ఎటువంటి సమస్యలు లేకుండా వేగవంతం చేసేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషిచేస్తుందని మీ అందరికీ హామీనిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు (రాయదుర్గం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. రాయదుర్గం నియోజకవర్గంలో అనంతపురం - రాయదుర్గం రోడ్లు మధ్యలో రైల్వే బ్రిడ్జ్ నిర్మాణానికి గతంలోనే ఒప్పందం జరిగింది. గడచిన రెండు సంవత్సరాల కాలంలో రాష్ట్రంలోనూ లేదా మా ప్రాంతంలోనూ రోడ్లు బ్రిప్స్ట్రోండంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. రోడ్లు నాగరికతకు చిహ్నాలు అంటారు. అలాంటి రహదార్ల అభివృద్ధికి బ్రిప్స్ట్రోండంగా కృషి జరుగుతోంది. అదే సందర్భంలో ఉమ్మడి ప్రాజెక్టులు ఏవైతే ఉన్నాయో, రైల్వేశాఖ మరియు ఆర్ అండ్ బి శాఖలకు సంబంధించిన ఉమ్మడి ప్రాజెక్టులు నా రాయదుర్గం నియోజకవర్గం కేంద్రంలోనే రెండు బ్రిడ్జ్లు ఉన్నాయి. అవి ఇంకా ప్రారంభం కాలేదు. ఒకటి అనంతపురం - రాయదుర్గం రోడ్లు మధ్యలో ఆ పట్టణానికి దగ్గరలోనూ, అట్లాగే రాయదుర్గం - కనేకల్ రోడ్లు మధ్యలో ఒకటి, ఆ విధంగా రెండు బ్రిడ్జ్లు ఉన్నాయి. వీటికి గతంలోనే అగ్రిమెంట్లు కూడా జరిగాయి. రైల్వేశాఖతో ఒప్పందం కూడా జరిగింది. ఆ ఒప్పందం ఇంతవరకు అమలు కాలేదు. దయచేసి గౌరవ మంత్రివర్యులు ఆ రెండు బ్రిడ్జ్లల నిర్మాణానికి సత్యరం చర్యలు తీసుకొని, రైల్వేశాఖాధికారులతో మాట్లాడి నిర్మాణ పనులు ప్రారంభించాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు (విశాఖపట్నం నార్ట్): అధ్యక్షా, ఇప్పుడు దక్కిణ మధ్య రైల్వేకి ఈ బడ్జెట్లో రూ.6412 కోట్లు కేటాయించారు. అట్లాగే కొత్త రైల్వే లైన్కు రూ.1219 కోట్లను కేటాయించారు. లైన్ డబ్లీగ్ కి రూ.1332 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. వంతెనల నిర్మాణాలకు రూ.31 కోట్లు, అట్లాగే ఆర్బిలకు రూ.155 కోట్లు కేటాయించారు. అట్లాగే అంధరాష్ట్రంలో ఉన్న డబ్లీంగ్, ట్రెపిస్టింగ్ రైలు మార్గాలకు రూ.1183 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దీంట్లో కొత్త రైల్వే లైన్కు రూ.704 కోట్లు, తర్వాత డబ్లీంగ్, ట్రెపిస్టింగ్ లైన్స్కి మళ్ళీ

రూ.479 కోట్లు కేటాయిందారు. విశాఖపట్టం నుంచి కొత్త రాజధాని అమరావతికి వెళ్లే దానికి, విజయవాడకు వెళ్లేదానికి, ప్రస్తుతం రోడ్సు మార్గంలో వెళ్లినట్లయితే చాలా తక్కువ సమయంలో వెళ్లే సౌకర్యం ఉంది. అదే ట్రైన్ ఎక్కినట్లయితే బై రోడ్సు కంటే ట్రైన్ జర్నీ చాలా ఎక్కువ టైమ్ పదుతుంది. ఇప్పుడు నూతన రాజధాని వస్తోంది కాబట్టి శ్రీకాకుళం, విజయవాగిరం, విశాఖపట్టం మొయిన్ బేస్‌గా తీసుకొని మరొక హైస్పీడ్ ట్రైన్‌ను విశాఖపట్టం నుండి విజయవాడకు, ఉదయాన్నే వెళ్లి మళ్ళీ సాయంత్రానికి వెనక్కు వచ్చే విధంగా కన్వీనియంటగా ఉండేటట్లు గౌరవ మంత్రివర్యులు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇప్పటి నుంచే ప్రయత్నాలు మొదలు పెడితే, కనీసం వచ్చే బడ్జెట్లో అయినా కేటాయించడానికి అవకాశం ఉంటుందని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. మరొక విషయమేమంటే, ఇందాక గౌరవ మంత్రివర్యులు మాటలాడుతూ ల్యాండ్ కూడా మేము ఫ్రీగా ఇచ్చామంటున్నారు. ల్యాండ్ ఫ్రీగా ఇవ్వకపోతే రైల్వే టైన్‌కి ఎట్లా అధ్యక్ష? అట్లాగే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాటలాడుతూ ఎడ్యుకేపణ్ట ఇనిషిట్యూషన్స్‌కి ల్యాండ్ మేము ఫ్రీగా ఇచ్చామని చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే దాంట్లో కొంచెం లోటు వల్ల అట్లా చెబుతున్నారు. అది కూడా తమరి ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాం.

శ్రీ పీలా గోవింద సత్యనారాయణ (అనకాపల్లి): అధ్యక్ష ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు. విశాఖపట్టం జిల్లా, అనకాపల్లి నియోజకవర్గంలో శారదానది మీద పైచివర్ నిర్మాణాన్ని 2006లో ప్రారంభించారు. మా గౌరవ మంత్రివర్యులు శ్రీ గంటా శ్రీనివాసరావు గారు నాకంటే ముందు ఆయన అక్కడ ప్రాతినిధ్యం వహించే వారు. ఆయన కూడా పలుమార్లు ఆ బిడ్డ గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. 20 నెలల తర్వాత టెండర్ పిలిచారు. టెండర్ పిలిచిన తర్వాత ఈరోజుకు కూడా అగ్రిమెంటు చేసుకోవడానికి కాంట్రాక్టర్లు సంశయిస్తున్నారు. ఎందుకంటే పైనల్ క్లియరెన్స్ లేదని. పలుమార్లు మన గౌరవ ఆర్ అండ్ బి మంత్రి గారిని కూడా రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. అలాగే మా గంటా శ్రీనివాసరావు గారైతే ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని దీని గురించి పలుమార్లు చెప్పడం జరిగింది. తమరి ద్వారా ఆర్ అండ్ బి మినిష్టర్ గారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాం, 140 గ్రామాలకు సంబంధించిన సమస్య, పోలవరం నియోజకవర్గం, అనకాపల్లి నియోజకవర్గం, మాడుగుల నియోజకవర్గాలకు పొర్చుకట్ వే ఇది. దయచేసి ఈరోజైనా ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగారు పర్మిషన్ పైల్ని పరిశీలించి, క్లియర్ చేయాల్సిందిగా తమరి ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి మీసాల గీత (విజయవాగిరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. మా విజయవాగిరం నియోజకవర్గంలో గాజలరేగ గ్రామం దగ్గర రైల్వేగేటు ఉంది. దానిని దాటి వెళ్లి తే అక్కడ 10 వేల కుటుంబాలు నివాసం ఉంటున్నాయి. అయితే ఈ రైల్వే గేటు వల్ల చిన్న పిల్లలు గానీ, ఎవరికైనా ఒంట్లో బాగుండకపోయినా, గర్భిణీ స్త్రీలను డెలివరీకి తీసుకెళ్లాలన్నా అక్కడ రైల్వేగేటు

ఒకొక్కసారి రెండు టైన్లు వెళ్లింతవరకు క్లోజ్ చేయడం వల్ల ఆ గర్భిణి స్త్రీలను సకాలంలో ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లలేక పోవడం వంటి చాలా ఇబ్బందులను వారు ఎదురొచ్చటున్నారు. గత పదేళ్లలో చాలాసార్లు వారికి రైల్వేగేటుమ ఏర్పాటు చేస్తామని, ఆర్యమఖిని కట్టిస్తామని అప్పట్లో నాయకులు మాటిచ్చి, శాంక్షన్ చేశామని, లేనిపోని భ్రమలతో కాలయాపన చేశారు. అయితే మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత గౌరవ కేంద్ర మంత్రివర్యులు శ్రీ పూసపాటి అశోక్ గజపతిరాజుగారు ఆర్ అండ్ బి అధికారులను, రైల్వే అధికారులను పిలిచి ఇన్స్పెక్షన్ చేయించి, మొత్తం ఎస్టిమేషన్ వేయించి, రైల్వే సుండి క్లియరెన్స్ అంతా తీసుకొని సుమారు రూ.5 కోట్లు ఖర్చువుతుందని అంచనా వేయడం జరిగింది. అయితే నేను తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి, అలాగే ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. కాబట్టి ఇది సకాలంలో అయ్యేలాగా చేసి, ఏదైతే ఈరోజు మన ప్రభుత్వం నుంచి ప్రజలందరూ ఆశిస్తున్న ప్రయోజనాలు గానీ, అభివృద్ధిని గానీ, మనం చేసే దిశలో వెళ్లడానికి మంత్రిగారు తప్పనిసరిగా కృషిచేయాలని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ శిథ్యా రాఘవ రావు (దర్శి): అధ్యక్ష గౌరవ సభ్యులు కాలవ శ్రీనివాసులు గారు ఆర్టిషటి మరియు ఆర్యమఖిల గురించి మాట్లాడటం జరిగింది. ఆ ఏరియాలో కొన్ని పనులు వేగవంతంగా జరగడం లేదు వాటి మీద చర్యలు తీసుకోమన్నారు. తప్పకుండా నేను డిపార్ట్మెంటుతో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి దాని మీద వెంటనే చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. పనులను తొందరగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేద్దాం. అట్లాగే గౌరవ సభ్యులు విష్ణుకుమార్చరాజు గారు కొత్త లైన్స్ గురించి అడగటం, విశాఖపట్నం నుండి అమరావతికి సంబంధించిన ప్రపోజల్స్ పెడితే బాగుంటుందని సలహానిచ్చారు. అది మంచి ప్రపోజల్, తప్పకుండా నిర్ణయం తీసుకొని ముందుకెళదాం. అట్లాగే అనకాపల్లి ఎమ్ముల్యే గారు శారదా రివర్ బ్రిడ్జ్ పనులు చాలా స్టోగా జరుగుతున్నాయి, అక్కడి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారని చెప్పడం జరిగింది. అది కూడా రెవ్యూ చేసి అక్కడి పనులు దేనివల్ల ఆగిపోయాయో కనుకొని వారికి వెంటనే తెలియజేయడం జరుగుతుంది. అట్లాగే గౌరవ సభ్యరాలు మీసాల గీత గారు రైల్వేగేటు, ఆర్టిషటి మరియు ఆర్యమఖి కావాలని అడిగారు. అక్కడి ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడటం జరుగుతోందని చెప్పడం జరిగింది. వాటిని కూడా పరిశీలించి, వారికి కూడా నేను చెప్పాను వాటి మీద కూడా ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చినట్లయితే, పరిశీలించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి రైల్వే డిపార్ట్మెంటుకు కూడా పంపించి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

ఁ. 10.00 (7)

శ్రీ పులవర్తి ఆంజనేయులు (ఆంజిబాబు) (భీమవరం): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు విజయవాడ - గుడివాడ, గుడివాడ - భీమవరం, భీమవరం - నిడదవోలు డబుల్ రైల్వే లైనింగ్ పనులకు సంబంధించి గత రెండు సంవత్సరాలుగా టెండర్లు పిలిచి పనులను మొదలుపెట్టారు. అందు నిమిత్తం కూడా కొంత మేరకు నిధులను కేటాయించి విడుదల చేసినట్టుగా కూడా గౌరవ మంత్రివర్యులు తెలియజేశారు. కానీ, ఆ పనులు చాలా నత్తనడక సదుస్తున్నాయి. దానీ మీద గౌరవ మంత్రివర్యులు రైల్వే అధికారులతో ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహించి ఆ పనులను వేగవంతంగా జరిగేట్లుగా చూడవల్సిందిగా మీ ద్వారా వారిని కోరుతూ, రాష్ట్ర విభజనానంతరం నవ్యాంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత భీమవరం పట్టణం అత్యంత వేగవంతంగా అభివృద్ధి చెందే పట్టణంగా తయారైంది. టౌన్ మధ్యలో రైల్వే లైన్లు వెళ్ళడం వల్ల పట్టణంలోకి రాకపోకలు సాగించే వారికి రైల్వే ఓవర్ బ్రిడ్జీలు లేకపోవడం వల్ల చాలా ఇబ్బందులు పడాల్సి వస్తోంది. తక్షణమే ఆర్.బి.బి.లు నిర్మించాల్సిన అవసరముంది. ఆర్.బి.బి.ల సమస్య భీమవరంలో ఉంది. ఇప్పటికే భీమవరం పట్టణంలో ఒక ఆర్.బి.బి.కి సంబంధించిన ఇన్వెస్టిగేషన్ చేసేందుకు గాను ప్రభుత్వం నుండి రూ. 75 లక్షలకు మంజూరు ఇచ్చారు. అందునిమిత్తం వెంటనే టెండర్ను పిలిచి ఆ ఆర్.బి.బి. నిర్మాణ పనులను సత్వరమే మొదలుపెట్టించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (కోవూరు): అధ్యక్షా, తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే, కోవూరు నియోజకవర్గ పరిధిలో కొడవలూరు దగ్గర ఆర్.బి.బి. నిర్మాణానికి సంబంధించిన అంశం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. అందు నిమిత్తం గతంలో రూ. 25కోట్ల మంజూరైనట్లుగా కూడా ప్రభుత్వం ప్రకటించడం జరిగింది. ఐదు మండలాలకు సంబంధించినటువంటి రైల్వే ఓవర్ బ్రిడ్జీ నిర్మాణానికి సంబంధించిన అంశం కావున సత్వర చర్యలు అవసరం. అక్కడ రైల్వే గేటు ఉండటం వల్ల అనునిత్యం రైల్వే రాకపోకల వల్ల గేటు మూయడం వల్ల ప్రజాసీకం ఇబ్బందులు పడుతోంది. ప్రమాదవశాత్తు సత్వర వైద్యం అందించేందు కోసం ఆ రహదారిన వేళ్ళే అంబులెన్సులు గానీ, విద్యార్థులు గానీ, ఆటోలో ఆ దారిన రాకపోకలు సాగించే వారు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఒకోక్కొరి రెండు, మూడు, నాలుగు రైళ్ళు ఒకే సమయంలో ఆ రైల్వే లైన్ గుండా వెళ్లినట్టేతే, సుమారు పది నుంచి పదిహేను నిమిషాల సమయం పాటు రైల్వే గేట్ మూసి ఉంచడం జరుగుతోంది. అందువల్ల దాదాపు ఐదు మండలాలకు సంబంధించిన ప్రజలు అనేక రకాల ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్న పరిస్థితిని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారి దృష్టికి ఈ సందర్భంగా విజ్ఞప్తి చేస్తూ, కొడవలూరు దగ్గర నిర్మాణం చేపట్టాల్సినటువంటి ఆర్.బి.బి.కి సంబంధించినటువంటి అనుమతులను త్వరితగతిన మంజూరు చేసి, సత్వరమే అక్కడ ఆర్.బి.బి. నిర్మాణం చేపట్టే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. తద్వారా దాదాపు ఒక లక్ష మందికి ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. వారంతా అందు నిమిత్తం ఎదురుచూస్తున్నారు. తమరి ద్వారా మంత్రి గారికి

విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. దయవుంచి త్వరితగతిన ఆ ఆర్.బి.బి. నిర్మాణాన్ని చేపట్టేందుకు చర్యలు తీసుకుని ప్రజల అవసరాన్ని పరిష్కరించవల్సిందిగా మరొకసారి తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డా. నిమ్మల రామానాయుడు (పాలకోల్లు): అధ్యక్షా, ఈరోజున ఏదైతే పాలకోల్లు నియోజకవర్గంలో, పాలకోల్లు పట్టణం మధ్యలో నేపశల్ హైవే రహదారి వెళ్లడం వల్ల ఆ రహదారి గుండా రాకపోకలు సాగించడం వల్ల ఎప్పుడు కూడా విపరీతంగా ట్రాఫిక్ జామ్ అవడం జరుగుతోంది. తద్వారా ప్రజాసీకం తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతోంది. అక్కడ ప్రత్యామ్మాయంగా నేపశల్ హైవే రహదారిని బైపాస్ రోడ్డుగా డైవర్ట్ చేసి ఒక రహదారి బ్రిడ్జె నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. అందు నిమిత్తం గత పది సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు చేస్తున్న మూలాన గత సంవత్సరం ఆ బైపాస్కు సంబంధించిన ఆర్.బి.బి.నిర్మాణసంతరం ప్రారంభించుకోవడం జరిగింది. అయితే రైల్వే శాఖ వారు ఒక విషయాన్ని చెబుతున్నారు. ఏమిటంటే, ఆర్.బి.బి. బైపాస్ రోడ్డును ప్రారంభించడం జరిగింది కాబట్టి పాలకోల్లు పట్టణంలో వెళ్లేటటువంటి రోడ్డులో ఉన్న రైల్వే గేట్ ఏదైతే ఉందో, దాన్ని మూసివేస్తామనే విధంగా రైల్వే అధికారులు చెబుతున్నారు. ఆ పరిణామం పాలకోల్లు పట్టణ ప్రజలకు చాలా ఆందోళన కల్గజేస్తోంది. ఎందుకంటే పాలకోల్లు పట్టణం మధ్యలో ఉన్న ఈ రైల్వే గేట్ను ఎక్కుఫో పట్టణం బయట వాళ్లు నిర్మాణం చేసిన ఆర్.బి.బి.ని సాకుగా చూపించి, పట్టణం మధ్యలో ఉన్నటువంటి రైల్వే గేటును కనుక మూసివేసినట్టేతే, పాలకోల్లు పట్టణం రెండు భాగాలుగా విడిపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఎందుకంటే, పాలకోల్లు పట్టణంలో ఉన్న 31 వార్డులకు గాను పది వార్డులు ఒకవైపున, 21 వార్డులు మరోవైపున రైల్వే లైన్కు కలవడం జరిగింది. రైల్వే గేట్ గనుక మూసివేసినట్టేతే, తద్వారా హాసిట్ల్స్ గానీ, విద్య సంస్థలు గానీ, బ్యాంకులు గానీ, ఏ విషయంలోనైనా సరే ప్రజలు తీవ్రమైన ఇబ్బందులు పడే పరిస్థితి ఉంటుంది. అదే విధంగా ప్రజాసీకం బన్ స్టేషన్కు నిర్మిత సమయంలో చేరుకోవాలన్నా, రైల్వే స్టేషన్కు చేరుకోవాలన్నా, రైల్వే గేట్ను మూసివేసినట్టేతే పాలకోల్లు పట్టణ ప్రజాసీకం తీవ్ర ఇబ్బందికర పరిస్థితులు ఎదుర్కొనే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి గౌరవ రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖామాత్యలుగారు సదరు అంశంలో ప్రత్యేక దృష్టి సారించవల్సిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. రైల్వే శాఖాధికారులు చేపేదేమిటంటే, రైల్వే శాఖ తరపున పెట్టుబడి పెట్టి ఆర్.బి.బి. నిర్మాణం చేయడం జరిగింది, పాలకోల్లు పట్టణంలో ఒకవైపున రైల్వే గేటు నిర్వహణ మరియు ఆర్.బి.బి. నిర్వహణ రెండింటినీ రైల్వే శాఖ నిర్వహించలేదని, అందుచేత రెండింటిలో ఏదో ఒక దానిని నిర్వహణ చేయడం జరుగుతుందని రైల్వే శాఖ చెబుతోంది. కాబట్టి గౌరవ మంత్రివర్యులు సదరు అంశంలో ప్రత్యేక దృష్టి సారించి తప్పనిసరిగా పాలకోల్లు పట్టణంలో ఉన్న రైల్వే ఓవర్ బ్రిడ్జెక్ సంబంధించిన నిర్వహణను రైల్వే శాఖకే అప్పజెప్పి, రైల్వే గేట్ను

మూసివేయనీయకుండా చూడాల్సిన అవసరముంది. కావాలంటే ఆ రైల్వే గేట్ పైన ఎప్పుడైనా రైల్వే శాఖ భవిష్యత్తులో ఓవర్ బిడ్జె నిర్మాణం చేసినట్టే ప్రజానీకానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదని, పాలకొల్లు పట్టణం మధ్యలో వెళ్లే రైల్వే గేట్ దగ్గర రైల్వే ఓవర్ బిడ్జె నిర్మాణం చేసిన తరువాత క్రింద ఉన్న రైల్వే గేటును మూసివేసినట్టే ఎవరికి ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదని, పట్టణం బయట వెళ్లే రోడ్సును దృష్టిలో ఉంచుకుని పట్టణం మధ్యలో ఉన్న రైల్వే గేటును మూసివేస్తే ప్రజలకు ఇబ్బంది కల్గుతుంది కాబట్టి తప్పనిసరిగా గౌరవ మంత్రి గారు ఈ సమస్యను తప్పనిసరిగా పరిష్కరించాలని చెప్పి మీ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కలమట వెంకట రమణ మూర్తి (పొతపట్టం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్మాణ పనులు గత పది సంవత్సరాలుగా సాగుతున్నాయి. అయితే, ఈ పది సంవత్సరాల కాలంలో ముఖ్యంగా భూమి కోల్పోయిన నిర్వాసితులకు ఎటువంటి న్యాయం ఇంతవరకు జరగలేదు. ప్రాజెక్టు పనులైతే క్లేంట్ స్థాయిలో జరుగుతున్నాయి గానీ, నిర్వాసితులకు మాత్రం ఎటువంటి న్యాయం ప్రభుత్వం ద్వారా జరగడం లేదు.

అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి, మంత్రి గారి దృష్టికి, వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్వాసితులకు సంబంధించి కొన్ని ముఖ్యమైన సమస్యలను తీసుకువస్తున్నాను.

01. వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కారణంగా భూములు కోల్పోయిన నిర్వాసితుల కుటుంబాల్లోని ఈరోజు వరకు 18 సంవత్సరాల వయస్సు పైబడిన యువతీ యువకులకు ప్రత్యేకంగా Youth Package ని ఇప్పించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

02. అలాగే నిర్వాసితులకు వారు కోరుకున్న చోట పునరావాసం కల్పించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

03. నిర్వాసితులకు ఇచ్చేందుకు ఇండ్ల స్థలాలు అందుబాటులో లేకపోవడం వల్ల అందు నిమిత్తం ప్రభుత్వం ఇస్తామని చెప్పిన పేమెంట్సు మిగతా సాగునీటి ప్రాజెక్టుల్లో ఏ విధంగానైతే నిర్వాసితులకు ప్రభుత్వం ఇస్తుందో, అదే రితిలో వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్వాసితులకు కూడా ఇప్పించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

04. అదే విధంగా నిర్వాసితులకు ఎన్.టి.ఆర్. గృహకల్ప క్రింద ఇంటికొక ప్రభుత్వ గృహాన్ని మంజూరు చేయాలని మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

05. అలాగే, నిర్వాసితుల కుటుంబాలకు అంత్యోదయ కార్డ్ గానీ, ఎన్.టి.ఆర్. భరోసా కార్డ్ గానీ, ఏదో ఒక రకంగా వారికి ప్రభుత్వం భరోసా ఇచ్చి, ఎవరైతే వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్వాణం వల్ల జిల్లాలో పూర్తిగా నిర్వాసితులైనారో, వారికి గత కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం పది సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తిగా అన్యాయం జరిగింది.

సదరు అంశాలపైన గౌరవ మంత్రి గారు మరియు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రత్యేక దృష్టితో వంశధార ప్రాజెక్టు నిర్వాసితులను ఆద్యోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కురుగొండ్ల రామకృష్ణ (వెంకటగిరి): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, నెల్లూరు జిల్లా వెంకటగిరి నియోజకవర్గ కేంద్రంలో ఒక రైల్వే గేట్ ఉంది. రైళ్ల రాకపోకల సమయంలో రైల్వే గేట్ మూసివేస్తే కనీసం రెండు, మూడు గంటల సమయం పాటు తెరిచే అవకాశం ఉండదు. తద్వారా ఆ దారి గుండా రాకపోకలు సాగించే జనం తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వెంకటగిరి పట్టణం గుండానే తిరుపతి నుంచి కలకత్తా వైపుకు వెళ్లే రైళ్లు రాకపోకలు సాగిస్తుంటాయి. మాకు వెంకటగిరి పట్టణం నుంచి నాయుడుపేటకు రాకపోకలు సాగించాలన్నా, చెస్టే నగరానికి పోవాలన్నా, ఎమర్జెన్సీ సమయంలో ఆ దారిన అంబులెన్సులు పెళ్లాలన్నా చాలా ఇబ్బందులను వాహనదారులు మరియు ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్నారు. అందు నిమిత్తం అక్కడ ఒక రైల్వే ఫ్లై బిపర్ బ్రిడ్జీ నిర్వాణం చేపట్టాలని మేం కోరుతున్నాం. గౌరవ మంత్రివర్యులను మరియు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి కూడా మీ ద్వారా సత్వరమే ఆ ఫ్లై బిపర్ బ్రిడ్జీ నిర్వాణం చేపట్టేందుకు చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. సత్వరమే మా వెంకటగిరి పట్టణానికి ఆ రైల్వే ఫ్లై బిపర్ బ్రిడ్జీ నిర్వాణాన్ని చేపట్టి ప్రజావసరాలను తీర్చవల్సిందిగా మీ ద్వారా మరొకసారి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిద్ధా రాఘవరావు (దర్శి): అధ్యక్షా, గౌరవ భీమవరం ఎమ్ముల్యే గారైన శ్రీ పి. ఆంజనేయులు గారు మాటల్లాడుతూ ఆర్.ఓ.బి. నిర్వాణం నిమిత్తం ప్రభుత్వం రూ. 75 లక్షలు మంజూరు చేయడం జరిగిందని, పనులు వేగవంతం చేయాలని కోరారు. తప్పకుండా వాటిని pursue చేసి, immediate గా take up చేయడం జరుగుతుంది.

అట్లాగే కోవూరు ఎమ్ముల్యే గారైన శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు మాటల్లాడుతూ ఆర్.ఓ.బి. నిర్వాణం కొడవలూరు వద్ద ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందని, ఇంకా పరిశీలన పూర్తికాలేదని, తద్వారా ఐదు మండలాలకు కనెక్టివిటీ ఉండేటటువంటి ఆర్.ఓ.బి. సత్వరమే నిర్వాణం చేపట్టాలని, కొడవలూరు మండల ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారని, ఆ ఆర్.ఓ.బి.

నిర్మాణం చేపట్టలని కోరడం జరిగింది. తప్పకుండా ఆ అంశాన్ని pursue చేసి సత్వరమే ఆర్.ఓ.బి. నిర్మాణం చేపట్టే విధంగా ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా పాలకొల్లు శాసనసభ్యుడైన డా. రామానాయడు గారు పాలకొల్లు పట్టణంలోని బైపాస్ రోడ్డు నిర్మాణం జరిగింది కాబట్టి పట్టణం మధ్యలో ఉన్న రైల్వే గేటును మూసివేస్తారనే విధంగా రైల్వే శాఖాధికారులు చెబుతున్నట్టగా తెలియజేస్తూ, ఆ విధంగా రైల్వే గేటును మూసివేస్తే ప్రజలకు ఇబ్బంది కల్పుతుందని, ముఖ్యంగా హస్పిట్ల్సుకు, విద్యా సంస్థలకు వెళ్లే ప్రజాసీకానికి ఇబ్బందులు కల్పుతాయని, సదరు అంశాన్ని పరిష్కరించాల్సిందిగా వారు కోరడం జరిగింది. తప్పకుండా వారు చెప్పినట్టగా సదరు అంశాన్ని పరిశీలించి రైల్వే గేటును మూసివేయకుండా ఉండేందుకు గాను చర్యలు తీసుకునే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తుందని, అందు నిమిత్తం రైల్వే డిపార్ట్మెంట్ అధికారులతో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి సమస్యను పరిష్కరించడం జరుగుతుంది.

అట్లాగే పాతపట్టం ఎమ్మెల్యే కలమట వెంకట రమణ మూర్తి గారు కూడా వంశధార ప్రాజెక్టు క్రింద సర్వస్వం కోల్పోయిన నిర్వాసితుల సమస్యలను ప్రస్తావించడం జరిగింది. మిగతా సాగునీటి ప్రాజెక్టుల క్రింద భూములు కోల్పోయిన కుటుంబాలకు ప్రభుత్వం ఏ విధమైన పునరాసానికి సంబంధించిన వ్యాకేజీని అందిస్తుందో, అదే తరహాలో వంశధార ప్రాజెక్టు క్రింద భూములు కోల్పోయిన నిర్వాసితులకు కూడా ప్రభుత్వం అందించాలని కోరారు. అందు నిమిత్తం తప్పకుండా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

అదే విధంగా గౌరవ వెంకటగిరి ఎమ్మెల్యే గారైన శ్రీ రామకృష్ణ గారు వెంకటగిరి పట్టణం నందు పై ఓవర్ బ్రిడ్జీ ఏర్పాటుకు సంబంధించిన నిర్మాణం చేపట్టలని కోరారు. తప్పకుండా ఆ అంశాన్ని పరిశీలించి ప్రభుత్వం నిర్మియం తీసుకుంటుంది. ఏది ఎమ్మెనప్పటికి కూడా రాష్ట్ర రహదారుల శాఖ మొత్తం సెంట్రల్ గవర్నర్మెంట్‌తో లింక్ అయి ఉంది. ఈ సందర్భంగా చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు వారికున్న అభిప్రాయాలను, వారికున్న ఉద్దేశాలను, ముఖ్యంగా ప్రజా సమస్యలపైన ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది కాబట్టి ఎక్కడైతే ప్రాభుత్వం ఉందో, వాటిని రెప్రజెంట్స్ ద్వారా, లిఫితపూర్వకంగా నాకు గౌరవ సభ్యులు తెలియజేసినట్టుతే, వాటినన్నింటిని ఒక order of priority క్రింద పరిశీలించేందుకు గాను రైల్వే డిపార్ట్మెంట్ అధికారులను, జిల్లా అధికారులను, ఆయా జిల్లా కేంద్రాలకు పిలిపించి ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహించాల్సిన ప్రక్రియ ఉంది. తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి కూడా తీసుకువెళ్లాల్సిన అవసరముంది. కొన్ని నిర్మాణ పనులకు సంబంధించి 50% పేర్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉంటే, 50% పేర్ కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని రైల్వే శాఖకు సంబంధించి ఉంటుంది.

అందువల్ల ఒక పద్ధతి ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నదరు సమస్యలను పరిష్కరించాల్సిన అవసరముంది కాబట్టి అందుకు గాను గౌరవ సభ్యులు సహకరించవల్సిందిగా మీ ద్వారా మనస్సుర్తిగా కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

10.10AM

మిస్టర్ స్పీకర్ : బాబురావు గారూ..

శ్రీ కదిరి బాబురావు (కనిగిరి): అధ్యక్షుడు నడికుడి-శ్రీకాళహస్తి రైల్వే లైను నిర్మాణాన్ని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఆధ్వర్యంలో 50-50 నిష్పత్తి ప్రాతిపదికపై నడికుడి-శ్రీకాళహస్తి రైల్వేలైను నిర్మించబోతున్న విషయం చెప్పారు. ప్రకాశం జిల్లాకు పశ్చిమ ప్రాంతమైన కనిగిరి, దర్శి, కురిచేడులను కలుపుతూ గుంటూరు జిల్లా, నడికుడి మండి చిత్తరు జిల్లా, శ్రీకాళహస్తి వరకు రైల్వే లైన్ గత 20 సంవత్సరాలుగా వస్తుందని వింటూనే ఉన్నాం. రాష్ట్రంలో మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, కేంద్రంలో భారతీయ జనతా పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఈ ప్రాంతాల్ని కలుపుతూ రైల్వే లైన్ నిర్మించేందుకు 2016-17 సంవత్సరంలో రూ.100కోట్లతో బడ్జెట్ కేటాయింపు చేయడం జరిగింది. ఈ పనులు ఎప్పటిలోగా పూర్తి కాగలవు? ప్రస్తుత మరియు రాబోయే సంవత్సరాల్లో పూర్తయే పరిస్థితులు ఉన్నాయా అని తమరిద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

ప్రకాశం జిల్లా కనిగిరి రైల్వే కూడలిని ‘జంక్షన్’ చేస్తామని, కనిగిరి-సింగరాయకొండ వరకు కలుపుతూ, బ్రాడ్ లైన్ నిర్మాణం చేపడతామని రైల్వేబోర్డు ప్రకటించడం జరిగింది. కానీ, ఇటీవల జరిగిన బడ్జెట్లో అందుకు ఎటువంటి కేటాయింపులు జరపలేదు. ఆ కేటాయింపులు ఈ సంవత్సరంలో కానీ, రాబోయే సంవత్సరంలో కానీ జరిగే అవకాశం ఉండాలని తెలియజేయవలసిందిగా తమరిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రిగారూ..

శ్రీ సిద్ధా రాఘవరావు (దర్శి): అధ్యక్షుడు నడికుడి-శ్రీకాళహస్తి రైల్వే లైను వయారొంపిచర్ల, శాయలాపురం, దర్శి, కనిగిరి, వెంకటగిరి, శ్రీకాళహస్తి వరకు మొత్తం 309 కిలోమీటర్ల పొడవు ఉంది. రూ.1,314కోట్ల వ్యయంతో 2010-11వ సంవత్సరంలో రైల్వేశాఖ ఈ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది. అందుకు కావల్సిన భూములను ఉచితంగా ఇస్తూ, అయ్యే ఖర్చులో 50శాతం వాటాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించేందుకు అంగీకరించింది. నెల్లూరు, గుంటూరు జిల్లాలలో భూమి నిమిత్తం ఖరీదు ఇప్పటి వరకు వరుసగా, రూ.18, 42,000లు,

రూ.271,600,000 లు, ప్రాజెక్టులో మన వాటాను భరించే నిమిత్తం నేటి వరకు రూ.6 కోట్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. అంతే కాకుండా భూమి కొనుగోలు నిమిత్తం గుంటూరు జిల్లాకు రూ.71.78కోట్లు, ప్రకాశం జిల్లాకు రూ.122.02కోట్లను కూడా మంజూరుచేసే అంశం వివిధ ప్రక్రియల్లో ఉంది. ఈ సంవత్సరం 2016-17కు కేంద్రప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టుకు రూ.90.00కోట్లు సమకూర్చడం అయినది. ఈ రైల్వే లైన్ పొడవు మొత్తం 309కి.మీ. ఈరైల్వే లైన్ మార్గాన్ని రెవెన్యూ మరియు రైల్వే శాఖలు కలసి సర్వే పనులను కూడా పూర్తి చేయడం జరిగింది. గుంటూరు జిల్లా నుండి 30కి.మీ.ల మేర పనులు కూడా ప్రారంభించడమైనది. ఈ ప్రాజెక్టు 2010-11వ సంవత్సరంలో మంజూరు అయింది. కనిగిరి, సింగరాయకొండను కలుపుతుంది. ఈ పనుల్లో రాష్ట్రప్రభుత్వం 50శాతం వ్యయాన్ని చెల్లించాలిన్ ఉంటుంది. ఇప్పటికే కొంత మొత్తాల్చి కూడా విడుదల చేయడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రశ్న నం.2226 మినిస్టర్ ఫర్ ప్రైవేట్..

ప్రశ్న నంబరు : 2226

సర్వశ్రీ

బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి
ఆది మూలపు సురేష్
ఐసయ్య-ఎక్కాలదేవి
గడికోట శ్రీకాంత్ రెడ్డి

గారవనీయులైన ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేశ్వరా :

అ) 2014-15, 2015-16 సంవత్సరాలలో రాష్ట్రప్రభుత్వం పొందిన ఆదాయం ఎంత? అందులో ఖర్చు చేసిన మొత్తం ఎంత?

ఆ) ఇప్పటి వరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అందిన నిధులు, ఆర్థిక సహాయం పరిమాణం ఎంత?

అందుకు సంబంధించిన పూర్తి వివరాలేమిటి?

ఆర్థిక మరియు ప్రణాళిక శాఖా మంత్రి శ్రీ యనమల రామకృష్ణడుః

అ) 2014 జూన్ 2వ తేదీ నుండి 2015, మార్చి వరకు గల వ్యవధికి పొందిన ఆదాయం రూ.87,472.26కోట్లు.

2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 2016 మార్చి 8వ తేదీ వరకు పొందిన మొత్తం రూ.94,842.77కోట్లు.

2014, జూన్ 2వ తేదీ నుండి 2015 మార్చి వరకు ఖర్చు చేసిన మొత్తం రూ.95,842.77కోట్లు.

2015-16 సంవత్సరంలో 2016, మార్చి 8వ తేదీ వరకు ఖర్చు చేసిన మొత్తం రూ.1,07,025.45

ఆ) 2014, జూన్ 2వ తేదీ నుండి 2015, మార్చి వరకుగల వ్యవధికి అందిన మొత్తం రూ.27,657.05కోట్లు.

2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 2016, మార్చి 8వ తేదీ వరకు అందిన మొత్తం రూ.37503.11కోట్లు

వివరాలను అనుబంధంలో ఉంచడమయింది.

ANNEXURE			
The Quantum of funds and financial assistance received from the Central Government in 2014-15 (2nd June, 2014 to March, 2015) and 2015-16 (upto 8th March) - the complete details			
(Rs. In crores)			
Sl. No.	Details	2014-15 Accounts 2nd June, 14 - March, 15	As on 8th March, 2016
1	2	3	4
1.	Share in Central Taxes	11,446.16	19,155.86
2.	13th Finance Commission Grants (under Art.275(1))	3,493.13	8,198.88
a)	Grants for Local Bodies	2,377.55	1,259.88
b)	Disaster Response fund (fC)	230.85	330.00
c)	Other Grants	664.28	-
d)	State Specific Needs	220.45	-
e)	Revenue Deficit Grants	-	6,609.00
3.	CST Compensation	544.80	643.00
14th Finance Commission Grants (under Art.275 (1))			
	<u>Block Grants / Spl.Assistance</u>	3,847.00	700.00
i)	Revenue Deficit Grants 2014-15	2,303.00	-
ii)	Grants for Capital City	500.00	350.00
iii)	Backward Regions (7 districts)	350.00	350.00
iv)	Godavari Pushkaralu	100.00	-
v)	Others	594.00	-
4	NCCF	578.03	-
5.	EAP Grants	19.70	4.90
6.	Central Assistance to State Plan Schemes	7,570.17	8,468.00
7.	Others	158.06	332.47
Total Financial Assistance received from GOI		27,657.05	37,503.11

మిష్టర్ స్పీకర్ : ప్రశ్న నంబరు : 2228.

సర్వశ్రీ
 ఎస్.ఆమర్ణాథరెడ్డి
 ముతుముల అశోక్ రెడ్డి
 కంబాల జోగులు
 డాక్టర్ దేశాయ్ తిప్పారెడ్డి
 దాడిశభీ రామలింగేశ్వరరావు (రాజు) - ఎమ్మెల్చేలు

గారవనీయులైన ఆర్థిక మరియు ప్రణాళిక శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ?

- అ) జన్మభూమి-మాణిరు కార్యక్రమం ద్వారా ఇష్టటి వరకు అందిన దరఖాస్తుల సంఖ్య
- ఆ) అందులో పరిష్కరించిన దరఖాస్తుల సంఖ్య ఎంత మరియు పెండింగులో ఉన్న దరఖాస్తుల సంఖ్య ఎంత
- ఇ) పెండింగులో ఉన్న దరఖాస్తులను ఎప్పటిలోగా సంతృప్తికర స్థాయిలో పరిష్కరించడమవుతుంది.

ఆర్థిక మరియు ప్రణాళిక శాఖా మంత్రి (శ్రీ యనమల రామకృష్ణాదు) :

- అ) 52,000
- ఆ) పరిష్కరించినవి : 43,45,400. పెండింగ్లో ఉన్నవి : 8,74,504.
- ఇ) పెండింగు ధరఖాస్తులను పరిష్కరించడానికి నిరంతరాయంగా చర్యలను తీసుకోవడమవుతున్నది.

మిష్టర్ స్పీకర్ : ప్రశ్న నంబరు 2051, మినిష్టర్ ఫర్ పైనాన్

ప్రశ్న నంబరు : 2051

సర్వతీ

బి. కె. పార్థసారథి

ఏలూరి సాంబశివరావు

కె. ఈరన్న

డోలతీ బాల వీరాంజనేయస్వామి

కదిరి బాబు రావు - ఎమ్మెల్చేలు.

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ?

ఆ) రాష్ట్రంలో వర్షపు నీటి సంరక్షణ, నీటి కుంటల ద్వారా నీటి పునర్ వినియోగం ప్రాముఖ్యతను

ప్రభుత్వం గుర్తించిందా?

ఆ) అయితే, రాష్ట్రంలో అనుకూలత గల జిల్లాలలో పంటలు వేసే సాంద్రత, వైధ్యతను మెరుగు పరచుటం కోసం ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి ?

వ్యవసాయ మార్కెటింగ్ పశు సంవర్ధక, డెయిరీ డెవలప్మెంట్ మరియు మత్స్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. పుల్లారావు):

ఎ) అవునండీ.

కరవు పరిస్థితిని నివారించడానికి మరియు పంటలకు ప్రాణ రక్షత సాగునీటిని అందించడానికి 2015-16లో ఎంజిఎస్ ఆర్జుజిఎస్ కింద 13 జిల్లాలలోని రూ.32,6,483 లక్షల వ్యయంతో 39,1,187 నీటి కుంటలను మంజూరు చేయడమయింది. మరియు ఉద్యానవన శాఖ కింద 11 జిల్లాలలో రూ.1211.72 లక్షల వ్యయంతో 1690 నీటి కుంటలను మంజూరు చేయడమయింది.

ఆ) వివరాలను తెలిపే పట్టికను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

రాష్ట్రంలో అత్యంత అననుకూలత గల జిల్లాలలో పంటలు వేసే సాందర్భము మరియు వైవిధ్యాన్ని పెంచడం కోసం తీసుకున్న చర్యలు :

i) వర్షాధార వ్యవసాయంలో రెండు పంటలు వేయడం :

- * కర్బూలు, అనంతపురము జిల్లాలలో కొర్రలు తరువాత శనగలు.
- * కడప, ప్రకాశం మరియు చిత్తూరు జిల్లాలలో పెసలు తరువాత శనగలు.

ii) అంతర్గత పంటలు :

- * వేరుశనగ, పత్తి, పశ్చిమ ధాన్యాలు, చిరుధాన్యాలలో అంతర పంటగా కంది పంటను సాగు చేయడం.
- * మిరప, పసుపు, పత్తి మొదలైనటువంటి వాణిజ్య పంట పొలాల గట్టపై కంది పంటను సాగు చేయడం.

iii) పంట వైవిధ్యం కోసం తీసుకున్న చర్యలు :

- * రబీలో వరికి ప్రత్యామ్నాయంగా అపరాలు, నూనె గింజల (వేరు శనగ) పైర్లను ప్రోత్సహించడం.
- * రుతు పవనాలు ఆలస్యమైనప్పుడు అనంతపురం, ప్రకాశం జిల్లాలలో వేరుశనగకు బదులుగా కంది పంటను సాగుచేయడం
- *అనంతపురం, కర్బూలు, ప్రకాశం జిల్లాలలో వేరు శనగకు బదులుగా ఆముదం పంటను వేయడం.
- * రుతు పవనాలు ఆలస్యమైనప్పుడు ప్రొద్దు తిరుగుడు పంటను వేయడం.
- * 32 కరపు ప్రభావిత మండలాలలో సమగ్ర చిరుధాన్యాల పునరుద్ధరణ క్రింద కొర్రలు, రాగి ఇతర చిరుధాన్యాలను సాగు చేయడం.

మిస్టర్ స్పీకర్ : పార్ట్ సారథి గారు..

శ్రీ బి.కె.పార్థసారథి (పెనుకొండ): నమస్కారం అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాం, అనంతపురం జిల్లా కరువు జిల్లా, అత్యంత వెనుకబడిన జిల్లా, జైసల్మేర్ తరువాత అతి స్వల్ప వర్ధపాతం కురిసే జిల్లా మా అనంతపురం జిల్లా. మాజిల్లాలో ముఖ్యంగా రూ.600కోట్లు వెచ్చించి లక్ష సేద్యపునీటి కుంటలు (ఫాంపాండ్స్) నిర్మించుకునేందుకు ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించారు. మా జిల్లాలో వేరుసెనగ పంట చాలా ప్రధానమైన పంట. మధ్యమధ్యలో వర్షాలు లేని, తక్కువ వర్షాలు పడే సమయాల్లో కుంటల్లోని నీటిని ప్రొంకర్ల సహాయంతో తోడుకొని పంటలకు వినియోగించుకున్నట్టుతే, పంట చేతికి వచ్చే అవకాశాలు ఉంటాయి. అయితే చాలా వరకు సేద్యపునీటి కుంటలు (ఫాం పాండ్స్) త్రవ్వకాల్లో చాలా నిబంధనలు పెట్టడం జరిగింది. అందులో ఐదు ఎకరాలున్న రైతులు మాత్రమే సేద్యపునీటి కుంటలు (ఫాంపాండ్స్) త్రవ్వకునే వీలుంది. అలాకాకుండా ఐదు నుండి పది ఎకరాలుండే రైతులు కూడా సేద్యపునీటి కుంటలు (ఫాంపాండ్స్) త్రవ్వకోగలిగితే, భూగర్భ జలాలు పెరిగి కరవను పొరదోలే అవకాశం కూడా ఉంటుంది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గతంలో అనంతపురం జిల్లాలో పర్యాటించిన సందర్భంలో డైవ్ ఇరిగేషన్ పది ఎకరాలుండే రైతుకు కూడా సేద్యపునీటి కుంటలు (ఫాంపాండ్స్) త్రవ్వకునే అవకాశం కల్పిస్తే బాగుంటుందని కోరుకుంటున్నాను. అదేవిధంగా సేద్యపునీటి కుంటల (ఫాంపాండ్స్) త్రవ్వకాల్లో కొన్ని నిబంధనలను సడలించాల్సిన అవసరముంది. కొన్నిచోట్ల సమస్యలు ఎదురుపుతున్నాయి. భూమి పైపార గట్టిగా ఉండి కూలీలు ఇబ్బందులు ఎదుర్కొర్చటున్నారు. ఆ విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా వస్తే, సేద్యపునీటి కుంటల (ఫాంపాండ్స్) త్రవ్వకాల్లో ఇబ్బందులను అధిగమించేందుకు పైపార గట్టిగా ఉన్నచోట్ల నీటితో నానబెట్టి సేద్యపునీటి కుంటలు (ఫాంపాండ్స్) త్రవ్వకునే దిశగా ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటుందా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

10.20 am (9)

అదేవిధంగా, **Geo-tagging** విధానం వల్ల ఒక **Technical Assistant** అన్ని చోట్లకు వెళ్లి రికార్డు చేయడంలో ఎదురుపుతున్న ఇబ్బందులు ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చాయా? అదేవిధంగా ఈ విషయంలో **network** రాక **surveyor** వనిచేయక, **record** కూడా చేయలేక, కూలీలకు మూడు రోజులలో వేతనం చెల్లించలేకపోతున్న విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? వచ్చి ఉంచే దానికి ప్రత్యామ్నాయం ఏదైనా ప్రభుత్వం రూపొందిస్తుందా? అదేవిధంగా **farm ponds** తవ్వడానికి ప్రస్తుతం చెల్లిస్తున్న రూ.225 లు చాలడం లేదు. గిట్టుబాటు కూడా రావడం లేదు.

కాబట్టి, దీనిని రూ.225 లు నుంచి పెంచే ప్రణాళిక ఏమైనా ఉందా అని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్స్ బాబురావు గారు.

శ్రీ కదిరి బాబు రావు (కనిగిరి): అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో నీటి వనరులు పుష్టిలంగా ఉన్నప్పటికీ, అన్ని జిల్లాలలో కూడా ఈ నీటి లభ్యత సమతుల్యంగా లేదు. ముఖ్యంగా మా ప్రకాశం జిల్లాలో వర్షాలు పడక, భూగర్భ జలాలు అడుగంటి తరచుగా కరవు పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మన ప్రభుత్వం ఇష్టుడు జల సంరక్షణ, చెట్లను పెంచే కార్యక్రమం తీసుకుంది. అదేవిధంగా, ఈ భూమి పైన పడిన వర్షపు చుక్కలను సకాలంలో ఒడిసి పెట్టి భూమిలో దాచుకోగలిగితేనే కరవును నివారించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎత్తయిన ప్రాంతంలో పడిన వర్షపు నీటిని భూమిలో ఇంకించడానికి చేక్ ద్వార్మలు గానీ, అదేవిధంగా చిన్న నీటి కుంటలు, ఊట కుంటలు, farm ponds వంటిని ఏర్పాటుచేసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో చెట్లు పెంచే కార్యక్రమం గానీ, అదేవిధంగా, "నీరు-చెట్లు" కార్యక్రమాన్ని అమలు చేసి 17 లక్షల ఎకరాలకు నీటిని అందించడం, అదేవిధంగా 28 లక్షల ఎకరాలకు కొత్త ఆయుకట్టును పెంచడం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నట్లుగా ప్రభుత్వం చేప్పేది వాస్తవమేనా? అది కాకుండా ఇష్టప్పివరకూ, రాష్ట్ర వ్యవ్హరంగా ఈ నీటి కుంటల వలన ఒనగూరిన ప్రయోజనాలు ఏమిటి? వెనుకబడిన ప్రాంతమైన ప్రకాశం జిల్లాలో ఎంతవరకు భూగర్భ జలాలు పెరిగాయి? అది కాకుండా, ఈ పంటలకు ఏవిధంగా లాభం చేకూరిందో తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని మీద్వారా అడుగుతున్నాము. ఈ farm ponds తవ్వటం చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. ఎందుకంటే ప్రకాశం జిల్లాలో వర్షాలు పడక, soil చాలా strong గా ఉండి, NAREGA ద్వారా తవ్వుకోడానికి కూడా చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. దాంట్లో ఏమైనా కొంచెం relaxation ఇచ్చి, NAREGA ద్వారా యంత్రాలు ఇచ్చి వాటిద్వారా తవ్వుకోడానికి ఏమైనా అవకాశం ఇచ్చే పరిస్థితి ఉందా అని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్స్ ఆలపాటి రాజేంద్రపసాద్ గారు.

శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్రపసాద్ (తెనాలి): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ఈ కరవు రహిత రాష్ట్రంగా తీర్పిదిద్దడానికి "జల సంబీహని" కార్యక్రమం ద్వారా సాగునీటి మడుగుల్ని ఏర్పాటుచేయాలనే ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం చాలా సంతోషం. అయితే మా ప్రాంతంలో కూడా, ఎక్కడైతే నల్లరేగడి భూములున్నాయో, ఆ నల్లరేగడి భూముల్లో కూడా ఈ నీటి కుంటల్ని

తవ్వమని చెప్పి, ప్రతీ 5 ఎకరాలలో కూడా కచ్చితంగా ఈ కార్బుకమాన్ని నిర్వహించాలని చెప్పి ఒక time bound programme లాగ, ఈ మార్పి నెలాభరు వరకూ చేయమని ప్రభుత్వం ఆదేశించిందని చెప్పడం జరిగింది. కానీ మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, ఈ మార్పి నెలాభరు వరకూ అంటే ఇప్పుడు రెండవ పంట అయిన మినుము, పెనర, జొన్సు, మొకజ్జొన్న పంటి పంటలు ఉండే పరిస్థితి ఉంది. Major గా మా areas లో కొలు రైతులే ఎక్కువగా ఉంటారు కాబట్టి, ఇప్పుడు ఏమాత్రం disturb అయినా గానీ, ఆ పంట సష్టఫోతామనే భావన వాళ్ళకు కలుగుతోంది. కాబట్టి, ఈ పంట పూర్తయిన తర్వాత కూడా ఈ కార్బుకమాన్ని కొనసాగించే విధానం చేపట్టమని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్స్ మినిషపరు గారు.

శ్రీ ప్రత్మిపాటి పుల్లారావుః అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పార్థపారథిగారు, శ్రీ కదిరి బాబురావు గారు, శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్రపసాద్గారు కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. ఈ farm ponds మార్పి నెలాభరి వరకేనని సభ్యులు శ్రీ ఆలపాటి రాజేంద్రపసాద్గారు అడిగారు. ఈ మార్పి వరకే కాదు, ఈ financial year లో maximum చేస్తే, next year ఇంకా ఎక్కువ చేసేందుకు అవకాశం ఉంటుందని, మార్పి నెలలో ఎక్కువ చేయాలని target చేస్తున్నాము, కానీ, ఈ farm ponds programme continuous గా ఉంటుంది.

అదేవిధంగా ఈరోజు ఈ farm ponds అనేవి, కరవు రహిత రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దడానికి ప్రతీ వర్షపు నీటి చుక్కు కూడా, ఏనిధంగా ఒడిసి పట్టి భూగర్భ జలాలను పెంచాలి, దానిని నీటి కుంటలు మరియు ఇతర కట్టడాల ద్వారా తిరిగి వినియోగించడానికి " నీరు - చెట్లు" కార్బుకమాన్ని తీసుకున్నాము. అదేవిధంగా " నీరు - పగతి" కార్బుకమం, అదేవిధంగా "పంట సంజీవని" కార్బుకమం. ఈ " పంట సంజీవని" అనే కార్బుకమం దేశానికి ఒక ఆదర్శవంతమైన కార్బుకమం. ఇది 29 రాష్ట్రాలలో ఎక్కడా లేనివిధంగా, మన రాష్ట్రంలో మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడిగారి యొక్క నాయకత్వంలోనే ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఈ "పంట సంజీవని" కార్బుకమాన్ని take up చేయడం జరిగింది. ఎందుకంటే పాతాల గంగలో ఉన్న నీటిని కూడా 5 నుంచి 8 మీటర్ల స్థాయికి భూగర్భ జలాలను పెంచే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అదేవిధంగా సముద్రంలో కలిసి నీటిని కూడా మనం ఈరోజు గోదావరి, కృష్ణా నదులను అనుసంధానం చేసి, మనం దేశంలో ఒక చరిత్రను సృష్టించామో, అవిధంగా సముద్రంలోకి పోయే ప్రతీ నీటి చుక్కు కూడా ఈరోజు మనం వనరులుగా మార్చుకొని, ఇటు వ్యవసాయానికి, తాగునీటి సమస్యలకి, పరిశ్రమలకు నీటి కొరత లేకుండా చేయాలనేదానికి అనేక విధాలుగా ఈ ప్రభుత్వం ఒక విషపూత్తుకమైన మార్పులతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా

చంద్రబాబునాయుడుగారి సలహాలు, సూచనలతో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్లటం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా 5 ఎకరాలు లోపు ఉన్న ప్రతీ రైతుకు కూడా farm ponds ఇస్తున్నాము. ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు శ్రీ బి.కె. పార్థపారథిగారు 10 నుంచి 15 ఎకరాలు ఉన్న వారికి కూడా farm ponds ఇవ్వమని అడిగారు. 10 నుంచి 15 ఎకరాలు ఉన్న వారికి కూడా farm ponds ఇవ్వాలంటే, అది కేంద్రప్రభుత్వం పరిధిలో ఉంది కాబట్టి, కేంద్రప్రభుత్వానికి కూడా లేఖ రాయడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి తీసుకున్న తర్వాత 10 నుంచి 15 ఎకరాలు ఉండే వారికి కూడా farm ponds ఇచ్చే ఆలోచన కూడా ఈ ప్రభుత్వం చేయడం జరుగుతోంది.

అదేవిధంగా ఈరోజు 8,75,000 నీటి కుంటలు తీయాలనేది ఒక లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాము. ప్రతీ పంచాయతీలో కూడా 100 farm ponds తీయాలనే ఒక లక్ష్యంగా ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్తోంది. ఈనాడు నీటి కుంటల కోసం, చెక్ డ్యూమ్లు కోసం, ఊట చెరువుల కోసం, చిన్న నీటి చెరువుల కోసం, రూ.946.53 కోట్ల వ్యయంతో 83,276 పనులు ఇప్పటివరకూ చేపట్టడం జరిగింది. అదేవిధంగా వర్షపు నీటిని నేలలో ఇంకింపచేయడానికి, కందకాలు తప్పటానికి, నేల కోత నివారణకు నిర్మించిన గట్టకు రూ.126 కోట్లతో 16,243 పనులను ఇప్పటికే చేపట్టడం జరిగింది. ప్రస్తుతం, నీటి సంరక్షణకు రూ.34 లక్ష్ల వ్యయంతో 26,042 చెక్ డ్యూమ్లు చేపట్టడం జరిగింది. పూర్తిచేయడం కూడా జరిగింది. రూ.177 కోట్లతో ఊట చెరువులు కూడా చేపట్టడం జరిగింది.

అదేవిధంగా " హరిత వనం" కార్యక్రమం క్రింద ఉన్నానవన పంటలకు 1,93,127 ఎకరాలలో రూ.676.58 కోట్లతో take up చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా 1761 కిలోమీటర్లలో, 28,140 ఎకరాల్లో చెట్లు నాటడానికి రూ.28 కోట్ల వ్యయంతో పనులు కూడా take up చేయడం జరిగింది. ఈవిధంగా ఈ ప్రభుత్వం నీటి కుంటలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది, drip, sprinkler, rain guns కు కూడా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతోంది. దీనివలన ఈ సంవత్సరం ఒక లక్ష హెక్టార్లలో drip, sprinkler ఇస్తున్నాము. ఇది దేశంలోనే మనం నెం.1 స్థానంలో, drip, sprinkler గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడిగారి ప్రభుత్వంలో take up చేయడం కూడా జరిగింది. ఆవిధంగా farm ponds లో కూడా మనమే దేశంలో నెం.1 స్థానంలో ఉన్నాము. ఈ నీటి కుంటల దానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమే ఆదర్శం. అందుకనే ప్రతీ farm pond కు ఈనాడు cement laying కు కూడా permission ఇస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, అదేవిధంగా రేపు వర్షాభావ పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు దాన్ని అధిగమించడానికి, పీఎస్ కూడా ఇచ్చి డీఎస్, ప్రైంకర్, రెయిన్ గన్స్ ద్వారా వర్షాభావ పరిస్థితులను అధిగమించడానికి, కరవు రహిత రాష్ట్రంగా తీర్పిదిద్దడానికి, విష్వవాత్సకమైనటువంటి మార్పులు తీసుకురావడానికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయిడిగారి నాయకత్వంలోనే ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వెళుతుంది.

MR. SPEAKER : Now, Question No. 2056 (80) is postponed at the request of the Member. The Question Hour is over. Now, papers to be laid on the table.

Papers including in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID ON THE TABLE.

1. "A copy of the Audit Report on Accounts of Visakhapatnam Urban Development Authority for the year 2013-2014 as required under Section 24 (4) of Andhra Pradesh Urban Areas (Development) Act, 1975.
2. "A copy of the Annual Audit Report along with Audited Annual Accounts of Tirupati Urban Development Authority for the financial year 2013-2014 as required under Section 24 (4) of Andhra Pradesh Urban Area (Development) Act, 1975.

GOVERNMENT BILL:

THE ANDHRA PRADESH PUBLIC LIBRARIES (AMENDMENT) BILL, 2016.

SRI GANTA SRINIVASA RAO, (MINISTER FOR HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT) : Sir, with your permission, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Libraries (Amendment) Bill, 2016.

MR.SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Libraries (Amendment) Bill, 2016"

(Pause)

The Motion was carried and the Bill was introduced.

MR. SPEAKER : Now, ZERO HOUR. Gonuguntla Suryanarayana garu.

(సభ్యులు శ్రీ గోనుగుంట్ల సూర్యనారాయణ గారు అందుబాటులో లేరు)

బొల్లినేని వెంకట రామారావు గారు.

శ్రీ బొల్లినేని వెంకట రామారావు (ఉదయగిరి): సర్, ప్రకాశం జిల్లాలోని రాళ్ళపాడు, మొపాడు ప్రాజెక్టుల నుండి ఉదయగిరి నియోజకవర్గానికి 8,000 ఎకరాల పారుదల ఉంది. అక్కడ రైతులు అడ్డుకుంటున్నందు వల్ల చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. దీనికి శాస్వత పరిష్కారం చూపాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాం.

(ఆ సందర్భంలో ప్యానెల్ చైర్మన్ శ్రీ నిమ్మల రామానాయుడు అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : మంత్రిగారూ...

శ్రీ రావెల కిశోర్ బాబు : అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పిన విషయాలను నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రివర్యుల దృష్టికి తీసుకువెళ్లి సమస్యను పరిష్కరిస్తాం.

మిస్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : జవహర్ గారూ...

శ్రీ కొత్తపల్లి సామ్యాల్ జవహర్ (కొవ్వారు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. మొట్టమొదటి సారి మిమ్మల్ని అధ్యక్ష స్థానంలో చూడడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. నా నియోజకవర్గం అనేక సమస్యలకు నిలయంగా ఉన్న పరిస్థితిని వివిధ మంతుల దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. ప్రధానంగా ఆర్టీఎస్ డిపో పునరుద్ధరణ జరిగిన తరువాత, దాదాపుగా 17 లక్షల నుండి 50 లక్షల కిలో మీటర్లు తిరిగినటువంటి బస్సుల్ని నా నియోజకవర్గ డిపోలో వేసి, డిపోను పూర్తిస్థాయిలో నష్టపరిచే చర్యల్ని గతంలో మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాం. కాబట్టి, కొత్త బస్సుల్ని కొన్నింటినేనా ఇచ్చి, అన్ని గ్రామాలకీ రవాణా సౌకర్యం కల్పించేందుకు ఏర్పాటు చేయనటసిందిగా మీ ద్వారా రవాణా శాఖామాత్సులు గారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, గ్రామాల ముంపు సమస్య కూడా నా నియోజకవర్గంలో ప్రధానంగా ఉంది. ‘మద్దారులంక’ అనే ఒక గ్రామం, రాబోయే రోజుల్లో ఆ గ్రామం పూర్తిగా కనబడని గ్రామంగా

ఉండేటువంటి పరిస్థితి ఉంది. గతంలో కూడా ‘చిగురులంక’ అనే గ్రామం కూడా నదీగర్భంలో కలిసిపోయినటువంటి పరిస్థితి ఉంది. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి మద్దారులంక గ్రామానికి చుట్టూ రక్షణ వలయాన్ని ఏర్పాటు చేయడం కోసం ప్రతిపాదనలు అందించడం జరిగింది. కాబట్టి, మద్దారులంక గ్రామానికి చుట్టూ రక్షణ వలయాన్ని ఏర్పాటు చేసి, ఆ గ్రామాన్ని నదీగర్భంలో కలిసిపోకుండా ఉండేవిధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతూ, మరొక్కాపోరి మీకు అభినందనలూ, ధన్యవాదాలూ తెలియజేస్తున్నాను.

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : మంత్రిగారూ...

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావుః అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాం. తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : పి. శ్రీనివాస రెడ్డి గారూ...

శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాస రెడ్డి (కోవూరు): అధ్యక్షా, మా కోవూరు నియోజకవర్గంలో మూడు కమ్యూనిటీ హాల్స్ సెంటర్లను వైద్య విధాన పరిషత్తులో కలిపినందుకు మొట్టమొదటగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. 3 కమ్యూనిటీ హాల్స్ సెంటర్లను వైద్యవిధాన పరిషత్తులో కలిపిన సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి మీ ద్వారా మనవి చేసేదేమంటే, కోవూరు కమ్యూనిటీ హాల్స్ సెంటర్, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం కమ్యూనిటీ హాల్స్ సెంటర్, ఇందుకూరు పేట కమ్యూనిటీ హాల్స్ సెంటర్లు ఇప్పటిదాకా ఎటువంటి అభివృద్ధికీ నోచుకోలేదు. అనేక సంవత్సరాలుగా వాటికి నిధులు లేక, ఆ చుట్టూ ప్రక్కల గ్రామాల ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నటువంటి పరిస్థితుల్లో, 3 కమ్యూనిటీ హాల్స్ సెంటర్లను 50 పడకల అనుపత్తులుగా మార్గదానికి కావలసిన నిధులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున మంజూరు చేయించి, తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : మంత్రిగారూ...

శ్రీ ప్రత్యుపాటి పుల్లారావు : అధ్యక్షా, సభ్యులు శ్రీ పోలంరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి గారు చెప్పినటువంటి అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రివర్యులకు తెలియపరచడం జరుగుతుంది.

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : అరిమెల్లి రాధాకృష్ణగారూ.

శ్రీ అరిమెల్లి రాధాకృష్ణ (తఱకు): అధ్యక్షా, మా తోటి శాసనసభ్యులుగా ఉన్న ఏమ్ముల్ని ఆ స్థానంలో చూస్తున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. అదేవిధంగా స్పీకర్ స్థానం పార్టీలకు అతీతం. కానీ మీరు ఈరోజు పసుపు రంగు చోక్కాలో కూర్చోవడం కూడా సంతోషంగా ఉంది. గౌరవ ముఖ్యమతి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, రాష్ట్రంలో విద్యుత్ సమస్యను పరిష్కరించి, అధికారంలోకి వచ్చిన మూడు నెలల్లోనే 24 గంటలు విద్యుత్ సౌకర్యాన్ని కల్పిస్తున్నందుకు సభాముఖంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ, ప్రభుత్వం నిర్ణయం ప్రకారం ఏప్రిల్ నాటికి రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతీ గృహానికి విద్యుత్ను అందించాలనే సంకల్పంతో ముందుకు వెళ్తున్నందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. అదేవిధంగా, గ్రామాల్లోని అనధికార లే అవుట్స్ లో నివసిస్తున్నటువంటి వారికి ఈ స్థిరులో విద్యుత్ కనెక్షన్లు వచ్చే అవకాశం లేదు. వారు చీకట్లు నివసిస్తున్నారు. పొము కాట్లు మొదలగు వాటికి గురవుతూ ఇట్టంది పడుతున్నారు. కాబట్టి, మునిసిపాలిటీలలో డి.పి.ఎస్.ఎ అమలు పరచినట్లుగా, అటువంటి వారికోసం గ్రామాల్లో కూడా ఎల.ఆర్.ఎస్.లు అమలు పరిచి, వారి సమస్యల పరిష్కరించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని నంబంధిత మంత్రివర్యులను కోరుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు.

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : మంత్రిగారూ...

శ్రీ పల్లె రఘునాథ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం ఏమంటే, పవర్ ఫర్ ఆల్, అందరికీ విద్యుత్తును 24 X 7 ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం. దానిమీద తగిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : గౌతు శివాజీ గారూ....

(సభ్యులు శ్రీ గౌతు శివాజీ గారు అందుబాటులో లేదు)

మిష్టర్ ప్యానెల్ చైర్మన్ : వేణుగోపాల రెడ్డి గారూ...

శ్రీ మోదుగుల వేణుగోపాల రెడ్డి : అధ్యక్షా, గుంటూరు స్థానిక శాసనసభ్యుడిగా నేను చెప్పే విషయాన్ని నోట్ చేసుకోవలసిందిగా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. జీరో అవర్లో చాలా ఇంపార్టెంట్ ప్రశ్న అడగబోతున్నాను.

10.40 AM

Sesquicentenary, Guntur Municipality పెట్టి ఈ సంవత్సరానికి 150 సంవత్సరాలు అయ్యంది. In 1866 Governor Vintner గ్రామపంచాయితీ నుంచి Guntur Municipality గా గుర్తించారు. 1866 నుంచి 2016 దాకా 150 సంవత్సరాలు అయిన సందర్భంగా దీనిని ప్రభుత్వం ఒక పెద్ద వేడుకగా నిర్వహించాలని నేను మంత్రి గారిని ఈ సభాముఖంగా కోరుతున్నాను.

గుంటూరు జిల్లా నుంచి నలుగురు ముఖ్యమంత్రులైన ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని గుంటూరు పట్టణంలో నందమూరి తారక రామారావు చదువుకున్న ఏసీ కారేజ్ దాదాపు 125 సంవత్సరాలు అవుతోంది. Guntur Municipal Corporation 150 సంవత్సరం పండగను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఘనంగా నిర్వహించాలని గుంటూరు-పశ్చిమం శాసనసభ్యులిగా, మంత్రి గారి ద్వారా, కేంద్ర పట్టణాభివృద్ధి శాఖామంత్రి గారిని, ప్రధానమంత్రి శ్రీ నరేంద్ర మౌద్ది గారిని, రాష్ట్రపతి శ్రీ ప్రణబ్ ముఖ్యీ గారిని కూడా ముఖ్య అంధులుగా పిలిచి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి సారథ్యంలో Guntur Municipal Corporation sesquicentenary ని ఘనంగా నిర్వహించాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ.

శ్రీ పట్లె రఘువాథ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాం. గుంటూరు మునిసిపాలిటీ గురించి చాలా చక్కగా చెప్పారు. 150 సంవత్సరాలు పూర్తి కావడం, నలుగురు ముఖ్యమంత్రులు గుంటూరు నుంచి రావడం దృష్ట్యా తప్పకుండా అత్యంత వైభవంగా జరిగేటట్లు తగిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిష్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : శ్రీ గొల్లపల్లి సూర్యారావు గారూ.

శ్రీ గొల్లపల్లి సూర్యారావు (రాజోలు) : అధ్యక్షా, Social Welfare Minister గారిని అడుగుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో సుమారు మూడు లక్షల మంది బుడగజంగాలు ఉన్నారు. గతంలో వారు పెట్టుయ్యల్ కులాల జాబితాలో ఉన్నారు. ఈ విషయం రాష్ట్రప్రజలందరకూ తెలుసు. అలా పెట్టుయ్యల్ కులాల జాబితాలో ఉంటూ పెట్టుయ్యల్ కులాలకు సంబంధించిన ఏ రాయితీలు ఉన్నాయో వాటన్నింటినీ కూడా ఈ బుడగజంగాలకు సంబంధించిన ప్రజలు గానీ, విద్యార్థులు

అనుభవిస్తూ వస్తున్నారు. 2008వ సంవత్సరంలో ఈ బుడగజంగాలను పెద్దుయ్యాల్డ్ కులాల జాబితాలో నుంచి తీసివేసి వెనుకబడిన తరుగతులకుల జాబితాలో వేయడం జరిగింది. ఆవిధంగా వారికి స్వతపోగానే, పార్లమెంట్లో తీసుకొన్న ఆ నిర్ణయానికి విరుద్ధంగా వీరిని వెనుకబడిన తరుగతుల జాబితాలో చేర్చడం, ఆ చేర్చే సందర్భంలో జీవో 144 ఇచ్చారు. ఆ జీ.బి. వల్ల వారికి కావలసిన మాలిక సదుపాయాలన్నీ కోల్పోవడమే కాకుండా బుడగజంగాలు నిరుపేదలుగా ఉంటూ, ఒక స్థిరమైన నివాసం లేని ప్రదేశాలలో నివసిస్తూ ఎక్కడకక్కడే అనేక రకాలైన వేషాలు వేసుకుంటూ చిన్న చిన్న వస్తువులు అమ్ముకుంటూ తిరిగే ఈ ప్రజలు అనేకానేక అష్టకష్టాలు పడుతున్నారన్న విషయాన్ని మరలా ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని వేస్తానని పోయిన సంవత్సరం మాట ఇచ్చింది. జీవో నెంబర్ 84, మీకు కూడా తెలుసు అధ్యక్షా. ఈ జీవో ద్వారా వీరికి మరలా పూర్వం ఏదైతే పెద్దుయ్యాల్డ్ కులాల జాబితాలో ఉంటూ ఏవైతే రాయితీలు, హక్కులు పొంది ఉన్నారో వాటన్నింటనీ list out చేయమని జీవో నెంబర్ 84 ను విడుదల చేయడం జరిగింది. ఈ జీవో తరువాత జీవో నెం.144 ను ఇచ్చి వాటిని రద్దు చేయడం వల్ల వారందరూ చాలా దుర్భలమైన జీవితాన్ని అనుభవిస్తున్నారు.

పదవ తరగతి, ఇంటర్వీడియట్ పరీక్షలన్నీ అయిపోయాయి. Higher Classes లో జాయిన్ కావాలనుకున్నప్పుడు బుడగజంగాల విద్యార్థులకు Caste Certificates ఇవ్వాలి. ఈ సందర్భంగా వారు పడే ఇబ్బందులు మనం మాటలతో చెప్పలేము. ఈమధ్యకాలంలోనే నీరు రాష్ట్రం మొత్తం విజయవాడకు చేరి పెద్ద ధర్మ, protest చేయడం జరిగింది. వారిపై లారీచార్జీ కూడా జరిగింది. మేము ముఖ్యమంత్రి గారి నోటీస్‌కు తీసుకు వెళతామని మాకు పర్మిట్ చేయమని అంటే అక్కడ ఉన్న పోలీసులు కూడా అంగీకరించలేదు. లారీ దెబ్బలు కూడా తిన్నారు.

సామాజిక న్యాయం, సామాజిక ధృక్పథంతో ముందుకు వెళుతున్న మన ప్రభుత్వం వీరికి సామాజిక న్యాయం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. వీరి విషయంలో పోయిన సంవత్సరం ఈసభలో మంత్రి గారు ఒక హామీ ఇచ్చారు. తప్పకుండా కమిటీ వేసి, కమిటీ ద్వారా రిపోర్టును తెప్పించుకొని, వీలైనంత త్వరలోనే వీరందరనీ పెద్దుయ్యాల్డ్ కులాల జాబితాలో తిరిగి చేరుస్తామని హామీ ఇచ్చారు. కమిటీ వేశారో లేదో తెలియదు, కమిటీ వేసినట్టెతే రిపోర్టు ఏమయ్యండో తెలియదు. హామీ ఇచ్చి సంవత్సరం పూర్తి అయ్యింది. సామాజిక న్యాయం మనందరికీ అందించాలన్న ధృక్పథంతో ముందుకు వెళుతున్న ఈ ప్రభుత్వం మరీ ముఖ్యంగా చంద్రబాబునాయుడుగారు కమీట్‌మెంట్‌తో పనిచేస్తున్నారు.

సామాజిక న్యాయం, అసమానతలు, ఆర్థిక అసమానతలు పోవాలి, అందరికీ సమానత్వం కావాలన్న ఆలోచనతో ఈ ప్రభుత్వం ఉందో, దానిని ఈ బుడగజంగాల విషయంలో కూడా అమలు చేసి, వారికి కూడా న్యాయం చేయాలని, వారిని కూడా పెద్దొయలు కులాల జాబితాలో చేర్చి, పెద్దొయలు కులాల వారు అనుభవిస్తున్న రాయితీలు వాటన్నింటినీ కూడా ఈ చిన్న జాతులు బుడగజంగాల వారికి కూడా అవకాశాలు కల్పించాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిష్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ.

శ్రీ పల్లె రఘునాథ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు గొల్లపల్లి సూర్యారావు గారు ఒక ప్రత్యేకమైన అంశాన్ని ప్రస్తావించారు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. దీనిని సంబంధిత శాఖామంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిష్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : విష్ణుకుమార్ రాజు గారూ.

శ్రీ పెన్నత్న విష్ణుకుమార్ రాజు : అధ్యక్షా, నాకు చాలా ఆనందంగా ఉంది. మా ఊరు ప్రక్కనే మీ ఊరు ఉంది అధ్యక్షా. మా ప్రక్క గ్రామం నుంచి వచ్చిన మీరు ఇంతటి ఉన్నత స్థానంలో ప్యానల్ స్పీకర్గా కూర్చోవడం అనేది చాలా ఆనందదాయకం అధ్యక్షా. అందులో పసుపు కలర్ పట్ట వేసుకున్న మీరు ఇటువైపు కూడా చూడడం అనేది మరొక అనందం. మీకు శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను.

మిష్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : పసుపు శుభశాచకం. కొంతమందికి antibiotic కూడా. మీసాల గీత గారూ, బగ్గ రమణమూర్తి గారూ,

(ఆసందర్భంలో గౌరవసభ్యరాలు శ్రీమతి మీసాల గీత గారు అందుబాటు లేనందున తదుపరి సభ్యులను పిలవడం జరిగింది)

శ్రీ బగ్గ రమణమూర్తి (నరసన్నిపేట) : అధ్యక్షా, వంశధార నది కరకట్టలకు సంబంధించిన పనులు నాలుగు ప్యాకేజీలుగా చేపట్టడం జరిగింది. దానిలో మూడు ప్యాకేజీలు రద్దు చేసి టెండర్లు పిలిచారు. చాలా సంతోషం. చాలా రోజులబట్టి పనులు జరగలేదు. నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించి నాలుగో ప్యాకేజ్ ఉంది. అయితే ఆ నాలుగో ప్యాకేజ్ పని చాలా నత్తవడకగా నడుస్తోంది. ఆ పనిని సకాలంలో పూర్తి చేయడానికి కాంట్రాక్టర్లంతా ఇంటరెస్ట్

చూసించినట్లు లేదు. ముంపుకు ఎక్కడైతే అవకాశాలు ఉన్నాయో అక్కడ పని చేయండని డిపార్ట్మెంట్ చెప్పినా కాంట్రాక్టర్ చేసే పరిస్థితి లేదు. ఆ నాలుగో ప్యాకేజ్ పనులు త్వరితగతిన పూర్తి చేసేవిధంగా, లేకపోతే అది కూడా కలిపి రద్దు చేసి టెండర్లు పిలిచి ముంపు నుంచి రక్షించవలసిందిగా మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

అలాగే ఇంకో విషయం అధ్యక్షా. sand quarries వల్ల నా నియోజకవర్గంలో రోడ్లు ప్రాడైపోయాయి. ఆ రోడ్లు బాగుచేయించాలని మీ ద్వారా పంచాయితీ రాజ్ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహేశ్వర రావు : గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాలు నోట్ చేసుకున్నాం అధ్యక్షా. వాటిపై తగు చర్యలు తీసుకుంటాం.

మిస్టర్ ప్యానల్ స్పీకర్ : ఆర్. జితేంద్ర గౌడ్ గారూ.

10.50AM (12)

శ్రీ ఆర్.జితేంద్ర గౌడ్ (గుంతకల్లు): నమస్కారం అధ్యక్షా, గుంతకల్లు పట్టణము నందు 1954వ సంవత్సరంలో అప్పటి ప్రధానమంత్రి పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారి చేతుల మీదుగా 59ఎకరాలలో రెండు లక్షల చ.అ.ల విస్తీర్ణంలో ఒక స్పీన్సు స్థిర పారిశ్రామిక భవనాలతో, అలాగే నలబైవేల స్పీన్సుంగ్లతో ఏ.సి.ఎస్ మిల్ అంటే ఆంధ్రా కో-ఆపరేటివ్ స్పీన్సుంగ్ మిల్ స్థాపించబడింది. 2000మంది కార్బూకులతో నడుస్తున్నటువంటి మిల్లు. కొన్ని అనివార్య కారణాల వల్ల 1991వ సంవత్సరంలో అది మూతబడింది. 2001వ సంవత్సరంలో ఆ కార్బూకులకు రావలసిన జీత బకాయిలను అప్పటి ఎంపిట్ అయిన సాయినాథ్గాడ్ గారు, అప్పటి ముఖ్యమంత్రి అయిన శ్రీ నారాచంద్రబాబునాయుడిగారి ఆశీస్సులతో ఇప్పించడం కూడా జరిగింది. వాళ్ళకి ప్రావిడెంట్ ఫండ్ ఇంతవరకూ అలా బ్యాలెన్స్గానే ఉంది. ఈ మిల్లుకు సంబంధించి ఎన్నో బకాయిలు ఉన్నాయి. ఈ మిల్లులోని మిషనరీ పాతబడి, పూర్తిగా శిథిలావస్థ దిశకు చేరుకుంది. ఈ మిషనరీ అమ్మిన ఎడల ఏవైతే బకాయిలు ఉన్నాయో అవి మనం చెల్లించే అవకాశం కలుగుతుంది. కనుక తక్షణామే ఈ మిల్లులోని ప్రాణ్సని అమ్మించి ఈ బకాయిలను చెల్లించవలసినదిగా మీ ద్వారా మంత్రివర్యులకి తెలియజేస్తున్నాను.(బెల్) అలాగే

ఈ మిల్లు స్థానంలో ప్రత్యామ్నయంగా వేరే ఒక పరిశ్రమను నెలకొల్పితే, దగ్గర దగ్గర 1000 కుటుంబాలకి ఉపాధి కల్గుతుంది. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకుని, అదేవిధంగా కార్బూకులకు ఇవ్వవలసిన ప్రావిడెంట్ ఫండ్ని కూడా అతి త్వరగా ఇప్పిస్తారని ఆశిస్తూ మీ ద్వారా మంత్రివర్యులకి తెలియజేసుకుంటున్నాను.

ప్యానల్ ఛైర్మన్స్ మినిషపరు గారూ.

శ్రీ పట్లె రఘునాథరెడ్డి: గౌరవశాసనమభ్యలు శ్రీ జితేంద్ర గాండ్ గారు చెప్పిన అంశాన్ని తప్పకుండా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. తగిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

ప్యానల్ఛైర్మన్స్ గోమగుంట్ల సూర్యనారాయణ గారూ.

శ్రీ గోమగుంట్ల సూర్యనారాయణ (ధర్మవరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో ఎస్సీ, ఎస్టీలు దాదాపు 26శాతంమంది ఉన్నారు. కానీ మా మంత్రివర్యులు ఎస్సీ, ఎస్టీలు చాలామంది ఉన్నా కూడా మాకు సబ్ప్లోన్లో మాత్రం చాలా తక్కువ నిధులు ఇచ్చారు. కేవలం 10, 15 శాతంమంది ఉన్న వాళ్ళకు మాత్రం రూ.15, 20కోట్లు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంది. మాకు మాత్రం రూ.1, 2కోట్లు ఇచ్చే పరిస్థితి కూడా లేకుండా పోయింది. మా పరిస్థితి ఏమిటి? ఎందుకంటే మా నియోజకవర్గంలో తండ్రాలు చాలా ఎక్కువగా ఉన్నాయి. స్వాతంత్యం వచ్చి దాదాపు 60సంవత్సరాలు అవుతోంది. ఈరోజుకి కూడా వాళ్ళకి రోడ్డులు లేని పరిస్థితి. కాబట్టి దయచేసి మంత్రివర్యులు దానిపైన దృష్టి పెట్టాలిన అవసరముంది. ఎందుకంటే ఎక్కడ అవకతవకలు జరుగుతున్నాయో మాకు తెలియటేదు. కాబట్టి దయచేసి మంత్రివర్యులు ఎక్కడైతే ఎస్సీ, ఎస్టీలు ఎక్కువ ఉన్నారో వాళ్ళకు తప్పకుండా కొంచెం ఎక్కువ గ్రాంటులు ఇవ్వాలని చెప్పి రిక్వష్ట్ చేస్తున్నాం. ఎందుకంటే 10, 15శాతం ఉన్న వాళ్ళకు రూ.10 నుంచి 15కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. 25, 30శాతం ఉన్న వాళ్ళకు మాత్రం రూ.1కోటి, 2 లేదా 3కోట్లు సబ్ప్లోన్ గ్రాంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి తప్పకుండా సదరు మంత్రివర్యులు రావేల కిషోర్బాబుగారు దీనిపైన దృష్టి పెట్టి కింద అధికారులు తప్పు చేస్తున్నారా, లేకపోతే ఎవరు చేస్తున్నారో, దీనిపైన తప్పకుండా దృష్టిపెట్టి కరెక్షుగా చెయ్యాలని కోరుకుంటున్నాం.

ప్యానల్ ఛైర్మన్స్ మంత్రిగారూ.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డిః గౌరవ శాసనసభ్యులు శ్రీ సూర్యనారాయణగారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాం. తప్పకుండా సంబంధిత శాఖామంత్రికి తెలియజేసి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాం.

PANEL CHIARMAN: Now, Tea Break for 10 minutes.

(Then the House adjourned at 10.52a.m. for tea break for 10minutes)

12.00pm (13)

(ఏరామానంతరం సభ మరల 12.03ని.లకు ప్రారంభమైంది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ : డిసంబరు 18వ తేదీన అసెంబ్లీలో కొన్ని అవాంఘనీయ సంఘటనలు, కొన్ని అవాంఘనీయ ఆరోపణలు, కొన్ని అవాంఘనీయ ప్రవర్తనలు, హవభావాలు... ప్రత్యేకంగా కొంతమంది గౌరవ సభ్యరాలిపై చేసినటువంటి వ్యాఖ్యలు, personal గా, family పరంగా చేసిన సందర్భంలో సభలో చర్చ జరిగిన అనంతరం, గౌరవ సభ్యరాలిని (శ్రీమతి ఆర్.కె.రోజాను) సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. దానిపైన వారు కోర్సుకు వెళ్ళి నిన్న ఒక ఆర్థరు తీసుకువచ్చారు. ఆ ఆర్థరు కాపీ నాదగ్గరుంది. ఆ జడ్డమెంట్ కాపీని ప్రతిపక్ష సభ్యులతో సహ గౌరవ సభ్యులందరికి సర్యూలేట్ చేయడం జరుగుతుంది. ఏదైతే సభ యునానిముస్గా సభ్యరాలిని సస్పెండ్ చేయటం జరిగిందో దాన్ని మనం బౌదల దాల్చి అమలు చేశాం. అదేవిధంగా మరలా ఈ జడ్డమెంట్ వచ్చిన నేపథ్యంలో కూడా... మీ అందరికి కాపీలు వస్తాయి. మీరు దానిని చదువుకోండి. సోమవారం నాడు చర్చించి, ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలనేది సభే తీసుకోవాలి. అప్పటిలోగా ఈ కాపీని మీకు సర్వ చేయడం జరుగుతుంది. Now, I request the Minister for Finance to reply on General Budget.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు (ఆర్థిక మరియు శాసనసభ వ్యవహారాలశాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, చాలా సందర్భాల్లో బడ్జెట్ మీద రిప్పై చెప్పేటప్పుడు, Appropriation Bill మీద రిప్పై చెప్పేటప్పుడు ప్రతిపక్షం లేకపోవడం అనేది usual గా జరుగుతుంది. ఈరోజున కూడా అదే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వాళ్ళ కూడా వచ్చి ఉండి ఉంటే బాగుండేది. ఎందుకేత అంటే ప్రభుత్వం తరఫున రిప్పై ఇవ్వడం అనేది ముఖ్యం. వాళ్ళ ఇచ్చినటువంటి queries మీద ఆన్సర్ చేప్పా

సమయానికి వచ్చాం. ఈరోజున ప్రతిపక్షంవాళ్లు లేకపోవడం బాధాకరమైనటువంటి విషయం. అదేవిధంగా సోమవారం interim judgment మీద సభ నిర్ణయిస్తుందన్నారు. దానికి కూడా చాలా సంతోషం. కాపీలు వచ్చిన వెంటనే మేమందరం కూడా prepare అవుతాం. అంచేత, ఎవరి మీదా కోపం కాదు, ఎవరినీ ఇబ్బంది పెట్టాలనేది కాదు. ఎవరి ఆర్ద్రను కించపరచాలనే ఉద్దేశం కూడా ప్రభుత్వానికి లేదు. హాస్ తీసుకున్న నిర్ణయం కాబట్టి హాస్ నిర్ణయించాలనీ, మీరు తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయాన్ని హ్యాస్తున్నాం.

ఇకపోతే, బడ్జెట్కు సంబంధించి 2015-16వ సంవత్సరం బడ్జెట్ �performance గురించి సభ అంతటికీ, సభ్యులకు కూడా తెలుసు. మనకుండే కష్టాలు, మనకుండే ఇబ్బందులు, విభజన అయిన తరువాత అవస్త్రానికి ప్రభుత్వం అన్ని విధాలుగా పని చేస్తున్నది. Resources ఇబ్బందులు ఒకవైపు ఉన్నప్పటికీ, మనకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి అనేక రూపాల్లో రావలసిన గ్రాంట్లు కూడా రావాలి. అపి కూడా తెచ్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అక్కడ నుంచి రావలసినవి గానీ, మనకు ఉండే రెవెన్యూ కలెక్షన్స్ గానీ ఇని కూడా మనం expect చేసినంతవరకు కూడా పెద్దగా రాలేదు. దాదాపు దగ్గర దగ్గర కవేల కోట్ల రూపాయల లోటు రెవెన్యూ కలెక్షన్స్ లో కన్నిస్తుంది. దీనిని కూడా అనేక రకాలుగా పూడ్చుకోవడం జరుగుతుంది. ఏదిమైనప్పటికీ కూడా ప్రజలకు ఇచ్చిన commitment ని, ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, అప్పులు చేస్తునా ఈ రాష్ట్రాన్ని స్వర్ణాంధ్రప్రదేశగా తీర్పిదిద్దాలనేందుకుగాను బాట వేయాలనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తుంది.

ఆ విధంగా పనిచేయడమే కాకుండా, మనకు వచ్చినటువంటి ఆదాయం అనేక రూపాల్లో వస్తుంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి టాక్స్ల రూపంలో కొంత, అదేవిధంగా కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి రావలసినవి కొంత, అదేవిధంగా ఇంకా ఏదైనా లోటు ఉంటే అప్పు తెచ్చుకునేటువంటి పరిస్థితి. ఈ విధమైనటువంటి కష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు ప్రతి పైసాను కూడా సక్రమంగా ఖర్చు పెట్టాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన. అందుకనీ, 2015-16వ సంవత్సరంలో మనం చూసినట్లయితే resources proper గా ఖర్చు పెట్టడమే కాకుండా, అభివృద్ధిని ప్రజలకు చూపించడమే కాకుండా, వెల్సేర్ కార్బోక్యూలకు ఏవైతే commitment ఇచ్చామో, మా promises లో గానీ, manifesto లో గానీ అవస్త్రానికి కూడా తు.చ. తప్పకుండా అమలు చేసినటువంటి సంఘటన నా బడ్జెట్ స్పీచ్లో కూడా చెప్పడం జరిగింది. అంచేత, మనం ఈ సందర్భంగా చూసినట్లయితే 2015-16వ సంవత్సరం ఒక critical year. అదేవిధంగా 2014-15వ ఆర్థిక సంవత్సరం అంధ ప్రదేశ ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు 10 నెలలు మాత్రమే. మిగతాది అంతా కంబ్యూన్ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి

భాగం. సరే, దానికి డీటెయ్లర్గా పోవడం లేదు గానీ, గత బడ్జెట్లో అవన్నీ కూడా చెప్పాను. ఈ బడ్జెట్ 2015-16 వ సంవత్సరం Revised Estimate గురించి కూడా చెబుతాను.

Revised Estimate is tentative figure. కొంత మంది ప్రతిపక్షంలో ఉన్న సభ్యులు మాటల్లాడారు. కాబట్టి నేను కూడా రికార్డులోకి వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. మొదట బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్ ఉంటుంది. తరువాత రివైజ్ ఎస్టిమేట్ ఉంటుంది. తరువాత ఏజీ ఆడిట్ పూర్తి చేసిన తరువాత రియల్ అకోంట్స్ వస్తాయి. రియల్ అకోంట్స్ కూడా త్వరలోనే తెలుస్తాయి. అందుచేత, Budget Estimate'ని Revised Estimates'ని మనం చూసినట్లయితే, ప్రభుత్వం ప్రతి పైసాను కూడా ఎక్కడ నుంచి వచ్చినపుటికి, ఎక్కడ నుంచి తెచ్చుకున్నపుటికి కూడా ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి, ప్రజల సంక్షేమానికి ఒక్క పైసా కూడా వ్యధా కాకుండా ఖర్చు పెట్టడం జరిగిందని ఈ సభ ద్వారా ప్రజలకు తెలియపరుస్తున్నాను.

మ.12.10 (14)

ఉదాహరణకు మనం నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ చూసినట్లయితే అది చాలా వరకు నాన్ ప్రాడక్షిం ఎక్స్‌పెండిచర్. కాబట్టి దానిని కంట్లో చేసుకోవాలి. ఎందుచేతంటే అన్ ప్రాడక్షిం ఎక్స్‌పెండిచర్ ఎక్కువగా ఉండడం సబబు కాదు. అక్కడ కంట్లో చేసుకున్న అమోంట్సు ఇక్కడ ప్లాన్లో ఖర్చు పెట్టుకునే అవకాశమొస్తుంది. అందుచేత నేను మొదటిమంచి చెబుతున్నాను. ఈ రోజు మీరు నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ చూస్తే మైనన్ గ్రోత్ ఉంది. అంటే నాన్ ప్లాన్లో మనం మైనన్ 8 శాతం ఖర్చుపెట్టాము. అన్నీ బడ్జెట్ స్పీచ్లో ఉన్నాయి. కాబట్టి, నేను ఆ ఫిగర్స్ జోలికి పోవడం లేదు. నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ను ఎనిమిది శాతం తగ్గించినందువల్ల దానిని ప్లాన్ కింద ఖర్చు పెట్టుకోవటానికి ఉపయోగించుకున్నాము. అందుచేత అన్ ప్రాడక్షిం ఎక్స్‌పెండిచర్ను తగ్గించడం అన్నది ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రత్యేకత అని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ఎక్స్‌పెండిచర్ను తగ్గించుకుని, ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ను 16 శాతం పెంచాం. అంటే ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ను వంద శాతం కాకుండా 16 శాతం ఎక్కుటా చేశాం. అందుచేత, మొత్తం ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ 116 శాతం చేశాం. ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ పెరగడమంటే అది బాగా అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రంగా చెప్పాచ్చు. అసలు వంద శాతం ఖర్చు పెట్టడవే చాలా కష్టం. గత పది సంవత్సరాలు చూసినట్లయితే గత ప్రభుత్వంలో యావరేట్ మీద ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్లో 15 శాతం కోత ఉండేది. అందుచేత నాకు తెలిసినంతవరకు ఏ సంవత్సరంలోనైనా, ఏ గవర్నమెంటులో చూసినా ప్లాన్ కట్ ఉంటుంది, నాన్ ప్లాన్ పెరుగుతూ ఉంటుంది, కేపిటల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ తక్కువ వుంటుంది. రెవెన్యూ ఎక్స్‌పెండిచర్ పెరుగుతూ వుంటుంది. కానీ ఇప్పుడు మా ప్రభుత్వం యొక్క ప్రత్యేకత ఏంటంటే, రెవెన్యూ

ఎక్స్‌పెండిచర్ను తగ్గించుకోగలిగాం. నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ను కూడా 8 శాతం తగ్గించుకోగలిగాం. ప్లాన్ ఎక్స్‌పెండిచర్ను 16 శాతం పెంచుకోగలిగాం. అదేవిధంగా కేపిటల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ కింద రూ.6 వేల కోట్ల పైచిలుకు కేటాయించి దగ్గర దగ్గర రూ.10 వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టగలిగాం. అంటే ప్రభుత్వపరంగా మేం ఏవైతే వర్షాలు అనుకున్నామో ఆ వర్షాకు ప్రాధాన్యమిచ్చామని, మేం చేసిన మా ఎక్స్‌పెండిచరే చాలా స్వప్షంగా చెబుతుంది. ఆ విధంగా మేం చేయగలిగాం. 2015- 16 సంవత్సరపు పెర్మార్కోస్ట్సు మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఆ సంవత్సరంలో టోటల్ ఎక్స్‌పెండిచర్ చూసినట్లయితే, టోటల్ ఎలక్సెప్ట్స్లో 99 శాతం ఖర్చుపెట్టగలిగాం. మిగతా ఒక్క శాతం మాత్రమే ఖర్చుపెట్టడానికి వీలుపడలేదు. ఇది కాకుండా పిడి అకొంట నుండి మళ్ళీ ఎక్స్‌బ్రాగా ఖర్చుపెట్టగలిగాం. పిడి అకొంట గురించి ప్రతిపక్షనాయకులు హౌస్‌లో మాటల్డడలేదు కానీ బయట మాటల్డడుతూ ఉన్నారు. ఎప్పుడైనా రిసోర్స్‌న్ తక్కువగా ఉన్నప్పుడు పిడి. అకొంటలో ఉన్నదానిని వాడుకోవడమన్నది యూజ్‌వల్ ప్రాక్ట్స్. దానిని మళ్ళీ అడ్జెషన్‌మెంట్ చేస్తాం. అది కూడా గవర్నమెంటు, గవర్నమెంటు సంస్థలకు సంబంధించిన డబ్బె. అందులో ఎంప్లోయ్‌ఎస్కు సంబంధించిన ప్రావిడెంట్ ఫండ్ డబ్బు కూడా ఉంటుంది. పి.డి.అకొంటలో ఉన్న డబ్బును వాడుకున్నంత మాత్రాన ఎవరికీ ఎలాంటి నష్టం జరగదు. గవర్నమెంట్ రిసోర్స్‌న్ పెరిగినప్పుడు మళ్ళీ ఆ డబ్బును రీయింబర్స్ చేయడం జరుగుతుంది. ఆ గ్యాప్‌ను ఫిల్ చేయడం జరుగుతుంది. అది కేవలం క్యాప్ మేనేజ్‌మెంట్. క్యాప్ లేనప్పుడు అప్పటి అవసరాలను బట్టి స్థిర్మ్యు ఆగిపోకూడదు, వెల్ఫేర్ ఆగిపోకూడదు, కాబట్టి అప్పుడప్పుడూ క్యాప్ మేనేజ్‌మెంట్ కింద ఆ డబ్బును అక్కడున్నంచి తీసుకొచ్చి ఇక్కడ ఖర్చు పెట్టడం సహజం. అది ఏ ప్రభుత్వమైనా చేస్తుంది. గత ప్రభుత్వాలు చేసిన సందర్భాలున్నాయి. నేను కూడా షైనాన్స్ మినిషన్‌గా ఒక టర్న్ ఉన్నప్పుడు చేసిన సందర్భాలున్నాయి. ఎప్పుడైనా షైనాన్సియల్ క్రంట్ వచ్చినప్పుడు, షైనాన్సియల్ మేనేజ్‌మెంట్ చేయాలనుకున్నప్పుడు, క్యాప్ మేనేజ్‌మెంట్ చేయాల్సిన సందర్భాలుంటాయి.

It's not a crime..... It's only adjustment. అందుచేత ఆవిధంగా అడ్జెషన్ చేసుకుంటుంటాం. ఈ రోజు వాడుకుంటే మళ్ళీ ఇంకో రోజున అడ్జెషన్ చేస్తుంటాం. అదేవిధంగా వేన్ అండ్ మీస్‌కు వెళ్లినప్పుడు కూడా అదే పరిస్థితి. ఈ రోజు డబ్బులు లేకపోతే వేన్ అండ్ మీస్‌కు వెళతాం. మళ్ళీ నెక్స్ డే వాళ్లకు కట్టవలసింది కడతాం. మళ్ళీ మామూలుగా రొటీన్ అయిపోతుంది. **It is not a bad practice.** ఇది షైనాన్సియల్ మేనేజ్‌మెంట్‌లో ఒక భాగం. అందుచేత దీనిని ఎవరూ తప్పు పట్టాల్సిన పని లేదు. అందుచేత 2015 -16 సంవత్సరంలో మేమనుకున్న విధంగా అభివృద్ధి, సంక్షేమాన్ని బుహ్యండంగా చేసి చూప గలిగామని తెలియజేస్తున్నాను.

ఇక 2016-17 సంవత్సరానికి సంబంధించి పెర్మారైన్ ఎలా ఉంటుందన్న దాని గురించి చెప్పాలంటే 2015 -16లోనే బేస్ వేశాం. అయినా కొంతమంది దుబారా భర్యులు చేశారని, పైట్లులో తిరిగారని, టీలు తాగారని, కాఫీలు తాగారని, కప్పులు కొన్నారని, మరొకటని మరొకటని, డబ్బులు వ్యధా అయ్యాయని చెబుతూనే ఉంటారు. ఇవన్నీ చిల్లర విమర్శలు. ఎందుకంటే గవర్నమెంట్ అనేది ఒక వ్యవస్థ. ఆ వ్యవస్థకు కొంత ఇన్ఫోప్లాక్ట్స్ కావలసి వస్తుంది. ఆ వ్యవస్థలో ఆఫీసులుంటాయి, ఇండప్లైన్ ఉంటాయి, ఉద్యోగులుంటారు. ఆ వ్యవస్థకు కొంత డబ్బు కావలసివస్తుంది. ఉద్యోగులకు ఇప్పుడు ఓన్ ట్యూక్స్ రెవిన్యూలోనే దగ్గర దగ్గర 74 శాతం పోతుంది. మిగిలింది చాలా తక్కువ. కాబట్టి అప్పులు చేయవలసి వస్తోంది. అందుచేత అప్పులు ఎందుకు చెయ్యాలని కొంతమంది అంటారు. అదేవిధంగా లండన్ ఎందుకెళ్లాలని కొంతమంది అంటారు, సింగపూర్ వెళ్లాలిన వనేమిటని కొందరంటారు. మనకు ఇన్వెష్టమెంట్ ఎలా వస్తాయి? ఇన్వెష్టమెంట్ రావాలంటే కొంత ప్రయత్నం చేయాలి. ఒక రూపాయి భర్యు పెడితే పది రూపాయలు వచ్చే పరిస్థితి తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంటే మీరెక్కడికీ వెళ్లాడ్సు, ఏమీ చేయెద్దు, ఊరికే చేతులు కట్టుకొని కూర్చోండి, ప్రభుత్వం వైఫల్యం చెందాలి, వైఫల్యం చెందితే మాకు రాజకీయ లభ్య జరుగుతుందన్న పద్ధతుల్లో ఆలోచిస్తున్న ప్రతిపక్షం వారు ఆ ప్రయత్నం మానుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఎందుచేతనంటే ఈ రాష్ట్రం మనందరికీ సంబంధించిన రాష్ట్రం. అది అభివృద్ధి చెందితే భారతదేశంలో కాని, ప్రపంచ దేశాల్లో కాని, ఆ అభివృద్ధిని ఆదర్శంగా తీసుకోవాలన్నది ముఖ్యమంత్రి గారి పర్యటనా ప్రయత్నం. అదే ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన, మా విజన్ కూడా. మా విజన్ ప్రకారం ఈ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం, స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్ కావాలంటే నిధులుండాలి. దానికి గవర్నమెంటు నిధులు మాత్రమే ఉపయోగిస్తే సరిపోదు. అందుచేత పట్టిక ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యంతో చేయాలిన అవసరముంది. ఆ పాలసీని తీసుకురావాలి. ఇండప్లైయులైజేప్స్ తీసుకురావాలి. అందుకపనరమైన ఇన్వెష్టమెంట్ తీసుకురావలసివుంటుంది. ఇండప్లైన్ వస్తు రెవిన్యూ పెరుగుతుంది. రెవిన్యూ పెరిగితేనే మనం భర్యు పెట్టటానికి, డెవలప్మెంట్ బ్రహ్మండగా జరగడానికి అవకాశముంటుందని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. నేను ఎవరీ విమర్శించడం లేదు. మాకున్న కష్టాలు, ఇబ్బందులనుంచి ఒకవైపు బయటికొస్తానే, మరోవైపు రాష్ట్రంలోని పేదవర్గాల సంక్షేమం కోసం తగిన చర్యలు తీసుకోవాలనేది కూడా ప్రభుత్వ ఆలోచన అని తెలియజేస్తున్నాను.

నేను ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు 2016-17లో 2015-16 బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్లకన్నా 20 శాతం గ్రోత్రేటు చూపించాము. ఆ విధంగా రూ1,35,689 కోట్లు ఈ సంవత్సరపు బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్లుగా నిర్దాయించడం జరిగింది. ప్లాన్ 44 శాతం, నాన్ ప్లాన్ 10 శాతం పెరిగింది. ఇదంతా రియలీస్ట్ అప్రోచ్. ఎందుచేతంటే మనకున్న నిధుల్ని ఎస్టిమేట్ చేసుకున్న తరువాత

గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మండి ఏమెస్టాయన్నవి లెక్కలోకి తీసుకున్నతరువాత ఇవన్ని మనం పెట్టుకోవడం జరిగింది. అందుచేత ఈ 2016-17లో కూడా అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకోవడం కోసం చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎందుచేతంటే అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువ డెవలమెంట్ చేసుకోవడం, పేదరిక నిర్మాలనకు ఎక్కువ నిధులు ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి చేస్తామని మని చేస్తున్నాను.

అభివృద్ధి ఎలా జరిగిందనేది చూడడానికి ఒక సూత్రముంటుంది. దానికి గాను జిఎస్‌డిపి, జీడీపిలు అన్నది చూస్తారు. డెవలమెంట్ ఎలా జరిగిందన్నది మనం బేరీజు వేసుకుంటాం. అభివృద్ధి అన్నది ఏమే సెక్షార్లలో ఎలా జరిగింది, ఏమే సెక్షార్లలో ఏ మేరకు జరిగితే ఎంత పెరుగుదల ఉంటుందన్నది ఎస్టిమేట్ చేశాము. గత సంవత్సరం మన జిఎస్‌డిపి 8.3 శాతముంటే ఈ సంవత్సరం అది 10.99 శాతానికి పెరిగిందని గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. అంటే మనం బ్రహ్మండంగా అభివృద్ధి చేశాము. అంటే భారతదేశంలోనే మొదటి లేదా రెండవ స్థానంలో ఉండడానికి అవకాశముంది. గత సంవత్సరం కంటే ఎక్కువగా ఆ మేరకు మనం జిఎస్‌డిపిని పెంచుకోగలిగామంటే దానికి కారణం మనకు దాదాపు 16 శాతం మేరకు ట్యూక్సెన్లో గ్రోత్ రేట్ పెరిగిందని చెప్పువచ్చు. రిసోర్స్ గ్రోత్ రేట్కి, జిఎస్‌డిపి గ్రోత్ రేట్కి దగ్గర సంబంధం వుంటుంది. కనుక మన జిఎస్‌డిపి గ్రోత్ రేటు 10.99 శాతం అనగా దాదాపు 11 శాతముంది. అందుచేత ఈ 2016-17లో కూడా మనం బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్‌ను 20 శాతం పెంచుకోవడం జరిగినందున ఆ మేరకు మన రిసోర్స్ గ్రోత్ రేటు మరియు జిఎస్‌డిపి గ్రోత్ రేటును కూడా పెంచడానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటామని మీకు ఈ సందర్భంగా మని చేస్తున్నాను.

మ.12.20 (15)

అందుచేత ఈరోజున మనం చూస్తే 2016-17లో 20శాతం వృద్ధి రేటు ఉంది. పన్నుల ద్వారా వచ్చేది గానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే వాటా గానీ కలిపితే 20 శాతం వృద్ధి రేటు ఉంది. అన్ని వనరులద్వారా వచ్చే పన్నులు కలుపుకొని 2016-17 సంవత్సరానికి 15 శాతం జీఎస్‌డిపి సాధించాలని లక్ష్యంగా ఉంది. అదే విధంగా ట్యూక్స్ రేపియో కూడా చూసుకోవాలిన అవసరముంది. ఆ రెండింటీనీ పోల్చి చూస్తున్నాం. ఈ సంవత్సరం జీఎస్‌డిపి 15 శాతానికి తక్కువ కాకుండా సాధిస్తామని సభ్యులందరికి మని చేస్తున్నాను. దానివలన మనకు జీఎస్‌డిపి గ్రోత్ రేటు ఏ మేరకు పెరుగుతుందో, మనకు రావలసిన ఆదాయం కూడా అలాగే పెరుగుతుంది. ఇది పెరగాలంటే మనకుండే మూడు ప్రధాన రంగాలలో వ్యవసాయరంగం, పారిశ్రామిక రంగం, సేవల రంగాలలో, ఒకొక్క రంగాన్ని మనం పూర్తిగా పరిశీలించాలి. మనకు

వ్యవసాయ రంగంలో పాజిటివ్ గ్రోత్ రేటు ఇంచుమించు 4 శాతానికి పైగా వచ్చింది. వ్యవసాయరంగంలో ప్రధానంగా హోర్టికల్చర్ తోబాటు ఇతర సబ్ సెక్టార్లను సస్టెన్ చేయాలి. వ్యవసాయరంగం గురించి చెప్పినట్లయితే ఈ మధ్య కాలంలో మనం అభివృద్ధి చెందాలంటే మనకుండే బీడుభూములకు, భాళీగా పడిఉన్న భూములకు, వర్డూధారం ద్వారా పండే భూములకు నీటివసతి కల్పించి, నీటివసతి కలిగిన వ్యవసాయ భూములుగా మార్పు చేసినట్లయితే వ్యవసాయరంగంలో అత్యధిక ఉత్పత్తిని సాధించగలుగుతాం.

ఆ విధంగా పట్టిసేమను నిర్మించడం, కృష్ణ గోదావరి నదుల అనుసంధానంతోబాటు పెన్నా అనుసంధానం గురించి మంత్రిగారు చాలా వివరంగా చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే తీర్మానంపై చాలా వివరంగా చెప్పారు. కాబట్టి ఆ వివరాలలోకి నేను వెళ్లమను. వ్యవసాయ రంగంలో వృద్ధి రేటు ఈ రాష్ట్రానికి, ఈ దేశానికి చాలా అవసరం. ఈ రోజు వ్యవసాయం రంగంలో సబ్ సెక్టార్లయిన హోర్టికల్చర్ తో కలిపి వృద్ధి రేటు 4 శాతానికి పైగా ఉంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న కరవు వలన వ్యవసాయరంగంలో -9 శాతం వృద్ధి రేటు తక్కువగా ఉంది. కానీ సబ్ సెక్టార్లయిన హోర్టికల్చర్, ఫిఫరీస్ చూస్తే బ్రహ్మండమైన వు ధ్యి రేటు ఉంది. తద్వారా అనుకోన్నదానికంటే ఎక్కువ వృద్ధి రేటు రావడంవలన 11 శాతానికి పైగా వచ్చింది.

మన దేశం వ్యవసాయక దేశం, మన రాష్ట్రం కూడా వ్యవసాయక రాష్ట్రం. గ్రామీణ ఆర్థికవ్యవస్థ మనది. మన దేశంలోని జనాభాలో 73 శాతం గ్రామాలలోనే నివసిస్తున్నారు. కాబట్టి గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ బాగుంటేనే మన దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ బాగుంటుంది. తద్వారా పేదరికం తగ్గించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని ప్రజలలో కొనుగోలు శక్తి పెరిగినపుడు, పాదుపు పెరిగినపుడు, ఎకానమిక్ యాక్సివిటీలు పెరిగినపుడు గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు లాభం ఉంటుంది. ప్రజలకూ, అదే విధంగా ప్రభుత్వానికి, ఓవరాల్గా ఆర్థిక వృద్ధి రేటు పెరగడానికి అవకాశముంటుంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయం బాగుండాలంటే భాళీగా ఉన్న భూములకు, వర్డూధారంగా పంటలు పండే భూములకు నదుల అనుసంధానం ద్వారా గానీ, బోరుబావులు, చెరువులద్వారా నూరు శాతం భూములకు నీటి సదుపాయం కల్పించడం ద్వారా రాష్ట్రంలో కరవును పారద్రోలాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కరవురహిత రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రాన్ని చేయాలనుకున్నపుడు మనకు అందుబాటులో ఉన్న సదీజలాలను పూర్తిగా వినియోగించుకోవడంతోబాటు, భూగర్భజలాలను కూడా సమర్థవంతంగా ఉపయోగించుకోవాలి. ఈ రెండింటి ద్వారా కరవు లేకుండా చేసినపుడు పంటలు పుష్టిలంగా పండినపుడు వాటిని మార్కెటీంగ్ చేసుకోవాలంటే, మనం పెద్ద కంపెనీలను తీసుకురావడం గానీ, మార్కెటీంగ్ చేసుకోవడానికి గోడాన్ సౌకర్యం పెంచడంతోబాటు ప్రాథమిక రంగాలను బాగా

మెరుగుపరచుకోగలిగితే త్వరితగతిన పేదరికం నిర్మాలించడానికి ప్రెమరీ సెక్టార్ బాగా ఉపయోగపడుతుంది. అందుచేత ప్రెమరీ సెక్టార్లో వ్యవసాయరంగం మనకు బాగా ఉపయోగపడుతుంది కాబట్టి వ్యవసాయ రంగానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చాం.

మత్స్యపరిశ్రమలో మనకు 32 శాతం అత్యధికంగా వృద్ధి రేటు వచ్చి మన రాష్ట్రాన్ని కాపాడింది. మన రాష్ట్రానికి 974 కి.మి. పొడవైన తీరప్రాంతం శ్రీకాకుళం నుంచి నెల్లూరు వరకు ఉండడంతో మత్స్యపరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడానికి ఒక ఇనీస్టిట్యూట్సు పెట్టాలని అనుకుంటున్నాం. ప్రైవేట్ రంగంలో చేపలు, రొయ్యలు సాగుచేసేవారికి అవసరమైన సాంకేతిక సహాయాన్ని ఇచ్చినట్లయితే వారి అభివృద్ధి రేటును పెంచేందుకు ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఎందుకంటే మత్స్యరంగంలో మన రాష్ట్రం నుంచి చైనా, జపాన్ లకు ఎక్కువ ఎగుమతులున్నాయి. దానివలన మనకు విదేశీమారకద్వయం బాగా వస్తుంది. కాబట్టి మనకు ఎక్కువ ప్రయోజనం కలుగుతుంది. ఈ సంవత్సరం వ్యవసాయ రంగంలో 4శాతం వృద్ధి రేటు వచ్చిందంటే, ఫిఫ్రీస్ నుంచి 32శాతం వృద్ధిరేటు పైన వచ్చింది కాబట్టే ఆ మాత్రం ఉంది.

మన రాష్ట్రంలో ఒక్కొ ప్రాంతంలో ఒక్కొ పంట ఎక్కువగా సాగుతోంది. ఒక ప్రాంతంలో వరి సాగు, మరొక ప్రాంతంలో అరటి సాగు ఎక్కువగా ఉంది. రాయలసీమ ప్రాంతంలో వేరుశనగ పంట ఎక్కువగా వస్తుంది. నేల స్వభావాన్ని పరీక్షించి, ఏ నేల ఏ పంటలకు అనుకూలమో శాస్త్రియంగా నిర్ధారించిన తర్వాత ఆ పంటలు పండించినచో, రైతులకు మంచి దిగుబడులు వచ్చి లాభాలు వస్తాయి. కాబట్టి వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా చేయాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్బ్రూకమాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా రైతులను కష్టాల నుంచి, నష్టాల నుంచి బయటకు తీసుకురాగలుగుతామనే ఉద్దేశంతో డెట్ రెడెంప్ల్యూ స్మీను పెట్టడం జరిగింది. అందుకోసం రూ.7000కోట్లకు పైగా ఇవ్వడం జరిగింది. సర్టిఫికేట్లు కూడా ఇస్తున్నాం. పండ్క తోటలవారికి కూడా రూ.10వేల కోట్లు ఇస్తామన్నాం. కాబట్టి, అందుకోసం రూ.550కోట్లు బడ్జెట్లో పెట్టాం. నుమారు రూ.3వేల కోట్లు రెండో దశలో రైతాంగానికి ఇవ్వాలని కేటాయించాం. రైతులు నష్టాలనుంచి బయటికి రావాలి, వ్యవసాయం లాభసాటిగా చేసి వ్యవసాయరంగంలో వృద్ధి రేటు బాగుండాలనే ఉద్దేశంతో వ్యవసాయ రంగానికి ప్రథమ ప్రాధాన్యత ఉండాలనే ఉద్దేశంతో కేటాయింపులు చేశాం. ప్రపంచవ్యాప్తంగా చూస్తే ఇంచుమించు చాలా దేశాలు పారిశ్రామిక దేశాలు. కానీ మనం దేశమొక్కటే వ్యవసాయాధారిత దేశం. కాబట్టి మన దేశంలో వ్యవసాయాధారిత ఆర్థికవ్యవస్థను కాపాడుకుంటూ, అదే సమయంలో పరిశ్రమలు స్థాపించి, పారిశ్రామిక వృద్ధి రేటు పెరగాలని చూస్తున్నాం. గత సంవత్సరం పారిశ్రామిక వృద్ధి రేటు 11శాతం పైగా ఉంది. 2014-15 కంటే 2015-16లో పారిశ్రామిక వృద్ధి రేటు ఎక్కువగా ఉంది. పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించాలనే ఉద్దేశంతో ఎంపినంతః సూచనల

మేరకు డోల్డమ్స్‌లో ఉన్న పరిశ్రమలు, భాయిలాపడిన పరిశ్రమలు బాగువడాలని, తర్వాత మన రాష్ట్రంలో కూడా పెట్టబడులు పెరగాలనే ఉద్దేశంతో వాటికి రెండువేల కోట్ల రూపాయల ఇన్వైంటివ్ పెండింగ్ ఉంటే, వాటిని కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. దానివలన ఆయా పరిశ్రమలు పునరుద్ధరించబడి, ఉత్సత్త్వి ప్రారంభమైతే ప్రజలకు ఉపాధి దొరకుతుంది, పారిశ్రామిక వృద్ధిరేటు కూడా పెరుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు నిదేశాలకు వెళ్లడం కూడా మన రాష్ట్రానికి పెట్టబడులు తీసుకురావడానికి వెళుతున్నారు తప్ప, అక్కడ ఎంజాయ్ చేయడానికో, ఎంటర్టెన్మెంట్‌కో వెళ్లడంలేదు. పెద్దపెద్ద పారిశ్రామకేత్తలు మన రాష్ట్రానికి వచ్చి పరిశ్రమలు స్థాపించాలి. ఐటి రంగంలో గానీ, మౌలికవసతుల రంగంలో గానీ, ఉత్సాదక రంగంలోని వారు వస్తే పెట్టబడులు వస్తాయి. పెట్టబడులు పెట్టడానికి చైనా, జపాన్, సింగపూర్ల నుంచి పెట్టబడిదారులు మన రాష్ట్రానికి వస్తున్నారు. మరొకవైపు పొట్టియల్ ఏరియాలున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో ఉండే ఇండప్రైయల్ రిసోర్సెస్‌ను ఉపయోగించుకోవడానికి వారందరూ ముందుకు వస్తున్నారు. అందుకోసం మనం కొన్ని ప్రోత్సాహకాలు ఇస్తున్నాం. అవసరమైన భూమిని కూడా మనం ఉచితంగా కేటాయించకుండా సరసమైన ధరకే ఇస్తున్నాం. మన రాష్ట్రంలో పాటిస్తున్న పారిశ్రామిక విధానం ప్రకారం ప్రోత్సాహకాలు ఇస్తున్నాం. దానివలన పారిశ్రామిక వృద్ధి రేటు పెరిగి, అనేక రకాల పరిశ్రమలు రావడంతో ఆర్థిక వృద్ధి పెరుగుతుంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఫెరో అల్లాయ్ పరిశ్రమలు ఇబ్బందులలో ఉంటే వారికి కొన్ని ఇన్వైటివ్స్ ఇచ్చాం. అదే విధంగా స్పిన్నింగ్ మిల్లులు ఇబ్బందులలో ఉంటే వారికి కొంత అసిపైస్ ఇచ్చాం. చక్కర కర్కూగారాలన్నీ కూడా రైతులకు సంబంధించినవి. అని కూడా ఇబ్బందులలో ఉంటే వారికి వ్యాట మాఫీ చేశాం. వారికి కావలసిన రుణాలిపీంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాధారిత పరిశ్రమలను, ఆగ్రో ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమలను పునరుద్ధరించి కాపాడాల్సిన అవసరముంది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పరిశ్రమలు వస్తే ఉపాధి దొరకుతుంది కాబట్టి గ్రామ ప్రాంతాలలో పరిశ్రమలు స్థాపించడం చాలా ముఖ్యం. పరిశ్రమలు రావాలంటే మౌలికవసతులు కల్పించాలి. అలాగే ఉత్సాదక రంగం కూడా ఉండాలి. మౌలికవసతులు కల్పించడానికి మన దగ్గర వేల ఎకరాల భూమి ఉంది. ఇప్పటికే మన రాష్ట్రంలో చాలా సెబ్బలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా ఎపిపపసి కూడా మరొకవైపు సరసమైన ధరలకే పరిశ్రమలకు అవసరమైన భూమిని కేటాయిస్తుంది. పారిశ్రామిక విధానం ప్రకారం ప్రోత్సాహకాలు ఇస్తున్నాం. దానివలన పరిశ్రమలను ఎక్కువ ఆకర్షించగలుగుతున్నాం. అందువలననే మన రాష్ట్రంలో పారిశ్రామిక వృద్ధి రేటు పెరగడానికి అవకాశముంది.

మ్యాన్యాక్స్‌రింగ్ ఇండిష్ట్రీలు బాగా వచ్చినట్టే మనకు ఎగుమతి, దిగుమతి చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మనకు ఇప్పటికే 11 పోర్టులున్నాయి. మరో నాలుగైదు పోర్టులు రావడానికి అవకాశం ఉంది. అందుచేత మనం పోర్టులను development చేసినట్టే ఎగుమతి, దిగుమతి చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మాన్యాక్స్‌రింగ్ ఇండిష్ట్రీలతోబాటు ఉద్యోగాలు కూడా రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఉద్యోగాలు రావాలనుకున్నప్పుడు ఇది తప్పనిసరని ఈనాడు కోస్టల్ బెల్ల్ అంతా చూశాం. అందుకే కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఎడిబి వాళ్లు కూడా అది కోస్టల్ కారిడార్ అని శాంక్షన్ చేశారు. అటు బెంగళూరు నుంచి చెస్ట్ వరకు ఒక కారిడార్ వస్తుంది. రైల్వే రోడ్డు లింకేజి మనకు వచ్చినట్టే బ్రహ్మండంగా కోస్టల్ బెల్లు అంతా డెవలప్ కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అటు బెంగళూరు నుంచి చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాలు అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ విధంగా అటూ, ఇటూ ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సూత్రప్రాయంగా ఇవన్నీ అంగీకరించింది. అందుచేత ఇవన్నీ వస్తాయి. ఇంకా మూడు, నాలుగు పోర్టులు అదవంగా రావడానికి అన్ని ప్రయత్నాలూ చేస్తున్నాం. ఇప్పుడున్న పోర్టులను బాగా అవ్గేర్డ చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాం.

ఇదేకాకుండా చైనా వాళ్లు ఒక ప్రతిపాదన పెట్టారు. అది ఇంచుమించు చైనా ఆసియా మీద నుంచి అంటే ఇండియా మీద నుంచి యూరోప్ వెళ్లే వరకు సిల్ఫ్ రోడ్డు అనే ప్రతిపాదనలు పెట్టడం జరిగింది. మేము చైనా వెళ్లినప్పుడు one bridge, one road అనే ప్రపాజల్ను చూశాం. అందువలన దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒప్పుకున్నట్టే మన వైజాగ్ ఒక Gate way of South East-Asian Countries గా ఉండటానికి అవకాశం ఉంటుంది. మొన్న ముఖ్యమంత్రి గారు, మేము వెళ్లినప్పుడు లండన్‌లోని మ్యాజియంలో చూశాం. అమరావతి అని మార్గు చేసి పెట్టారు. The Amaravathi was reflecting Gate Way like Gallery. అందులో బుద్ధిజమ్ గురించి గ్యాలరీ పెట్టారు. అక్కడ బుద్ధిజమ్లో మ్యాపు ఉంది. ఆ మ్యాపులో అమరావతిని పిన్‌పాయింట్ చేసి పెట్టారు. అది ముఖ్యమంత్రి గారితో సహ అందరూ చూశారు. అక్కడ రాసినది చూస్తే ఆరోజుల్లోనే అంటే అమరావతి క్యాపిటల్గా ఉన్న ఆ రోజుల్లో రాజుల పరిపాలన చేసిన సమయంలోనే అది పాకిస్తాన్‌కు, సౌత్ ఈష్టన్ స్టేట్స్‌కి, బంగాల్‌డేశ్‌కి విటన్నింటికి గేట్‌వేగా ఉండేది. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన కూడా అదే. అమరావతి ఒక గేట్‌వేగా ఉండాలనేది. మనకు దగ్గరలో మచిలీపట్టణం పోర్టు ఉంది, కృష్ణపట్టం పోర్టు ఉంది. ఇటువైపు వైజాగ్, కాకినాడ, గంగవరం పోర్టులన్నీ ఉన్నాయి. అందువలన వైజాగ్ గానీ, మచిలీపట్టం గానీ మనకు కేపిటల్ ఏదైతే ఉందో ఆ అమరావతిని మెయిన్గా చేసుకున్నట్టే వాటిని కూడా అభివృద్ధి చేసుకోగలుగుతాం. అందుచేతనే కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాం. దీనిని గేట్‌వే గా పెట్టినట్టే అటు చైనా నుంచి, సింగపూర్ నుంచి సముద్ర మార్గాన వచ్చినప్పుడు ఈస్టకోస్టలో మనల్ని త్రాన్ చేసి ముంబాయి గానీ లేదా గుజరాత్ వెళ్లి యూరోప్ వరకు వెళ్లడానికి వాళ్లు ప్లాన్

చేశారు. మన ప్రాంతాన్ని కూడా ఉపయోగించుకోమని మనం అడుగుతున్నామని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన ప్రతిపాదనలను నిర్ధారించినట్టే బ్రహ్మండమైన అభివృద్ధి మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మన మెయిన్ నుంచి, ఇంగ్లాండ్ మెయిన్ నుంచి నేరుగా యూరప్‌కు వెళ్లడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇదీకి ప్రయత్నం ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో ఈ ప్రయత్నం ఫలించినట్టే బ్రహ్మండమైన అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

యువతకు ఉద్యోగాలు కావాలి. మంత్రి గారి అభ్యర్థన మేరకు క్రీడలకు గానీ, మినీ స్టేడియంలకు గానీ, నియామకాల కొరకు గానీ, వాళ్లకు ఎకనామిక్ అసిస్టెన్స్ కొరకు గానీ మొత్తం కలిపి రూ.900 కోట్లు ఈ బడ్జెట్‌లో పెట్టడం జరిగింది. కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చి గత బడ్జెట్‌లో ఎక్కువ నిధులు కేటాయించలేక పోయాం. ఈ బడ్జెట్‌లో యువతకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా మీకు మనవి చేస్తున్నాను. యూర్ట్ పాల్సీ కూడ తయారు చేస్తున్నాం. It is under process. ఒకసారి ఆ ప్రాసెన్ పూర్తయిన తరువాత, కేబినెట్ ఆమోదించిన తరువాత, యూర్ట్ పాల్సీకి ఏ విధంగా ఎకనామిక్ అసిస్టెన్స్ ఇవ్వాలి, ఏ విధంగా నియామకాలు చేపట్టాలి అనేది చూస్తాం. ప్రభుత్వంలో దాదాపు భారీగా ఉన్న 20,000 పోస్టులు... అంటే ఇంకా చాలా పోస్టులు, అంటే కొన్ని వేల పోస్టులు భారీలున్నాయి. కానీ అన్ని పోస్టులూ భర్తీ చేయడానికి ఆర్థిక స్టోమతు చాలదు. అందువలన ఏ నియామకాలు ప్రభుత్వం అవసరమని భావిస్తుందో, ఆ అవసరాల మేరకు నియామకాలు చేపడతాం. ఇప్పటికే 20,000 పోస్టులు డి.ఎస్సీకి ఇచ్చాం. ఇంకా కొన్ని పోస్టుల భర్తీకి క్లియర్స్ ఇచ్చాం. మరో 20,000 పోస్టులు తొందరలోనే రిక్రూట్ చేయడానికి నోటిఫికేషన్ ఇస్తాం. దాంట్లో గ్రూప్.I, గ్రూప్.II ఉంటాయి, ఇంకా మిగతా పోస్టులు కూడా ఉంటాయి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం చేయగలిగినటు వంటి పోస్టులు, అవసరం మేరకు రిక్రూట్‌మెంటు టేక్ప్ చేయడం జరిగింది. అది కూడా బడ్జెట్‌లో పెట్టడం జరిగింది. ఆ విధంగా యువతకు ఉద్యోగావకాశాలు వస్తాయి. అదేకాకుండా మానుఫ్యాక్చరింగ్ ఇండస్ట్రీలు రావడం వలన కొన్ని లక్షల ఉద్యోగాలు రావడానికి అవకాశం ఉంది. ప్రైవేటు సెక్టార్లో బ్రహ్మండమైన ఉద్యోగాలు రావాలంటే మనం పరిశ్రమలు నెలకొల్పే వాతావరణాన్ని కల్పించాలిన అవసరముంది. ఆ విధంగా మనం ఇన్‌ప్రాప్తిక్షర్ ఇవ్వాలి. ఆ ఇన్‌ప్రాప్తిక్షర్ ఇచ్చేందుకు గాను మనం భర్తు పెడుతున్నాం. తద్వారా కావలసిన పరిశ్రమలు వస్తాయి. అందులోనూ ముఖ్యంగా మానుఫ్యాక్చరింగ్ ఇండస్ట్రీలు వస్తాయి. తద్వారా యువతకు ఉపాధి లభిస్తుంది. తద్వారా రాబోయే రోజుల్లో కొన్ని లక్షల ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. అందువలన ఒకవైపు ఉద్యోగాలు ఇవ్వడమే కాకుండా మరొక వైపు ఎకనామిక్ అసిస్టెన్స్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఉద్యోగాలివ్వడం లేదని గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. నాకు తెలిసినంత వరకూ ఇప్పటికే 25,000 ఉద్యోగాలిచ్చాం. దాంట్లో డి.ఎస్సీ ఇచ్చాం, డాక్టర్లను

నియమించాం. కాంట్రాక్టు, అవుట్ సోర్పింగ్ ఉద్యోగాల గురించి గౌరవ సభ్యులు కొంత మంది మాటల్డాడారు. కాంట్రాక్టు ఉద్యోగాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే కేబినెట్ సబ్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులను ఏ విధంగా నియమించారు, వాళ్ళను క్రమబద్ధికరించడానికి అవకాశం ఉండా అనే అంశాన్ని పరిశీలిస్తున్నాం. అవుట్ సోర్పింగ్ ఉద్యోగులకు ఇస్తున్న డబ్బులు సరిపోవడం లేదు. వీలైతే వాళ్ళకు కూడా కొంత వరకు శాలరీ పెంచాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. కేబినెట్ సబ్ కమిటీ ముందు ఆ అంశం ఉంది. తప్పనిసరిగా అవుట్ సోర్పింగ్, కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులకు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీ మేరకు న్యాయం చేయడానికి కేబినెట్ సబ్ కమిటీ పనిచేస్తుంది. తప్పకుండా వాళ్ళకు న్యాయం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము.

మనకు సిల్ల్ చాలా తక్కువ మంది ఉన్నారు. అన్నిసిల్ల్ చాలా మంది ఉన్నారు. కేవలం ఉన్నత చదువులు చదివిన వారికి ఎప్పటికప్పుడు ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి. కాబట్టి మీడియం ఎద్దుకేష్వర్ చేసి సిల్ల్ లేని వాళ్ళకు..... అంటే కింది స్థాయిలో కార్బోంటర్, ఎలక్ట్రిషియన్ లాంటి కేటగిరి వాళ్ళ కూడా మనకు దొరకడం లేదు. అందువలన ప్రతీ విభాగంలోనూ సిల్ల్ డెవలప్మెంటు జరగాలి. హైక్వాలిటీకి అవ్డెట్ చేసుకోవలసిన అవసరముంది. ఐ.టి. సెక్స్టర్లోని వాళ్ళ కూడా అవ్డెట్ చేసుకోవలసిన అవసరముంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా సిల్ల్ డెవలప్మెంటు కార్బోరేషన్ పెట్టింది. వాళ్ళ మనకు సహాయం చేస్తారు. అదే విధంగా మొదటిసారి మన రాష్ట్రంలో కూడా సిల్ల్ డెవలప్మెంటు కార్బోరేషన్ పెట్టి ఎవరైతే నిరుద్యోగులున్నారో వాళ్ళందరికి వివిధ ప్రదేశాల్లో శిక్షణ ఇస్తున్నారని మీకు, ఈ సభకు మనవి చేస్తున్నాము. అందువలన సిల్ల్ డెవలప్మెంటు ఒక వైపు, ఎకనమిక్ అసిస్టెన్స్ మరొక వైపు, యూత్ పాల్సీ ఒక వైపు, యూత్ సర్వీసులు మరొక వైపు ఇవన్నీ కలిపి ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా, 2016-17 సంవత్సరంలో యువతకు అందరికంటే అధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నామని ఈ సందర్భంగా సభకు మనవి చేస్తున్నాము. యువతకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకూ మేము ఉచ్చ చేయలేదు. అది కూడా వాస్తవమే. ఎందుచేతంటే ఇప్పటి వరకూ మేము రైతులకి, మహిళలకు, పించనకు ఇవ్వపటిసి వచ్చింది. ఇప్పన్నీ చూస్తే మాకున్న రూ.1,12,000 కోట్లలో దాదాపుగా రూ.40,000 కోట్లు సంక్లేషించి కౌర్యక్రమాలకు కేటాయించాం. అందుచేత ఆ సంవత్సరం యువతకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేకపోయాం. కానీ, యువత అభివృద్ధి అనేది ముఖ్యమైన అంశం కాబట్టి, అది మేము మేనిఫిస్టోలో పెట్టాం. కాబట్టి దీనికి ప్రత్యేకంగా ఒక పాల్సీని తీసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ఈ సంవత్సరం 2016-17 సంవత్సరంలో ఈ పాల్సీని తీసుకోవడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాము.

మూడోది సర్వీసు సెక్టార్. అగ్రికల్చర్ సెక్టారు, ఇండప్రియల్ సెక్టారు బాగుంటేనే సర్వీసు సెక్టారు కూడా బాగుంటుంది. సర్వీసు సెక్టారులో మనకు గత సంవత్సరం కంటే పెద్దగా పెరుగుదల రేటు లేదు. కారణం ఏమిటంటే రైల్వేస్ మహది కాకపోయినపుటికీ మన రాష్ట్రంలో ఉండే దానికి మనకు కూడా యాడ్ అవుతుంది. దాంట్లో నెగటివ్ గ్రోత్ రేటు వచ్చింది. కాబట్టి రియల్ ఎస్టేట్ లాంటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరి నుంచి రావలసిన ఏవైతే సబ్ సెక్టార్లున్నాయో వాటిలో నెగటివ్ గ్రోత్ రేటు రావడం వలన మనకు సర్వీసు సెక్టార్ అంతగా పెరగలేదు. దీనిని బాగా పెంచుకోవలసిన అవసరముంది. సర్వీసు సెక్టార్ బాగుందా లేదా అని చూడాలంటే సర్వీసు సెక్టార్ అనేది అర్బన్ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన ప్రధానమైన సెక్టారు. సర్వీసు సెక్టారు ముఖ్యంగా అర్బన్లోనే ఉంటుంది. ఉదాహరణకు ప్రాదుర్బాధ్ వలన తెలంగాణలో సర్వీసు సెక్టారు బ్రహ్మండంగా ఉంటుంది. ప్రాదుర్బాధ్, సికింద్రాబాద్లతో పోల్చుకునే నగరాలు మన దగ్గర లేవు. అందువలన ఎకనమిక్ యాక్షివిటీలు మనం పోల్చుకోవడానికి మన దగ్గర అంతగా పెద్ద నగరాలు లేవు. పోల్చి చూడాలనుకున్నా చివరకు వైజాగ్ కూడా చిన్న నగరమే.

12.40 PM (17)

అందుచేత ఈ సర్వీస్ సెక్టార్లో మనకు ఓపరాల్గా గ్రోత్ బాగా ఉన్నపుటికీ అనుకున్నంత గ్రోత్ని సాధించలేకపోయాము. Otherwise 12 percent, 13 percent ఈ సంవత్సరమే గ్రోత్ రేటు వచ్చి ఉండేది. అందుచేత దీని మీద కేర్ తీసుకుంటున్నాం. అగ్రికల్చర్ సెక్టార్ బాగున్నట్లయితే పర్ క్యాపిటా ఇన్కం బాగా పెరుగుతుంది. ఖర్చులు కూడా బాగా పెడతారు. సేవింగ్స్ బాగుంటాయి. దాని వల్ల సర్వీస్ సెక్టార్కి ఇన్కం యాడ్ అవుతుంది. అదేవిధంగా ఇండప్రియల్ సెక్టార్లో కూడా ఉద్యోగులు బాగా రావాలి. ఉద్యోగులు బాగా ఎక్కువ మంది ఉంటే వాళ్ళకు ఆదాయం వస్తుంది. ఉదాహరణకు, If we see Hyderabad and Secunderabad, it is because of I.T. industry. వాళ్ళకు వచ్చే జీతాలు Abundant గా, అబ్నార్కుల్గా వస్తాయి, కాబట్టి ఎక్స్పెండీచర్ కూడా అబ్నార్కుల్గా చేస్తారు. ఇదంతా ఎకనమిక్ యాక్షివిటీలో భాగం. అందుచేత అగ్రికల్చర్ సెక్టార్లో చూస్తే ఈరోజుకి దాదాపు 55 నుండి 56 పర్సెంటు వర్క్ ఫోర్ము ఉంది. ఆ వర్క్ ఫోర్ము జీతాలు బాగా రావాలంటే అగ్రికల్చర్ బాగుండాలి. అదేవిధంగా ఇండప్రియల్ సెక్టార్లో ఎంప్లాయిమెంటు ఏడైతే ఉందో, కొంత మంది జాబ్లాన్ వచ్చింది, because of closure of certain industries. మళ్ళీ అవన్నీ ఓపెన్ చేయించగలిగితే జాబులు వస్తాయి. అదే విధంగా సర్వీస్ సెక్టార్ బాగా అభివృద్ధి చెందినట్లయితే అక్కడ జాబులొస్తాయి. అందుచేత Inclusive growth ను సాధించాలంటే ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతీ వ్యక్తి, అయిదు కోట్ల మందికి కూడా ఏదో ఒక విధంగా సంపాదన ఉంటే తప్ప Inclusive growth రాదు. అందుచేత ఈ అయిదు కోట్ల మందిలో కొంత మంది సంపాదించుకోవడం, కొంత మంది

సంపాదించిందే గ్రోత్ రేటులోకి రావడం, ఇది సరైన విధానం కాదనే ఉద్దేశంతో, ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే వారిలో ప్రతి వాళ్ల వ్యవసాయం చేసినా, ఇండప్రైస్ పెట్టినా లేక జాబ్ చేసినా, అందరి ఇన్కం గమక బాగా పెరిగినట్లయితే అది Inclusive growth లో రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత Inclusive growth ఉండాలి. Inclusive growth వల్ల inequalities తగ్గుతాయనేది ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన. ఈనాడు చూస్తున్నాం, మనకు ఎకనామిక్ రీషామ్స్ వచ్చిన తర్వాత inequalities పెరిగాయి. మన రాష్ట్రంలోనే కాదు, మన దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఏ దేశంలో చూసినా ఈ inequalities పెరుగుతున్నాయి. గొప్ప వాళ్ల గొప్పవాళ్లగా పెరుగుతున్నారు, పేదవాళ్ల పేదవాళ్లగా ఉండిపోతున్నారు. ఇది నగ్గ సత్యం. అందుచేత ఎవరైతే under privileged, economically weak sections ఉన్నాయా వాళ్లను Inclusive growth క్రిందకు తీసుకురావాలంటే వారికి ఉద్యోగమైనా ఇవ్వాలి, అగ్రికల్చరలో వారికి ప్రామినెన్స్ అయినా ఉండాలి, శాలరీన్ అయినా పెరగాలి. ఏదో విధంగా ఎకనామిక్ యాక్షిపిటీ అయినా చేయించాలి. ఆ విధంగా వీళందరూ ఎకనామికల్గా Inclusive growth క్రిందకు వచ్చినట్లయితే మనకు ఉండే inequalities తగ్గుతాయి. తద్వారా ఆర్థిక అసమానతలను తగ్గించాలనేది ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన అని తమరి ద్వారా ఈ సభకు తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విధంగా అసమానతలు తగ్గాలి, అసమానతలు తగ్గి పేదరికం పోవాలి.

మొట్టమొదట Drought proof State గా చేయాలనుకున్నాం, రెండోది పవర్ ఫ్రీ స్టేట్గా చేయాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచనల్లో ఇదొక భాగమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

పేదరికం లేని సమాజం రావాలనేది ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచన, ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన. దానికి అనుగుణంగానే ఈనాడు బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు గానీ, ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన గానీ, ప్రభుత్వం యొక్క నిజన గానీ దానికి అనుగుణంగానే ఉండనేది మరొక్కసారి ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. మనకు రెవెన్యూస్లో గానీ మనకు ఉండే అప్పుల్లో గానీ చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఉంది. మన పొరుగు రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసుకున్నట్లయితే ఒకటి రెండోంటిలో సమానంగా ఉన్నప్పటికీ మేజర్ ఇమ్యూన్లో చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నాం. అందుచేత మనం level playing filedలో పొరుగు రాష్ట్రాలతో సమానంగా ఎదగాలనేది ప్రభుత్వ యొక్క ఆలోచన. దానికి కావాల్సిన సహకారాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకోవాలని మనం అనుకుంటున్నాం. అదే విధంగా స్పెషల్ స్టేట్స్ గానీ, మనకు కావాల్సిన పోలవరం ప్రాజెక్టు గానీ. గత సంవత్సరం పోలవరం ప్రాజెక్టుకు రూ.100 కోట్లు పెట్టారు. ఆ రోజున మేము వెయ్యి కోట్లు పెట్టాము. అదే విధంగా కొంత వరకు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా ఈ సంవత్సరం రూ.3800 కోట్లు పెట్టాము. సబ్జెక్ట టు కరెక్షన్. అదేవిధంగా క్యాపిటల్

సిటీ ఉంది. అర్జెంటుగా మనకు క్యాపిటల్ సిటీ కావాలి కాబట్టి, టెంపరరీ క్యాపిటల్ సిటీ కోసం రూ.130 కోట్లను మంజూరు చేసి క్యాపిటల్ సిటీని నిర్మిస్తున్నాం. పర్మినెంట్ క్యాపిటల్ సిటీ కావాలనుకున్నప్పుడు క్రిటికల్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అంతా కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు పెడుతుంది. అదేవిధంగా ఏదైతే మెయిన్ ఉందో అదంతా కూడా చట్ట ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం చూడవలసి ఉంది. కొంతవరకు డబ్బులు వాళ్లు ఇచ్చారు, ఇవ్వలేదని అసడం లేదు. It is a continues process. మిగతా డబ్బును కూడా ఇవ్వమంటున్నాం. మన క్యాపిటల్ సిటీ కూడా ప్రపంచంలోనే బ్రహ్మాండమైన క్యాపిటల్ సిటీగా నిర్మించబడాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచన. అదేవిధంగా మనకు పోలవరం ప్రాజెక్టు అందుబాటులోకి వచ్చినట్లయితే Drought proof stateగా ఉండటానికి అవకాశం ఉంది. నదుల అనుసంధానానికి అవకాశం ఉంటుంది. పోలవరం ప్రాజెక్టు 2018 నాటికి పూర్తి చేయాలనేది ఈ ప్రభుత్వం యొక్క దృఢసంకల్పమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము. అదేవిధంగా క్యాపిటల్ సిటీకి ఒకటి కాదు రెండు కాదు ప్రతపక్షం వారు అనేక hurdles పెట్టారు. ఎన్ని hurdles పెట్టి, ఎన్ని అపవాదులను కల్పించినా రైతులు ప్రభుత్వంతో ఉన్నారు, రైతులకు న్యాయం చేయాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం, ఆ విధంగానే ల్యాండ్ కూడా తీసుకున్నాం. ఆ విధంగానే అక్కడ కావాల్సిన ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అంతా కూడా రేపు జూన్, జూలై నుంచి మొదలు పెడతాం. ఈ లోపల టెంపరరీ క్యాపిటల్ సిటీ, ఆ క్యాపిటల్ సెక్రటేరియట్సు టెంపరరీగా తయారు చేస్తున్నాం. బహుళ జూన్ నాటికి ప్రభుత్వం అంతా కూడా అమరావతికి వెళ్లడానికి అవకాశం ఉంది. ఆ విధంగా బహుళ I hope మన అసెంబ్లీ కూడా తదుపరి సమావేశాలను అక్కడే జరుపుకోవడానికి అవకాశం కల్పించే విధంగా అక్కడ టెంపరరీ క్యాపిటల్ తయారుతుందనేది ఈ సందర్భంగా మీకు మనవి చేస్తున్నాము. అందుచేత ప్రభుత్వం ఈ విధంగా ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఎవరికీ ఏ విధమైన అపోహలు అక్కరలేదు. ఈ రాష్ట్రాన్ని కష్టాల నుంచి ఏ విధంగా బయటకు తీసుకురావాలి? బయటకు తీసుకురావడమే కాకుండా భారతదేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోనే కాదు, అంధ్రప్రదేశ్ ఒక బ్రహ్మాండమైన రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దడానికి ప్రభుత్వం అన్ని విధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తుందనేది మరొక్కారి సభ్యులకు మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

MR.SPEAKER: Minister for Agriculture, do you want to add anything?

శ్రీ ప్రతిపాటి పుల్లారావు (చిలకలూరీపేట): అధ్యాం, అగ్రికల్చర్ బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. కాబట్టి, దీని మీద కొన్ని క్లారిఫికేషన్లు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలోనే ప్రత్యేకమైన వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను ప్రవేశపెట్టిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. ప్రభుత్వం

ఏర్పడిన తర్వాత మూడవ బడ్జెట్‌ను రూ.16,250 కోట్లలో ప్రవేశపెట్టి, రైతు సంక్షేమం కోసం, రైతు పక్షపాతిగా ఈ ప్రభుత్వం విఫ్లవాత్మకమైన మార్పులను తీసుకురావడానికి కృపించేయడం జరుగుతోంది. దీనిలో భాగంగానే వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రాంగాలన్నొంటినీ రైతు కోసం అనే ఒక గొదుగు క్రిందకు తీసుకొచ్చి, దీనిని ఎంత మేరకు రైతాంగానికి... వ్యవసాయాన్ని తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ దిగుబడి సాధించి వ్యవసాయాన్ని లాభసాటిగా మార్పడానికి ఎన్న రకాలుగా ప్రయత్నాలు చేయాలో అన్ని రకాలుగా ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. దానిలో భాగంగానే ఈనాడు 16 లక్షల Soil health cards ను ఇప్పుడు చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా సూక్ష్మ పోషకాల సమతుల్యతను తీసుకురావడానికి ఈ బడ్జెట్‌లో ప్రావిజన్స్‌ను ఏర్పాటు చేసి, 50 శాతం సబ్సిడీతో micro nutrients ను అందించడం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా విత్తనాలను సబ్సిడీ మీద ఇస్తున్నాం. అదేవిధంగా ఈ రోజు farm mechanisation కూడా మాగ్గిమమ్ బడ్జెట్‌లో, ఈరోజు వ్యవసాయ పనిముట్టు అన్ని అధునాతనమైన టెక్నాలజీతో విస్పతంగా రైతాంగానికి చేర్చి దానికి, ప్రతి రైతుకు ఏ వ్యవసాయ పనిముట్టు అవసరమైతే ఆ వ్యవసాయ పనిముట్టుతోబాటు customer hiring centres ను కూడా గ్రామాల్లో ఏర్పాటు చేయబోతున్నాం. ఆ విధంగా ఈరోజు పండిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధరను తీసుకువచ్చే దానికి అనేక రకాలుగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. ఆ విధంగా ఈనాడు మార్కెట్లో గత మూడు సంవత్సరాల నాటి శనగలను కూడా కొనుగోలు చేసిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. గత ప్రభుత్వాలు రైతుల యొక్క ప్రయోజనాలను నిర్ణయిం చేసిన దరిమిలా, ప్రకాశం జిల్లా లాంటి ప్రాంతాల్లో మూడు సంవత్సరాల నుండి నిల్వ ఉన్న శనగలను కూడా ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత కొనుగోలు చేసి రైతుల్ని ఆదుకోవడం జరిగింది. అదేవిధంగా పాగాకు వేసిన రైతులకు క్వింటాకు రూ.2000 ఇచ్చి దేశ చరిత్రలో ఎన్నడూ లేని విధంగా ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొని క్వింటాలకు రూ.2000 బోన్స్ ఇచ్చి పాగాకు నిల్వలన్నీ కొనుగోలు చేయడం జరిగింది.

మ 12.50

అదే విధంగా ఈనాడు చూస్తే, కరపురహిత రాష్ట్రాంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను తీసుకురావడానికి గాను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నదుల అనుసంధానంతోపాటు ఫాం పాండ్సు పెద్ద యెత్తున చేస్తున్న కార్యక్రమం, దేశంలోనే ఒక ఆదర్శవంతమైన కార్యక్రమం అని తెలియజేస్తున్నాను. ఫాం పాండ్సు ఏర్పాటు నిమిత్తం రూ.5 వేల కోట్లు MGNREGS (Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme) పథకం క్రింద రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పది లక్షల ఫాం పాండ్సును ఈరోజున ప్రభుత్వం దశల వారీగా టేక్స్ చేయడం జరుగుతోంది. ఇప్పటివరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 3,91,000 ఫాం పాండ్సుకు సంబంధించి పూర్తిగా అడ్డినిప్పేటిన్ శాంక్షన్సును కూడా

ప్రభుత్వం ఇవ్వడం జరిగింది. తద్వారా కరవురహిత రాష్ట్రంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని తీర్చిదిద్దడానికి వృథాగా సముద్రంలోకి పోయే వరద నీటిని మరల్చి, నదుల అనుసంధానం చేయడం జరిగింది. తద్వారా ఏదైతే గోదావరి, కృష్ణ నదుల అనుసంధానం చేసి ఒక చరిత్ర సృష్టించినటువంటి ఘనత కూడా మన నాయకుడు చంద్రబాబునాయుడుగారికి దక్కుతుంది.

(ఆ సందర్భంలో సభలో అధికారపక్షం వైపు సభ్యుల నుంచి చప్పట్లు వినిపించాయి)

దేశంలో ఎవరూ చేపట్టునటువంటి, చేయలేనటువంటి ఒక సాహసోహేతమైన నిర్ణయాన్ని తీసుకుని అమలుచేసినటువంటి ఘనత కూడా ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి, శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారికి దక్కుతుంది. ఆ విధంగా ఈనాడు వర్షం పడటం ద్వారా వచ్చే ప్రతి నీటి చుక్కను కూడా ఒడిసిపట్టి భూగర్జు జలాలను పెంచేవిధంగా ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది. సుమారు ఐదు నుంచి ఎనిమిది మీటర్ల స్థాయిలో నీరు అందే విధంగా ఈనాడు ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తోంది. ఆ కోవలోనే "నీరు-చెట్టు" కార్యక్రమం గానీ, "నీరు-ప్రగతి" కార్యక్రమం గానీ, "ఫాం పాండ్సు" త్రవ్యదం వంటి కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం నిర్వహించడం జరుగుతోంది. అదే విధంగా దేశంలో ఎక్కడా లేని విధంగా డ్రిష్, స్ప్రొంక్లర్, రెయిన్ గన్ వంటి నూతన టెక్నాలజీతో కూడిన పరికరాలను ఈ రాష్ట్రంలోని రైతాంగానికి అందిస్తున్నటువంటి ఘనత, ఈ రాష్ట్రమే దేశానికి ఒక ఆదర్శప్రాయంగా భవిష్యత్తు తరాలకు ఉండబోతోంది. ఆ విధంగా రెయిన్ గన్సును మొట్టమొదటిసారిగా ప్రవేశపెట్టి రైతులకు అందిస్తున్న ఘనత కూడా ఈ ప్రభుత్వానికి, చంద్రబాబు నాయకుడుగారికి దక్కుతుంది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈనాడు ప్రభుత్వం పెద్దయెత్తున ఫాం పాండ్సును టేక్వ చేయడంతో పాటు, దాంట్లు నిమెంటను కలుపుకోవడానికి గానీ, లేకపోతే పీట్సును డ్రిష్, స్ప్రొంక్లర్ మోబారు ద్వారా వర్షాభావ పరిస్థితులను అధిగమించేందుకు కూడా బడ్జెట్లో నిధులను ప్రభుత్వం కేటాయించడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, నిన్న సభలో ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు శ్రీ బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారు బడ్జెట్పైన ప్రసంగించారు. మత్స్య శాఖ గురించి గానీ, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన జి.ఎస్.డి.పి. గ్రోట్ రేటు గురించి గానీ వారు చాలా హేళనగా నిన్న సభలో మాట్లాడారు. అంటే, ప్రతిపక్షానికి గ్రోట్ రేటు రావడం ఇష్టం లేదు. రాష్ట్రంలో రైతులు సంతోషంగా ఉండటం కూడా ఇష్టం లేదు. రైతు ఆనందంగా ఉండటం వాళ్ళకు ఇష్టం లేదు. డెవలప్మెంట్ వస్తోందంటే ఎవరైనా కూడా సంతోషారు. మత్స్య శాఖకు సంబంధించి 32.61% గ్రోట్ రేట్ ను సాధించడం జరిగిందనే అంశంలో రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారు నిన్న సభలో వెకిలిగా మాట్లాడారు. అంటే, గాలిలో చేపలు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయా అనే రీతిగా, వ్యంగ్యంగా వారు నిన్న సభలో మాట్లాడారు. కానీ, వారు

అలా మాట్లాడటం చాలా బాధాకరం. ఎవరైతే ఆక్వాకల్చర్ కు సంబంధించిన రైతులున్నారో, వారందరినీ కూడా నిరుత్పాహానికి గురిచేసే విధంగా నిన్న సభలో వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి.కి సంబంధించినటువంటి ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు శ్రీ రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారు మాట్లాడటం జరిగింది.

2015-16 సంవత్సరానికి గాను గత ఫిబ్రవరి మాసాంతానికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపల ఉత్సత్తులో 21.30 లక్షల టన్నుల ఉత్సత్తుని మత్స్యశాఖ పరంగా సాధించడం జరిగింది. సాధించిన ప్రగతి వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి. సభ్యులకు కనపడవు. వారికి అన్ని అవాస్తవాలుగానే కనబడతాయి. ఎందుకంటే, వాళ్ల వాస్తవాలను జీర్ణించుకునే పరిస్థితిలో లేరు కాబట్టి. మత్స్యశాఖలో గ్రోత్ రేటు పెరిగిందంటే కూడా తట్టుకోలేకపోతున్నారు. వెటర్సురీ శాఖకు సంబంధించి గ్రోత్ వచ్చిందంటే వాళ్ల తట్టుకోలేకపోతున్నారు. అదేవిధంగా హర్షికల్చర్ లో గ్రోత్ రేట్ వచ్చిందంటే కూడా ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు తట్టుకోలేకపోతున్నారు. అంటే వాళ్ల ఎటువంటి అభివృద్ధిని కూడా జీర్ణించుకునే పరిస్థితిలో లేరు. వై.ఎస్.ఆర్.సి.పి. ఉన్నట్టుగా మనకు కనబడటం లేదు. కనుకనే ఈనాడు మత్స్యశాఖకు సంబంధించి 32.61% గ్రోత్ వచ్చిందంటే, ఫిబ్రవరి మాసాంతం నాటికి రూ. 28,280 కోట్లు మత్స్య సంపద ద్వారా రాష్ట్రానికి ఆదాయాన్ని తీసుకురావడం కూడా జరిగింది. ఈ ఫిగర్సును వాళ్ల కావాలంటే నేపణల్వేద్ంగా కూడా సేకరించుకునే అవకాశం ఉంది. వారు చెప్పినట్టుగా గాలిలో చేపల ఉత్సత్తుని వారి పార్టీ వాళ్లేమైనా చేస్తారేమో గానీ చంద్రబాబునాయుడుగారి నేత్యత్వంలోని తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం practicality గా ముందుకు వెళ్తోంది. ఏ విధంగా Agricultural allied sector ను ప్రాత్మహంచాలో ఆ విధమైనటువంటి పద్ధతుల్లోనే ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్తోంది. వారనుకున్నటువంటి పద్ధతులను అనుసరించడం వారికి సాధ్యం. రైతులను కించపర్చే విధంగా, రైతులను discourage చేసే విధంగా నిన్న సభలో గౌరవ సభ్యులు శ్రీ రాజేంద్రనాథ్ రెడ్డి గారు మాట్లాడటం కూడా చాలా బాధాకరం.

అదే విధంగా ఈనాడు మత్స్యశాఖకు సంబంధించి ప్రభుత్వం అనేక రాయితీలను కూడా మత్స్య సంపద ఉత్సత్తుల్లిదారులకు ప్రకటించడం జరిగింది. ఎందుకంటే, ఆ మత్స్య శాఖకు సంబంధించిన గ్రోత్ బాగుండదు కాబట్టి రైతులకు ఇంకా ఆదాయ వనరులు పెంచేందుకు గాను అనేక రకాలైన రాయితీలను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. మత్స్య శాఖకు సంబంధించి ఫీల్డ్లో బ్యాటరీలు పెట్టుకోవడానికి గాను పవర్ సబ్సిడీకి కూడా ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు రూ.4.63 పైసలకు ఒక యూనిట్ విద్యుత్కు ఉన్న రేటును రూ.3.75 పైసలకు అందించాలనే చంద్రబాబునాయుడుగారి

సూచనల మేరకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆక్వాకల్చర్ రైతులకు ప్రాత్మాపాకరంగా ఉండేందుకు గాను ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్లో నిధులను కేటాయించడం జరిగింది.

ఆ విధంగానే ఈనాడు ఉద్యాన పంటలను ప్రభుత్వం ప్రాత్మాపోస్తోంది. అందులో భాగంగా రైతులకు మా ప్రభుత్వం ఏ విధంగానైతే 1 లక్ష 50 వేల రూపాయల వరకు రుణ మాఫీని చేసిందో, ఈ బడ్జెట్లో కూడా రూ. 3,512 కోట్లు రుణమాఫీకి సంబంధించి రెండవ విడత క్రింద రైతులకు అందించడానికి గాను నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. ఉద్యాన పంటల నిమిత్తం దాదాపు పది వేల రూపాయలు ఒక ఎకరానికి చోప్పున ఐదు ఎకరాల మాగ్గిమమ్ పరిమితి క్రింద తీసుకుని ఆ రకంగా ఒక రైతు రూ.50 వేలు బెనిఫిట్ పొందే విధంగా ఉద్యానవనానికి సంబంధించిన రైతులకు కూడా ఈ రుణమాఫీని వర్తింపజేయాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఉంది. ఈ మార్పి మాసాంతానికి రైతుల బ్యాంక్ వ్యక్తిగత భాతాలకు రుణమాఫీకి సంబంధించిన మొత్తం జము కాబోతోంది. అందుకు గాను ప్రభుత్వం రూ. 7,433 కోట్లు ఇప్పటికే రైతుల బ్యాంక్ భాతాలకు జముచేయడం జరిగింది. అందు నిమిత్తం 2016-17 సంవత్సరపు బడ్జెట్లో కూడా రూ. 3,512 కోట్లు కేటాయింపు చేయడం కూడా జరిగింది. అంత పెద్దయొత్తున రుణమాఫీని చేసిన ఘనత దేశ చరిత్రలో చంద్రబాబునాయుడుగారి ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. ఎక్కడ కూడా దేశంలో ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ.24,500 కోట్లు రుణమాఫీ చేసి ఒక సంవత్సర కాలంలో రూ. 7,433 కోట్లు రైతుల బ్యాంకు భాతాలకు జముచేయడమనేది జరగలేదు. అదోక చరిత్రగా మనం చెప్పుకోవాల్సిన అవసరముంది. శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు నిర్వహించిన పాదయాత్ర సందర్భంగా రైతుల సంక్లేషమాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని రుణమాఫీకి సంబంధించిన నిర్ణయాన్ని తీసుకోవడం వల్ల అది సాధ్యమైంది. తద్వారా అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఈనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారి నేత్యుత్వంలో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 22 లక్షల 52 వేల మంది రైతులకు ఏక మొత్తంగా రూ. 7,433 కోట్లు మొదటి విడతగా ఒకేసారి వారి వారి బ్యాంకు భాతాల్లో జముచేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా చూస్తే ఈనాడు రైతు రుణమాఫీ క్రింద అర్థాలైన 54 లక్షల 6 వేల మంది రైతులకు గాను మొదటి విడత క్రింద మొత్తం 22 లక్షల 52 వేల మంది రైతులకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఒకేసారి రుణమాఫీ చేసిన ఘనత, చరిత్ర కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. ఆ విధంగా చూసుకుంటే, హర్షికల్చర్ కు సంబంధించి కూడా రుణ మాఫీ ప్రక్రియను ప్రభుత్వం పూర్తిచేయాలని భావిస్తోంది.

అదే విధంగా మొత్తం రూ.34,719 కోట్లు స్వాల ఆదాయం రాష్ట్రానికి రావడం జరిగింది. దాన్ని కూడా ప్రతిపక్షపార్టీ సభ్యులు అవేశన చేసే పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఈనాడు హర్షికల్చర్ లో గానీ, వెటర్స్ లో గానీ, ఫిపర్ల్స్ వంటి మూడు రంగాల్లో మన రాష్ట్రం గ్రోత్నమ సాధించడం జరిగింది. చంద్రబాబునాయుడుగారి నేత్యుత్వంలోని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం

ఆయా రంగాలకు ఇచ్చిన ప్రాత్మాహకాల వల్ల గానీ, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆయా రంగాలను సహార్థ చేసినందు వల్ల గానీ, ఈ మూడు రంగాలు కూడా వృద్ధి రేటును సాధించడం జరిగింది. అయితే వ్యవసాయ రంగం ఒక్కటే రాష్ట్రంలో వర్షాభావ పరిస్థితులుండటం వల్ల గ్రోత్ రేటును సాధించలేకపోవడం వాస్తవం.

పశుగ్రాసం విషయంలో ప్రభుత్వం ఈనాడు పెద్దయొత్తున కొన్ని మార్పులను తీసుకురావడం జరిగింది. 500 గౌరెల వరకు ఒక యూనిట్ క్రింద నిర్ణయించి, పావలా వడ్డికి రుణాన్ని బ్యాంకుల ద్వారా ఇవ్వాలనే ఉప్పేశంతో ప్రభుత్వం ప్రస్తుత బడ్జెట్లో నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. అదే విధంగా గతంలో రెండు గేదెలు ఒక యూనిట్ క్రింద ఉండేది. కానీ, ఈనాడు మా ప్రభుత్వం 25 గేదెలను ఒక యూనిట్ క్రిందకు చేసి పావలా వడ్డికి బ్యాంకుల నుంచి రుణాన్ని పశుపోపడా చేసే రైతులకు అందించాలనే విధంగా ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయిం తీసుకుని బడ్జెట్లో నిధులను కేటాయించడం జరిగింది. అందుకు సంబంధించిన ప్రావిజన్సు బడ్జెట్లో పెట్టడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈనాడు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఎవరైతే ప్రకృతి వ్యవసాయం చేస్తున్నారో, అటువంటి వారిని ప్రాత్మహించడం కోసం ఒక ఆవు కొనుగోలుకు గాను ప్రభుత్వం పది వేల రూపాయలను సబ్సిడీగా ఇచ్చి, దేశీయ ఆవులు గానీ, గిర్, సాహివాల్ లాంటి దేశీయ పాడి పశువులు గానీ, ఆవులు గానీ సబ్సిడీ క్రింద కొనుగోలు చేసుకునే నిమిత్తం వెసులుబాటు కల్పించే విధంగా, ప్రకృతి వ్యవసాయాన్ని ప్రాత్మహించాలనే చంద్రబాబునాయుడుగారి నేతృత్వంలోని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం బడ్జెట్లో అందు నిమిత్తం కూడా ప్రత్యేకంగా రూపకల్పన చేయడం జరిగింది.

అదేవిధంగా ఉద్యాన పంటల విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం ప్రాత్మాహకాలను అందిస్తోంది. ఈనాడు 25 రకాల ఉద్యాన పంటల ఉత్పత్తులేవైతే ఉన్నాయో, ఆ ఉత్పత్తులన్నింటికి కూడా గౌరవ ముఖ్యమంటి గారు వర్లు ఎకసమిక్ ఫోరమ్లో commit అయి ఒక MoU కు రావడం జరిగిందో, వారందరితో 25 రకాల పంట ఉత్పత్తుల్ని Farm Producer Organizations ను ఏర్పాటుచేసి, వాటి ద్వారా జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిల్ ఆయా పంటలకు మార్కెట్ కల్పించి ఎక్కువ ధర రైతుకు రాబట్టే విధంగా MoU చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా మనం ఎప్పుడైతే 25 రకాల పంట ఉత్పత్తులకు మార్కెట్ కల్పించగల్లుతామో రైతులకు కూడా ఎక్కువ ధర రావడానికి, క్వాలిటీ ప్రోడక్ట్ అందించడానికి, ఎరువులు, క్రిమిసంహారకరహితమైన పంటల్ని పండించడానికి కూడా ఈ ప్రభుత్వం ప్రాత్మాహకాలను అందించడం కూడా జరుగుతోంది.

ఆ విధంగా ఈనాడు వ్యవసాయం మరియు అనుబంధ రంగాల్లో ప్రభుత్వం అనేక మార్పులను కూడా తీసుకురావడం జరుగుతోంది. Free Power విషయమై ప్రభుత్వం ప్రస్తుత

బడ్జెట్ రూ. 3 వేల కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ బడ్జెట్ అన్ని రకాలుగా రైతును ఏ విధంగా ఆదుకోవాలి, రైతు సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం ఏ విధమైన విధానాలు అమలుచేయాలి, రైతుకు ఏ విధంగా బడ్జెట్ ప్రావిజన్సు ఏర్పాటుచేయాలనే అంశాల్లో ప్రభుత్వం అన్ని రకాల చర్యలనూ తీసుకోవడం జరిగింది. ఒక లక్ష రూపాయల లోపు పావలా వడ్డీకి, లక్ష నుంచి మూడు లక్షల రూపాయల లోపు పావలా వడ్డీకి బ్యాంకు ద్వారా రుణాన్ని అందించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటోంది. లక్ష రూపాయల లోపు రుణాన్ని బ్యాంకుల నుంచి పొందిన రైతులు కరెక్టుగా ఆ సాముడును తిరిగి చెల్లించినట్టే, కరెక్టుగా మెయింటెన్స్ చేసి తీసుకున్న సాముడును తిరిగి చెల్లించుకోగల్లితే లక్ష రూపాయల రుణాన్ని ఫీగా, వడ్డీ లేకుండా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అందుకు గాను కేంద్ర ప్రభుత్వం 3% రాయలీ ఇస్తుంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 4% రాయలీని భరిస్తాది.

ఆ విధంగా రైతుల్లో ఈ వ్యవసాయ బడ్జెట్ ఒక విషాఖత్యక్కమైనటువంటి మార్పులు తీసుకురావడానికి, రైతుకు వ్యవసాయం లాభసాటిగా మార్పడానికి, తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ దిగుబడి సాధించి, రైతును రాజగా చేసేందుకు గానూ ఈ వ్యవసాయ బడ్జెట్ దోహదపడుతుందని, చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలో వ్యవసాయం లాభసాటిగా మార్పడమే తెలుగుదేశం పార్టీ యొక్క ప్రధానమైన కర్తవ్యం, ప్రాధాన్యత.

(ఆ సందర్భంలో సభలో అధికారపక్షం వైపు సభ్యుల నుంచి చప్పట్లు వినిపించాయి)

1.00PM (19)

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు (విశాఖపట్నం నార్ట్): అధ్యక్షా, నీనునే బడ్జెట్పై జరిగిన చర్చలో కొన్ని రంగాలపై నేను కామెంట్ చేయడం జరిగింది, అందులో ఐ.టి రంగం ఒకటి. నీను మధ్యప్పాం కామెంట్ చేశానో లేదో, సాయంత్రం టీ.వి. చూస్తుంటే నాకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడుగారితోపాటు గౌరవ ఐ.టి. శాఖా మంత్రి శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి గారు, మా జిల్లాకు చెందిన మంత్రి వర్యులు శ్రీ గంటా శ్రీనివాస రావు గారు విశాఖపట్నంలో పైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్సు ఓపెన్ చేయడం టీ.వి. లో చూసి ఆశ్చర్యం అనిపించింది, ఇది అత్యద్యుతం. కేవలం నాలుగున్నర నెలల్లోనే విశాఖపట్నంలో పైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్సు ఓపెన్ చేయడం అనేది కేవలం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారితోనే జరిగింది.

అధ్యక్షా దేశ ప్రధాని శ్రీ నరేంద్రమాదీగారు మన ఇండియా "డిజిటల్ ఇండియా" కావాలని కలలు కంటున్నారు. అటువంటి "డిజిటల్ ఇండియా" వస్తే, భారతదేశం మొత్తం

మంచి రివల్యూపన్ తయారోతుంది, మంచి రివల్యూపన్ వస్తుందని ప్రధానమంత్రి గారు భావిస్తే, "డిజిటల్ ఇండియా" అనే వారి భావనలో భాగంగానే మొట్టమొదటిసారిగా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్నే ప్రపంచ ఖ్యాతిలోకి తీసుకువెళ్లారు. అది నిన్న విశాఖపట్టంలో జరిగింది. ఫైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్ ద్వారా విద్యాపరంగానూ, పరిశోధనా పరంగానూ, టెలి మెడిసిన్ పరంగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని ఒకచోట టీ.వి. ముందు కూర్చోని మానిటరింగ్ చేసేటందుకు కాని, పాతశాల విద్యార్థులకు ఫైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్తో e-classes నిర్వహించుకునేందుకు కాని ప్రతిఒక్కరికి సౌకర్యవంతంగా ఉంటుంది. ఈ నెట్వర్క్తో కేవలం ఇంటర్నెట్ చాటింగ్కు మాత్రమే కాదు టూపే, త్రీవే కమ్యూనికేషన్ సదుపాయాలుండే టోటల్ కమ్యూనికేషన్ ఫైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్ నిన్న విశాఖపట్టంలో ప్రారంభించడాన్ని చూడడం జరిగింది. నిజంగా..

This is the first of its kind, I would have never seen... even though I was the President of I.T. Parks Association. This is the first time, I have witnessed such a wonderful presentation and really I want to congratulate the Hon'ble Chief Minister of Andhra Pradesh, Sri Nara Chandrababu Naidu garu.

అలాగే గౌరవ ఐ.టి. శాఖా మంత్రిమర్యాలు శ్రీ పి.రఘునాథరెడ్డిగారు కూడ ఈ విషయంలో చాలా కష్టంచి పనిచేసి ఈ నెట్వర్క్ ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెచ్చినందుకు విశాఖ పుర ప్రజలు తరఫున మేము ధన్యవాదాలు అర్పించుకుంటున్నాం. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మొత్తానికి ఫైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్ అందుబాటులోకి తీసుకు రావాలంటే, రూ.4,750కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపుతుందని ముందుగా అంచనాలు వేసుకున్నప్పటికీ కూడా, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఐండియాన్తో... "One idea can make the difference, one idea can change the lives of the people, one idea can change the fate of Andhra Pradesh, that is the greatness of Sri Nara Chandrababu Naidu garu,"

వారేమి (శ్రీ నారా చందుబాబు నాయుడు గారు) చేశారంటే అధ్యక్షా, ఇప్పటికే ఉన్న విద్యుత్ స్థంభాలపై వైరు లాగారు. తద్వారా ఫైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్ వైర్ కాస్ట్ ఎంత తగ్గిందంటే, less than 10%, to be precised it is about 8%, అంటే రూ.4.750కోట్ల ఖర్చుయే పనిని రూ.320కోట్లతో పూర్తి చేశారు. ఆ ఘనత శ్రీ నారా చందుబాబునాయుడుగారిదే. ఇదే ఆలోచనా విధానం కనుక ఒక సంవత్సరం క్రితమో లేదా నాలుగైదు సంవత్సరాల క్రితమో వచ్చి ఉండి ఉంటే రూ.4,750కోట్ల కలిగిన పని రూ.47,500కోట్ల కావచ్చ, దానినిబట్టి పాత ప్రభుత్వ విధానాలు ఎట్లా ఉండేవనేది, ఇప్పటి ప్రభుత్వ విధానాలు ఎట్లా ఉన్నాయి మీరు అర్థం చేసుకోవచ్చు అధ్యక్షా.

ఇందులో కూడా సుమారు 35000కిలో మీటర్లు మేర వైరు విద్యుత్ స్థంభాలద్వారా వేయడం చూస్తే నిజంగా ఇందుకు సహకరించిన అధికారులకు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పరువు ప్రతిష్టలనూ, పేరు ప్రభ్యాతుల్ని ఫైబర్ గ్రిడ్ నెట్వర్క్ వినియోగంలోకి తెచ్చిన దేశంలోనే మొట్టమొదటి రాష్ట్రంగా నిలిపి సహకరించిన అందరకూ మనం ధన్యవాదములు తెలియజేసుకుంటున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారికి ముందుచూపు చాలా ఎక్కువ. చాలా ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. సిస్కోప్రస్తుత ఎగ్గిక్యూటివ్ ఛైర్మన్ జాన్ బి ఛాంబర్స్ గారు చాలా పేరు ప్రభ్యాతులున్న వ్యక్తి. వారితో మన ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇప్పుడే కాదు, గత 16సంవత్సరాల క్రితం కూడా పరిచయం ఉంది. నిన్నటి ప్రారంభోత్సవంలో శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు, వారు ఉన్న ఫోటోసు కూడా ఆయన డిస్ట్రిబ్యూటర్లు చేశారు. దీనినిబట్టి చూస్తే, ఒకరిపై ఒకరికి ఎంత గౌరవం ఉందో అనేది అర్థమౌతుంది.

మనకు లిరుపతి, విశాఖపట్నంలో కూడా ఇన్నోవేటివ్ సెంటర్స్ పెడతామని వాళ్లు చెప్పడం జరిగింది. దీనిద్వారా భవిష్యత్తులో ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. రిసెర్చ్ గాని, ఎంప్లాయ్ మెంట్ గాని పెరుగుతుంది. ఇటువంటి కార్బ్రూకమాల మూలంగానే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి గౌరవం రావడం తోపాటు ఎవరైతే కాలేజీ చదువులు ముగించుకొని బయటకు వచ్చి నిరుద్యోగులుగా ఉంటారో వారికి కూడా అత్యవిశ్వాసం పెరుగుతుంది. దురదృష్టవశాత్తు ప్రస్తుతం సభలో ప్రతిపక్ష సభ్యులు లేరు, ఉన్నా కూడా వారు సమర్థిస్తారో లేదో తెలియదు. కేవలం 4శాతం తోనే ప్రాజెక్టు కంప్లెక్ట్ చేశామంటే కూడా ఇందులో కూడా ఏదో గందరగోళం జరిగిపోయిందనో, మరేదేదో కామెంట్స్ చేసే ప్రతిపక్షం ఉంది. ఏది ఏమయినప్పటికీ ఇటువంటి మంచి కార్బ్రూకమాలు చేస్తున్న మన ముఖ్యమంత్రి గారికి నిజంగానైతే వారికి మనం సన్మానం చేయాలి. వారు సభలో లేరు కాబట్టి మనస్వార్తిగా వారి పట్ల మనకున్న గౌరవాన్ని వారికి ఒకప్పారి హర్షధ్వనాలతో చేయవల్సిందిగా తమద్వారా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

(ఈ దశలో అందరు సభ్యులు చప్పట్లు చరిచారు. ఈ దశలో ఐ.టి శాఖా మంత్రి శ్రీ పి.రఘునాథరెడ్డి గారు తమ స్థానం నుండి లేచారు.)

మన ఐ.టి మంత్రి గారు లేచారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి స్పీడును తట్టుకునేందుకు మా మంత్రి గారు కూడా చాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. హైదరాబాదుకు ఐ.టి రంగాన్ని తీసుకొచ్చేందుకు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంతైతే కష్టపడి పనిచేశారో ఆ కష్టంలో పది శాతాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి పెట్టినా బ్రహ్మండంగా ఉంటుందని నిన్ననే చెప్పడం జరిగింది. ఆయన చేస్తున్న పనులు అద్భుతంగా ఉన్నాయి.

పైబర్ గ్రిడ్ నెటవర్క్ మాత్రమే కాకుండా " e-pragati " అనేది it is also one of the wonderful platform. అది ఎప్పుడైతే ఆచరణలోకి వస్తుందో అప్పుడు total eradication of corruption సాధ్యమయ్యే అవకాశాలు చాలా మెండుగా ఉన్నాయి. ఏది ఏమైనప్పటికీ మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి వర్యులకు, మన పటి. మంత్రివర్యులు శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి గారికి తమ ద్వారా నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాయి.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు : ఇదేంటి అధ్యక్ష బడ్జెట్ నేను ప్రవేశ పెడితే ధన్యవాదాలు వాళ్ళకు తెలియజేసున్నారు, queries ఏమన్నా ఉన్నాయా?

శ్రీ పి. విష్ణుకుమార్ రాజు : గౌరవ ఆర్థిక మరియు శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖా మంత్రి వర్యులకు మంచి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినందుకు ధన్యవాదములు తెలియజేసుకుంటున్నాయి.

SRI YANAMALA RAMAKRISHNUDU: Thank you very much.

శ్రీ పట్లె రఘునాథ రెడ్డి (పుట్టపర్తి) : విష్ణుకుమార్ రాజు గారిని మనస్సుర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. నిన్న విశాఖపట్టంలో జరిగిన పైబర్ గ్రిడ్ నెటవర్క్ అనేది ఆంధ్రప్రదేశ్ టెక్నాలజీలోనే ఒక మైలు రాయిగా నిలిచిపోతుంది. కారణం ఏమంటే మనందరకూ తెలిసిందే, యావ్త ప్రపంచంలోనే హృదరాబాద్కు ప్రత్యేక స్థానం కల్పించిన ఘనత మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారికి దక్కుతుంది. నిన్న విశాఖపట్టంకు సిస్టొ ఎగ్గికూయటివ్ ఛైర్మన్ రావడం, పైబర్ గ్రిడ్ నెటవర్క్ ప్రాజక్షకు ప్రారంభోత్సవం చేయడం చాలా ఆనందదాయకం, హ్రాణీయం. మన ముఖ్యమంత్రి గారికి ఒక ఆలోచన ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని యావ్త భారతదేశంలోనే మొదటి మూడు రాష్ట్రాల్లోనే మొదటి రాష్ట్రంగా 2022 నాటికి మార్చాలని, 2029వ సంవత్సరానికి భారతదేశంలోనే టెక్నాలజీలో మొదటి రాష్ట్రంగా మార్చాలని, 2050 సంవత్సరం నాటికి యావ్త ప్రపంచంలోనే మొదటి రాష్ట్రంగా మార్చాలనే ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ముందుకు పోతున్నారు.

1.10 pm (20)

దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేని విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడమే కాకుండా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కొత్త కొత్త policies, single window system పెట్టాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతీ ఒక్క ఇంటిలో ఒక e-literate ను తయారుచేయాలని, ప్రతీ ఒక్క ఇంటిలో ఒక పారిశ్రామి వేత్తని తయారుచేయాలనే ఒక ఆలోచన చేస్తున్నాము. Information Technology & Electronics రంగంలో దాదాపు 5 లక్షల ఉద్యోగాలు కల్పించాలని ఒక బృహత్తర పథకంతో పోతున్నాము. ఈ

రాష్ట్ర ప్రజలంతా గుర్తుపెట్టుకోవల్సిన అవసరముంది. ఈరోజున technology ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు ఉపయోగిస్తున్నారంటే, 1.29 కోట్లు Ration Cards online లో ఉన్నాయి, రైతులకు తెలుసో తెలియదో గానీ, 84 లక్షల మంది రైతుల బ్యాంక్ అకోంట్లలో, ఏ బ్యాంకులో ఎంత అప్పు ఉండనేది, రైతులకు ఎంత ఇస్తున్నామనేది online లో ఉంది. 74 లక్షల మహిళామణిల అకోంట్స్ వివరాలు మనదగ్గర ఉన్నాయి. 44 లక్షల మంది వృద్ధులు గానీ, వికలాంగులు గానీ పెస్సన్స్ ఎప్పుడు తీసుకుంటారనేది ప్రతీ ఒక్కటీ online లోకి తీసుకురావడం జరిగింది. అంటే ఈ technology తేనే ఈ అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందాలనే ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అహార్నిశలూ కృషి చేస్తున్నారు. నాకు తెలిసి చాలాసార్లు చూశాను. ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఏ నాయకుడికి లేనంత పరిజ్ఞానం, ఆ తపన, ఆలోచన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉండడం చాలా గొప్ప విషయం.

అంతేకాకుండా, ఈ Fiber Optical Project వస్తే, ఇంటింటికీ per second 10 నుంచి 20 MBPS వస్తుంది. అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో Technical Revolution రాబోతుంది. ఈ పరిజ్ఞానం వల్ల, కోట్లాది మంది ప్రజలకు పరిపాలన effective గా, efficient గా, transparent గా ఉంటుంది. అదేవిధంగా " e-pragati " అనే ఒక ప్రాజెక్టు ఉంది and it is first of its kind. అది గాని మనం అవలంబిస్తే, మొత్తం దక్కిణాసియా దేశాలలో నెం.1 రాష్ట్రంగా మన అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నిలిచిపోతుంది. నాకు ఆ నమ్మకం, విశ్వాసం ఉంది. Within no time, అంటే దాదాపు 6 నెలల లోపల కొత్త మార్పులొస్తాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడిగారి సారథ్యంలో No.1 technology రాష్ట్రంగా మిగులుతుంది. మిగతా రాష్ట్రాలకు ఆదర్శంగా నిలుస్తుంది. అందులో ఏమాత్రం సందేహం లేదు. కాబట్టి ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. ధన్యవాదాలు.

MR.SPEAKER: Now, we will move on to the Demands for grants for 2016-17.

I request the Minister for Roads and Buildings to move the Demand No.11 – Roads and Buildings.

SRI SIDDHA RAGHAVA RAO, Minister for Transport, Roads and Buildings: Sir I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.3236,50,90,000/- under Demand No.XI (11) – Roads and Buildings, for the Financial year 2016-17."

MR.SPEAKER: Now, I request the Minister for Irrigation, Command Area Development, Water Resource Management to move the Demand No.33 – Major and Medium Irrigation and Demand No.34 – Minor Irrigation.

SRI DEVINENI UMAMAHESWARA RAO, MINISTER FOR IRRIGATION:

Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.7215,21,94,000/- under Demand No.XXXIII (33) – Major and Medium Irrigation, Drainage and flood control for the Financial Year 2016-17."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.772,31,91,000/- under Demand No. XXXIV (34) – Minor Irrigation for the Financial Year 2016-17."

MR.SPEAKER: Now, I request the Minister for Labour and Employment to move the Demand No.35 – Energy, on behalf of the Chief Minister.

Sri K. ATCHENNAIDU, Minister for Labour and Employment: (On behalf of the Chief Minister): Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.4026,39,52,000/- under Demand No. XXXV (35) – Energy, Infrastructure and Investments."

MR.SPEAKER: Demands are moved.

Cut motions from 1-11 are deemed to have been moved.

(Ref. Annexure 1)

Now, Kagitha Venkata Rao garu.

శ్రీ కాగిత వెంకట రావు (పెడన): అధ్యక్షా, రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖకు సంబంధించిన డిమాండ్స్‌పైన మాట్లాడేందుకు అవకాశమిచ్చిన అధ్యక్షుల వారికి, ప్రవేశపెట్టిన గౌరవ మంత్రివర్యులు శ్రీ సిద్ధా రఘువరావుగారికి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖలో, రోడ్ల నిర్మాణంలో, State Highways కానివ్యండీ, National Highways కానివ్యండీ, ఈనాడు మన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినదగ్గర్చుంచి కూడా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విజన్తో కొన్ని

నిర్లయాలు తీసుకుని, కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో మన నూతన రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పథంలో ముందుకు తీసుకెళ్లడం జరుగుతున్నది. కేంద్రంలోనూ రాష్ట్రంలోనూ అధికారంలో ఉన్న గత ప్రభుత్వాన్ని అనుసరించిన విధానాల మూలంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రం రెండుగా విభజించబడిన అనంతరం మన రాష్ట్రం కొత్తగా ఏర్పడిన తర్వాత division వచ్చి, ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం పూర్తిగా లోటు బడ్జెట్తోపాటు ఆర్థికంగా ఆదాయం లేని రాష్ట్రంగా విభజించబడింది. మనకుంది.

(ఈ సందర్భంలో గౌరవ ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

అయినప్పటికీ కూడా ఉన్నంతలో, కొంత కేంద్ర నాయకుల సహకారంతో గాని, మన దగ్గర ఆర్థిక విధానాల్ని మనం పెంచుకుని ఇంకా ముందుకెళ్లాలనే ఒక ఆలోచనతో, తపుతో, తాపత్రయంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పని చేస్తున్నారు. మనకున్నటువంటి coastal corridor ఏదైతే 970 కిలోమీటర్లు ఉందో, ఈ 13 జిల్లాలలో, రాయలసీమలో మూడు, నాలుగు జిల్లాలలో లేకపోయినా, మిగతా 9 జిల్లాలలో coastal corridor వేయాలని, ఓడరేవుల నిర్మాణం కావాలని, విమానాశయాలు తీసుకురావాలని, ఇవే కాకుండా, ఈ రాష్ట్రమంతా కూడా అనుసంధానం చేస్తూ, రోడ్ల నిర్మాణంలో కేంద్రం యొక్క సహాయసహకారాలతో గాని, లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విధానంలో ఒక పాస్ ప్రకారం రోడ్లను నిర్మాణం చేసి, ఒక Outer Ring Road type లో రాష్ట్రంలో ఉన్న 13 జిల్లాలకు దగ్గరగా, ఏదైతే అమరావతి రాజధాని నిర్మాణ కార్యక్రమం చేపట్టడమయినదో, ఆ అమరావతి రాజధానికి చేరే విధంగా, ఎటు చూసినా 400 నుంచి 500 కిలోమీటర్లు ఉన్న ప్రాంతాన్ని 300 కిలోమీటర్లకు తగ్గించే విధంగా ఈరోజున ఈ రోడ్లను నిర్మించేందుకు ఒక పాస్ ఉన్న ఉంది. దానికి గాను కేంద్రం యొక్క సహకారంతో ఈరోజు చేపట్టిన రహదార్లు చూస్తే, చాలావరకు జాతీయ రహదారులుగా కొన్ని State Highways ని కూడా convert చేసుకొని మనం ముందుకు వెళ్తున్నాం. అదేవిధంగా State Highways ని కూడా double roads గా చేసుకొంటూ ముందుకు వెళ్తున్నాం. ఈ రాష్ట్రానికి పారిశ్రామికాభివృద్ధి కావాలనుకున్నా, మారీక సదుపాయాలు కావాలనుకున్నా రోడ్లు వేయటమనేది ప్రధానాంశం.

రెండు రాష్ట్రాలు కలిసి ఉన్నప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో తీర ప్రాంతం ఉన్న అన్ని జిల్లాలు వెనుకబడిన ప్రాంతాలుగా మిగిలిపోయాయి. కేంద్రం విడదీసినప్పుడు, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి పెద్దపీట వేసి, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి చాలా చిన్నచూపు చూసిన పరిస్థితిలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు చాకచక్కంతో 1994 - 2004 వరకు 10 సంవత్సరాలుగా ముఖ్యమంత్రిగా చేసిన ఆయన అనుభవం, పాస్సు, సంస్కరణల వలన ఈ రాష్ట్రాన్ని ఏనాడూ జరగనంత విధంగా ఉమ్మడి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేశారు. ఆరోజు మన సంక్షేమానికి కానివ్వండి, అన్నింటికి కూడా

పెద్దపీట వేసి, ఈ సంస్కరణలు తీసుకొచ్చిన తర్వాత, వాటిద్వారా మనం రాష్ట్రాబివ్యధి సాధించాం. కానీ, ఈనాడు 10 సంవత్సరాలుగా ఉమ్మడిగా ఉన్న రాష్ట్రం, కాంగ్రెస్ పాలనలో కుంటుపడిపోయి, అవినీతి, అక్రమాలు జరగడం వలన మనమందరం కూడా నష్టపోవడం జరిగింది. కానీ, ఈ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ఇవాళ ఒక నూతన విధానంతో అమరావతి నిర్మాణం కానివ్వాండి, ఇవాళ రైతుల సహకారంతో land pooling కింద 33,000 ఎకరాలు సమీకరించటం జరిగింది. ఈరోజున రైతులందరూ భూమిని ఉచితంగా ఇచ్చినప్పటికీ దానిని మనమంతా మెచ్చుకోవలసిన పరిస్థితి పోయి, ప్రతిష్టం ఈరోజున విమర్శించటం దారుణం. భారతదేశంలోనే కాదు, ప్రపంచ దేశాలలో land pooling కు వెళ్లి, ఎక్కడా కూడా land సమీకరించిన పరిస్థితులు లేవు. కానీ మన రాష్ట్రంలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విజన్ ద్వారా ముందుకెళ్లడం వల్లనే వాటిని సమీకరించటానికి అవకాశం వచ్చింది.

అదేవిధంగా ఈరోజు అన్ని ప్రాంతాల్లో కూడా పోర్టులు నిర్మించేందుకు కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకున్నాం. అదేవిధంగా మా మచిలీపట్టుం ఓడరేవుకు కూడా శంకుస్థాపన చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అది land pooling కు వెళ్లటం వలన కొంచెం స్తంభించింది. ఏది ఏమైనా మంత్రిగారు ఇక్కడే ఉన్నారు. దానిపై నిర్ణయం తీసుకుని, దానిని కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లి తొందరగా చేపట్టడానికి అవకాశం తీసుకుంటారని నేను మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

1.20pm (21)

అధ్యక్షా, అదేవిధంగా జాతీయ రహదారి ఎన్.పోట.9 మరియు ఎన్.పోట.5 మచిలీపట్టానికి అనుసంధానంగా ఉన్నాయి. వాటిని స్టేట్ హైవేస్ గుండా అనుసంధానిస్తే అన్ని ప్రాంతాలకూ వెళ్డానికి వీలు కలుగుతుంది. వాటికి నిధులివ్వాలని కోరుతున్నాం. ఈ విషయమై ఇప్పటికే కొన్ని రిప్రజెంటేషన్సును ముఖ్యమంత్రిగారికి, మంత్రి గారికి కూడా ఇవ్వడం జరిగింది.

జాతీయ రహదారులను మెరుగుపరచడానికి 2 లైన్సు, 4 లైన్సు, 6 లైన్సు రహదారుల కోసం, కేంద్ర ఉపరితల శాఖామాత్యులు శ్రీ గడ్రీగారు ఎక్కువ నిధులివ్వడానికి అంగీకరించారు. ఈమధ్య వారు విజయవాడ వచ్చినప్పుడు, విజయవాడ కనకదుర్గ వారథి మీద బ్రిడ్జ్ నిర్మాణ గానీ, లేదా 4 లైన్సు నుండి 6 లైన్సు రహదారి కొరకు గానీ, షైచర్ వర్లకు అంగీకరిస్తూ, 60 వేల కోట్ల రూపాయలకు పైగా మంజారు చేస్తాను, తప్పనిసరిగా మీరు ప్లాన్ పంపించండి అని చెప్పడం జరిగింది. వారు నెల రోజుల సమయమిస్తే, వారు చెప్పిన పది, పదిహేను రోజుల్లోగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించారు. దానిపైన నిధులు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది.

రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలంటే, రాష్ట్రానికి పరిశ్రమలు రావాలంటే రహదారులు, బ్రిడ్జెస్ నిర్మాణం చేసుకోవాలి. రైల్వే ట్రాక్ దగ్గర లైన్లు క్రాన్ చేయాలంటే, గేటు వేసి ఉండడం వలన చాలా ఇబ్బందులు పడాల్సి ఉంటుంది. కాబట్టి, రైల్వే లైన్ క్రాసింగ్ల దగ్గర రోడ్స్‌పై స్టై ఓవర్లను నిర్మిస్తే, రహదారి మార్గాలలో రవాణాకు చాలా తక్కువ ఖర్చుయ్యే పరిస్థితి ఉంది. వెఱటింగ్ చార్టలు లేకుండా, యాక్సిడెంట్స్ జరగకుండా అన్నివిధాలా ఉపయోగపడే పరిస్థితులున్నాయి.

గత పది సంవత్సరాల్లో రోడ్ పరిస్థితి ఏ మాత్రమూ మెరుగువరచలేని పరిస్థితుల్లో మనం దెబ్బతిన్నాం. ఆ విషయంలో ఈరోజున అన్ని రోడ్లనూ మరమ్మతులు చేసుకుంటూ, బ్రిడ్జెస్ ను నిర్మాణం చేసుకుంటూ ముందుకెళ్లాలని, అదేవిధంగా ఎయిర్పోర్టులు గానీ, ఓడ రేవులు గానీ, ఉన్న వాటన్నింటికి కూడా శాంక్షేపించుకోవడం జరిగింది. ఇచ్చిన అమోంట్స్ చూస్తే, ఏనాడూ లేనివిధంగా బి.చి.టి.కి గానీ... అన్నిటికి టెండర్లు పిలిచి వెంటనే పనులు చేపట్టడానికి నిర్ణయం తీసుకున్న ప్రభుత్వం, ఒక సంవత్సర కాలంలోనే చాలా వరకు రోడ్ నిర్మాణం చేసుకొని, రహదారి మార్గాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటే, ఉన్న పోర్టులను డెవలప్ చేసుకుంటే, పౌరిశామిక రంగానికి కూడా పెద్దపీట వేయడానికి అవకాశముంటుంది.

జపాన్, సింగపూర్ ఇంకా ఇతర దేశాలన్నీ కూడా ముందుకు వస్తున్నాయి. చాలా మంది ఇప్పటికే ముందుకు వస్తున్నామని చెప్పినప్పటికీ కూడా ఇంకా కొంతమంది రావలసి ఉంది. ఎన్.ఆర్.ఐ.ఎలు కూడా ప్రాజెక్టులు పెట్టడానికి ముందుకు రావడం జరుగుతోంది.

అమరావతి చుట్టూ బోటర్ రింగ్ రోడ్లను రూ.20 వేల కోట్లతో చేపట్టేందుకు నేపణల్ పైవే అధారిటీ పర్మిషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. వీటన్నిటి కోసం 70 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపుతుందని అంచనాలు తయారుచేసి పంపించారు. వీటని త్వరితగతిన చేపట్టేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ ప్రభుత్వం తాను చెప్పిన మాటకు కట్టబడి ముందుకు వెళ్లోంది.

అదేవిధంగా, ఎలక్ట్రికల్ సిస్టమ్లో మార్పులు తీసుకువచ్చి, ఎలక్ట్రానిక్ విధానాన్ని మూడు జిల్లాలకు అంకితం చేసినటువంటి పరిస్థితి. 49 శాతం వాటాతో ప్రైవేటు కార్బోరేషన్స్కు రెంటుకు ఇవ్వడం జరిగింది. భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల కన్నా, ప్రధానమంత్రిగారు అనుకున్న దానికన్నా కూడా ముందుగా అంధప్రదేశ రాష్ట్రంలో ప్రారంభించి పూర్తి చేసిన పరిస్థితులున్నాయి. అదేవిధంగా కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఇప్పటికే చేపడుతున్నాం. కొన్ని ప్రాంతాల్లో

పనులవుతూ ఉన్నాయని ముఖ్యమంత్రి గారు వారి నిన్నటి స్పీచ్‌లో కూడా చెప్పడం జరిగింది.
(బెల్)

అధ్యక్షా, ఈనాడు కుప్పం-కోలార్ రోడ్డును జాతీయ రహదారిగా మారుస్తున్నారు. 30 వేల కోట్లతో, 720 కిలో మీటర్ల పాడవునా అమరావతి చుట్టూ ఔటర్ రింగ్ రోడ్డును నిర్మిస్తున్నారు. రూ.2672 కోట్లతో పంటమూడు-గుంటూరు రోడ్డు చేపడుతున్నారు. విజయనగరం-పాలకొండ-గుంటూరు-బాపట్ల రోడ్డు కూడా చేపడుతున్నారు. వైజాగ్-చెన్నె ఇండప్రైయల్ కారిడార్లో భాగంగా రూ.4300 కోట్లతో దొనకొండ-వినుకొండ వయా కురిచేడు మీదుగా రోడ్డు వేయాలనీ, అదే విధంగా దొనకొండ-అధ్యంకి-దర్శి; దొనకొండ-బంగోలు వయా పొదిలి; తడ-కాళహస్తి; ఎలమంచిలి-గాజవాక; నాయుడుపేట-వెంకటగిరి రోడ్ల మీదుగా అభివృద్ధి చేయటానికి నిర్రాయం తీసుకున్నారు. ఆ విధంగా ఈరోజు మనమందరం రాజధానికి రావడానికి, రాజధానికి అందుబాటులో ఉండేందుకు కార్యక్రమాలు చేపటేందుకు వేల కోట్ల రూపాయలతో బడ్జెట్‌లో కేటాయించి, రానున్న బడ్జెట్ సమయానికి పనులను పూర్తి చేసుకోవాలని నిర్రాయం తీసుకోవడం జరిగింది.

ఆదాయం తక్కువ ఉన్నా, అనుకున్న విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచన మేరకు ముందుకు వెళ్ళడానికి, రోడ్లు-భవనాల శాఖకు సంబంధించిన పనులే కాకుండా, విమానాశయాలు, ఓడరేపులు లేక రోడ్ల విషయంలోనే కాకుండా అన్ని రంగాల్లో కూడా ముందుకు వెళ్తున్నాం. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు మన రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పథంలో నడిపించడానికి పగలూ, రాల్తీ కష్టపడుతూ, పక్కనున్న రాష్ట్రానికన్నా వెనుక బడినటువంటి ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకేళ్తేందుకు ఒక విజన్ ద్వారా అహర్నిశలూ కష్టపడుతున్నారు. గతంలో కూడా మీరు చూశారు. 2001 నుండి 2004 దాకా ముఖ్యమంత్రి గారు సంస్కరణల పేరుతో ఏ విధంగా రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పరచుకుంటూ వచ్చారో మీరూ చూసి ఉంటారు.

ఆనాడు వెనకబడిపోయిన రాష్ట్రాన్ని, 10 సంవత్సరాల్లో కుంటుబడినటువంటి రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఆటంకం కలిగించడమే కాకుండా, ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమమైనప్పటికీ ఒక్క విషయంలో కూడా ప్రతిపక్షం సహారించడానికి ముందుకు రాలేని పరిస్థితి ఉంది. ఇవాళ వైస్సార్ సీపీ పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే, కుడితిలో పడ్డ ఎలుక లాగా ఉంది. ఏ రోజైనా ముఖ్యమంత్రి సీటు కావాలని ఆలోచించడం తప్ప, ప్రజల శేయస్సు కొరకు గానీ, ప్రజల ఆలోచన మేరకు ప్రభుత్వానికి సహార్థ చేయడం గానీ, ఇచ్చిన మాటకు కట్టుబడేందుకు ఆలోచన లేకుండా అన్నింటికి అడ్డుతగులుతూ, అభివృద్ధికి ఆటంకం కలిగిస్తూ ఉన్నారు. ఏది

ఏమైనపుటికీ ముఖ్యమంత్రి గారికి మేమందరము కూడా, ప్రజలందరూ కూడా పూర్తిగా సహాయ సహకారాలిచ్చారు. దాన్ని వినియోగించుకొని ఈ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి మేము ఆలోచిస్తోం.

కానీ, ఇప్పటికైనా వైస్పార్సీసీ నాయకులు బుద్ధి తెచ్చుకొని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా సహకరిస్తే మరింత అభివృద్ధిని సాధించవచ్చు. ప్రతి ఒక్క విషయానికి అడ్డు తగిలి మోకాలు అడ్డుపెడుతూ ఉన్నారు. ఏది ఏమైనా సరే, ఏమాత్రమూ వెనకాడే పరిస్థితి లేదు. మేమనుకున్న రోడ్లుగానీ, ఎయిర్పోర్టులు గానీ, ఓడరేవులను గానీ అన్నింటినీ కూడా కంపీట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉండని చెప్పా, మన ముఖ్యమంత్రిగారికి మనమందరమూ కూడా అండగా నిలబడాలని, ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ కూడా ఈనాడు ఈ రాష్ట్రాన్ని అవినీతి రహితమైనటువంటి రాష్ట్రంగా ముందుకు తీసుకెళ్ళాలని, వారు ఆరోగ్యంగా ఉండాలని ఆయన కోరిక మేరకు మీరందరూ కూడా పూర్తిగా అండగా నిలబడాలని మరొక్కసారి ఈ రాష్ట్ర ప్రజలను కోరుకుంటూ, రోడ్లు-భవనాల శాఖకు సంబంధించి మాటల్లాడేందుకు అవకాశమిచ్చినందుకు మంత్రిగారికి, స్పీకర్ గారికి నా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : మంత్రి గారూ....

శ్రీ శిథ్యా రాఘవరావు (దర్శి): అధ్యక్షా, అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో మాలిక సదుపాయాల కల్పనలో భాగంగా ఒక ప్రణాళికతో ఏకీకృత వ్యవస్థను రాష్ట్రంలో కల్పించింది. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడుగారు ఇదోక పద్ధతి ప్రకారం జరగాలని నిర్దేశించడం జరిగింది. ప్రపంచస్థాయి మాలిక సదుపాయాలతో పారిశ్రామిక మరియు సామాజిక రంగాలను అనుసంధానించే పద్ధతుల్లో ఈ రోడ్లను ముందుకు తీసుకెళ్తున్నాం.

మన రాష్ట్రంలో మొత్తం రహదారుల పొడవు 45,830 కి.మీ.లున్నాయి. వాటిలో నేపథ్య ప్రావేస్ 4913 కి.మీ. కాగా రాష్ట్ర రహదారులు 14,725 కి.మీ., జిల్లా ప్రధాన రహదారులు 26,196 కి.మీ. ఈ 20 నెలల్లో మనం చాలా అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. గత పది సంవత్సరాల్లో రాష్ట్రంలో రోడ్ల పరిస్థితి చాలా దారుణంగా ఉంది. రోడ్ల మీద concentration లేదు.

ప్రభుత్వం అధికారంలో రాగానే ముఖ్యమంత్రి గారు రోడ్ల అభివృద్ధి విషయంలో ఒక పద్ధతి ప్రకారం పోవాలనే ధ్వేయంతో ముందుకు పోవడం జరిగింది. అందులో భాగంగా NHDP-IV పథకం క్రింద రూ.713 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాం. అలాగే NH(O) క్రింద 197 కిలోమీటర్లకు రూ.306 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాం. Non-Plan క్రింద 501 కిలోమీటర్లల రోడ్ల నిర్వహణకు రూ.242 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాం.

అదేవిధంగా 2016-17లో 891 కిలోమీటర్ల పొడవు గల రహదారుల నిర్వాణం చేపట్టాం. భూసేకరణ, Forest Clearances చేపట్టడం జరిగింది. జాతీయ రహదారిపై లెవెల్ క్రొసింగ్ల వద్ద ఆర్టిబిలు నిర్మించుటకు, అలైన్మెంట్లు గానీ, డిజైన్ ఖరారు చేయుటకు కన్సల్టెంట్స్‌ను కూడా నియమించడం జరిగింది.

సూతన రాజధాని అమరావతి మరియు రాయలసీమలను కలుపుతూ నాలుగు లేస్ల జాతీయ రహదారి ప్రతిపాదనను ఖరారు చేయుటకు Project Consultants ను కూడా నియమించడం జరిగింది. దాదాపు 1205 కిలో మీటర్ల పొడవు గల పది రోడ్లు ఘోచిలను జాతీయ రహదారుల మార్గిఢి కొరకు కూడా సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించబడినవి.

రాష్ట్రంలో రహదారులు ప్రపంచ బ్యాంకు ఆర్థిక సహాయంతో Andhra Pradesh Road Sector Project 641 kilometers పొడవు గల రోడ్లు అభివృద్ధి ప్రాజెక్టుకు అయిన ఖర్చు సుమారు రూ.2,245 కోట్లు.

అదేకాకుండా రాష్ట్రంలో కొన్ని రోడ్లను, ఆర్థికంగా ఇబ్బందుల్లో ఉన్నాం. అటువంటిది కొన్ని రోడ్లను BOT పద్ధతిలో Public Private Partnership (PPP) mode లో గానీ annuity లో పోవాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక ఆలోచనలో ఉన్నారు.

Asian Development Bank (ADB) సహాయంతో 372 కిలోమీటర్ల �Vizag-Chennai Industrial Corridor (VCIC) క్రింద రూ.3,800 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాం.

MDR Plan పథకం క్రింద 16,693 కిలోమీటర్ల రోడ్ల అభివృద్ధికి సుమారు రూ.5,906 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. MDR Plan పథకం క్రింద 16 బ్రిడ్జీల నిర్వాణానికి రూ.331 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

అదేకాకుండా Rural Development Scheme చేయాలని, గ్రామాలలో రోడ్లు లేవు. చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఉంది. జిల్లాలన్నీ కూడా తిరిగేటప్పుడు గ్రామాలలో చాలా

ఇబ్బందిగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకటే నిర్ణయం తీసుకొని విలేజ్ నుంచి నుండల్కు, నుండల్ నుంచి డిప్టీక్, డిప్టీక్ నుంచి capital headquarter కు వెళ్డానికి రోడ్లు వేయాలనుకుంటున్నాము. దానిలో భాగంగా Non B.T.Roads ను, B.T Roads గా మెరుగుపరడానికి NABARD, RDF పథకాల క్రింద బ్రిడ్జీల నిర్మాణం చేపట్టాం. పంచాయితీరాజ్ శాఖకు చెందిన Non B.T. Roads గానీ, MGNREGS పథకాల క్రింద B.T Roads గా అభివృద్ధి చేయబోతున్నాం.

2015-16 సంవత్సరానికి RIDF XXI పథకం క్రింద రూ.152 కోట్లతో 25 వనులు కూడా చేపట్టడం జరిగింది. MGNREGS పథకం క్రింద రూ.112 కోట్లతో 27 వనులు కూడా చేపట్టడం జరిగింది.

NCRMP అంటే జాతీయ తుపాను ప్రమాద ఉపశమన ప్రాజెక్టుల క్రింద కూడా కొన్ని రోడ్లు, బ్రిడ్జీలు తీసుకోవడం జరిగింది. Tribal Sub-Plan (TSP) లో కూడా కొన్ని బ్రిడ్జీలు, రోడ్లు తీసుకొని సుమారు రూ.100 కోట్లు దాకా ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ROB / RUB రైల్ వర్ష పథకం క్రింద ఏడు బ్రిడ్జీల వనులు పూర్తి చేశాం. పది బ్రిడ్జీలు under progress లో ఉన్నాయి.

ఇనీ కాకుండా గోదావరి పుష్టరాలు. తూర్పు గోదావరి జిల్లా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించి సుమారు రూ.665 కోట్లతో ఆ ఏరియాల్లో ఉన్న రోడ్లన్నీ కూడా ముఖ్యమంత్రి గారు ఏ పద్ధతి ప్రకారం చేయమన్నారో ఆ ప్రకారం చేయడం వల్ల ఆయా జిల్లాల్లో ఈరోజు రోడ్లు చాలా బాగున్నాయి.

అలాగే Black Spots, straight roads or National Highways లలో అక్కడక్కడ ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ ప్రమాదాలు జరగకుండా black spots identify చేశాం. 1133 black spots identify చేస్తే, సుమారు 868 black spots ను R & B Department పూర్తి చేయగలిగింది. Remaining black spots పూర్తి చేయడానికి కొన్ని land problems ఉన్నాయి. వాటి గురించి కలెక్టర్స్ తో మాటల్డాడుతున్నాం. అది కాగానే వాటిని కూడా పూర్తి చేస్తాం.

ఇదే కాకుండా హుద్ధహుద్ తుపాను వల్ల కొన్ని రోడ్లు కూడా బాగా డ్యూమేజ్ అయ్యాయి. వాటన్నింటినీ ఐడెంటిష్నె చేయడం జరిగింది. దానిని World Bank assistance

తో రాబోయే 20 రోజుల్లో నుమారు రూ.250 కోట్లతో విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం, విజయవాగిరం జిల్లాలలో 300 కిలోమీటర్ల పొడవుతో కూడిన రోడ్లు ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది.

ఇదే కాకుండా ముఖ్యంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ధ్వయం ఏమంటే అన్ని గ్రామాలనూ మండల కేంద్రాలతోనూ, అన్ని మండల కేంద్రాలనూ జిల్లా రోడ్లతో లింక్స్ చేయాలనే ఒక ఆలోచనతో ముందుకు వెళుతున్నాం. ఇవే కాకుండా ప్రధాన విమానాశ్రయాలు, పోర్ట్స్, టూరిజం ప్రదేశాలను... (బెల్)

గౌరవసభ్యులు శ్రీ కాగితం వెంకట రావు గారు అడిగిన విషయాలు నేను మాట్లాడంతో సమాధానం రావడం జరిగింది. వారు చెప్పిన కొన్ని విషయాలు నోట్ చేసుకున్నాను. వారి ఏరియాకు సంబంధించినని గానీ, మచిలిపట్నం పోర్ట్ శంఖుస్థాపన అవ్యాప్తి అంగారు. వాటిని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లి వాటిని కూడా చేస్తోం.

ఏదివెన్నునా రోడ్లు అభివృద్ధి జరగాలంటే ఒక తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంతోనే సాధ్యం. అది నిరూపించి చూపించే బాధ్యత ముఖ్యమంత్రి గారు గతంలో 10 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కూడా చేయడం జరిగింది. అదే పద్ధతిలో రాబోయే రోజుల్లో phase wise 2019 సంవత్సరం నాటికి రాష్ట్రంలో రోడ్ల నిర్మాణం పూర్తిచేసే బాధ్యత తీసుకొని ముందుకు వెళతాం.

డెప్యూటి స్పీకర్స్ శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు గారూ, జనవనరుల శాఖ డిమాండ్స్‌పై మాట్లాడండి.

శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులు (రాయదుర్దం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. రాష్ట్రంలో అన్ని రంగాలు అభివృద్ధి చెందాలంటే నీరే ఆధారం. సాగునీటి ప్రాజెక్టులు సక్రమ అమలుకు గానీ, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి ఎకరాకూ నీరు ఇవ్వాలనే ఆలోచన గానీ, ఒక శాస్త్రీయ పద్ధతిలో అమలుజరుగుతున్న సందర్భంలో సాగునీటి పారుదల శాఖా మంత్రి గౌరవనీయులు శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వర రావు గారు ప్రవేశపెట్టిన demands for grant ను సంపూర్ణంగా సమర్థిస్తూ, ఒక శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రాధాన్యక్రమంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలో ఈ సాగునీటి ప్రాజెక్టుల అమలుకు సత్వరం చర్యలు తీసుకుంటున్న విధానం ప్రశంసనీయం. ఇందులో ఏడు ప్రాజెక్టులను ప్రాధాన్యం గల ప్రాజెక్టులుగా తీసుకుని, హంద్రినీవా, గాలేరు-నగరి, గోరక్షల్లు, వంశధార, గుండ్లకుమ్మ ఇవ్యాప్తి కూడా ప్రాధాన్యత గల ప్రాజెక్టులుగా తీసుకుని రాష్ట్రంలో

శరవేగంగా పనులను చేపట్టడం, భవిష్యత్తో వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ఎంతగానో దోహదపడుతుందనే విషయంలో ఎంతమాత్రం అతిశయోక్తి లేదు.

2004వ సంవత్సరం నుంచి ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులను తీసుకుంటే, జలయజ్ఞం పేరుతో జరిగిన ప్రజాధనం దోహిడీ గానీ, లేదా ప్రాధాన్యం లేకుండా కేవలం క్రొప్ప వసూళ్లే ప్రాధాన్యంగా చేసుకుని ప్రజా ప్రయోజనాలను తాకట్టి పెట్టి, ఇష్టో రాజ్యంగా ఈ రాష్ట్రంలో సాగునీటి ప్రాజెక్టులు చేపట్టడం వల్ల రూ.40,000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టినా 10 సంవత్సరాల కాలంలో 8 లక్షల ఎకరాలు కూడా అదనంగా సాగులోకి రాని విధానాన్ని మనం కళ్లారా చూశాం. బహుశా దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా జరగనంత పెద్దయొత్తున ఈ ప్రాజెక్టుల పేరుతో జరిగిన ప్రజాధనం దోహిడీని కూడా మనం కళ్లారా చూశాము. కాబట్టే, 13 జిల్లాల ఆంధ్రప్రదేశ్, రాష్ట్రంలోనే 2004, 2005 సంవత్సరాల్లో ఈ ప్రాజెక్టులకు ఇచ్చిన పరిపాలనాపరమైన అనుమతికి సంబంధించి రూ.20,982 కోట్లు పరిపాలనా అనుమతులిస్తే, అదే 2009, 2010 సంవత్సరం నాటికి రూ.79,663 కోట్లు అంచనా వ్యయం ఈ ప్రాజెక్టులకు పెరిగింది. దీనివల్ల ఎన్ని వందల, వేల కోట్లు రూపాయల ప్రజా ధనం దుర్యాన్యియోగం అయి ఉంటుందో మనం ఉపాంచవచ్చు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో జరిగిన జలయజ్ఞం ప్రాజెక్టుల విషయంలో అనేక రకాలైన కామెంట్స్ చేయడంతోపాటు స్వయంగా CAG ఎవరైతే ఉంటారో ఆయన, అప్పటి రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డిగారికి స్వయంగా లేఖ రాసిన విషయాన్ని కూడా ఈ సందర్భంగా మీ అందరికీ నేను మనవి చేస్తున్నాను.

01.40PM (23)

ఒకవైపు ప్రాజెక్టుల నిర్వాణంలో వేల కోట్లు రూపాయల అనిసీతి, అక్షమాలకు పాల్పడ్డంతోపాటు ఈ రాష్ట్రానికి రావలసిన నీటి వాటాను రాబట్టడంలో ఘోరంగా విఫలమైన ప్రభుత్వం ఆనాటి రాజశేఖరరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏదైతే బచావత్ ట్రైబ్యూనల్, కృష్ణ వాటర్ డిస్ట్రిబ్యూట్ ట్రైబ్యూనల్ ఉందో, ట్రైబ్యూనల్ అవార్డు ఇచ్చినా... అప్పట్లో ఏ ప్రాజెక్టులను అయితే కర్రాటుక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు చెయ్యాలని ఆరోజు ఆలోచన చేసిందో ఆ ప్రాజెక్టులకు బచావత్ ట్రైబ్యూనల్ అడ్డుకుంది. అంటే ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర సాగునీటి ప్రాజెక్టుల భవిష్యత్తు ప్రశ్నార్థకంగా మారుతుంది. దిగువ ప్రాంతాలలో ఉన్న రైతుల హక్కులు దారుణంగా దెబ్బలింటాయని ఏదైతే కె.డబ్బుల్.టి.టి. అవార్డు తిరస్కరించిన ప్రాజెక్టులకు బ్రిజేషన్స్ మార్కెట్ ట్రైబ్యూనల్ అనుమతులు ఇవ్వడం ద్వారా, అంటే కేటాయింపులు పెంచడం ద్వారా దాదాపు 170 టి.ఎం.సి.ల నీరు ఈరోజు శ్రీశైలంకు రాకుండా పోయే

ప్రమాదమేర్పడిందనే విషయాన్ని కూడా ఈ సందర్భంగా ఈ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఎందుకంటే రాయల్సీమ వాసిగా, అందులోనూ అత్యంత వెనకబడిన అనంతపురం జిల్లా ప్రతినిధిగా చాలా బాధేస్తోంది. రాయల్సీమ ప్రయోజనాలు కాపాడే మిగులు జలాల ఆధారిత ప్రాజెక్టులు ఏవైతే ఉన్నాయో హందీనివా కానీ, గాలేరు-నగరి కానీ, లేదా అప్పట్లో అవిభక్త అంధప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉన్న కల్పకుర్తి ఎత్తిపోతల సీమ్మకానీ, అట్లాగే శ్రీశైలం రైల్బాంచ్ కెనాల్ కానీ, ఇప్పన్ని కూడా మిగులు జలాల ఆధారిత ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి మేము, ఆంధప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎలాంటి హక్కు కోరమని అప్పట్లో బ్రిజేషన్స్కుమార్ ట్రైబ్యూనల్కు ఒక లేఖ ఇవ్వడం ద్వారా రాయల్సీమ ప్రాజెక్టుల భవిష్యత్తుకు మరణశాసనం రాసిన ముఖ్యమంత్రిగా రాజశేఖరరెడ్డిగారు చరిత్రలో నిలిచిపోతారనే విషయాన్ని కూడా ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా సభకు మనవిచేసుకుంటున్నాను.

అదే సందర్భంలో ఈరోజు వెనకబడిన రాయల్సీమకు కరవు విపరీతంగా, అంటే రెండు శతాబ్దాల కరవు చరిత్ర ఉండి అడుగడుగునా కరవు బారిన పడుతూ, ప్రతీ ఐదు సంవత్సరాలకు, మూడు సంవత్సరాలకు కరవుని ఎదుర్కొంటూ రాయల్సీమవాసులు పడుతున్న కష్టాలకు ఒక శాశ్వతమైన పరిష్కారం చూపించే దిశగా ఈరోజు చేపట్టిన పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని కూడా అదే రాయల్సీమకు సంబంధించిన ప్రతిపక్షనాయకులు జగన్నాహన్రెడ్డిగారు వ్యతిరేకించడం అనేది, ఆయన రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం తప్ప మరొకటి కాదు. రాయల్సీమ ప్రజల ప్రయోజనాలను ఎంత విచ్చులవిడిగా తాకట్టు పెడుతున్నారో, ఎంత ఫోరంగా రాయల్సీమ ప్రయోజనాలను దెబ్బతిస్తున్నారో కూడా మీద్వారా నేను సభ దృష్టికి తీసుకురాదలుచుకున్నాను.

రాయల్సీమ ప్రాజెక్టులే కాకుండా ఈరోజు వంశధార ప్రాజెక్టు కానీ, తోటపల్లి రిజర్వ్యాయరు కానీ, ఇట్లా అన్ని ప్రాంతాలలో కూడా ప్రాజెక్టులను నిర్మిస్తూ ఒకవైపు వెనుకబడిన ఉత్తరాంధను ఆదుకోవాలి. అట్లాగే అత్యంత వెనుకబడిన రాయల్సీమ ప్రయోజనాలను కాపాడాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు ప్రాధాన్య క్రమంలో ఈరోజు ప్రాజెక్టులు అమలు చేస్తున్న విధానం చాలా ప్రశంసనీయమైనది, శాస్త్రీయమైనది. శాశ్వత ప్రయోజనాల దిశగా ఆ ప్రాంతాలను కాపాడాలి, ఆ ప్రాంత రైతులను ఆదుకోవాలి, సీమ రైతులని చూసి కరవు భయపడాలి తప్ప రైతు కరవుని చూసి భయపడే పరిస్థితి ఉండకూడదు అనే ఉద్దేశంతోనే ఈ రాష్ట్రాన్ని ఒక కరవు రహిత ఆంధప్రదేశ్ రాష్ట్రంగా మార్గదానికి, అట్లాగే రాయల్సీమను ప్రత్యేకంగా ఆదుకోవడానికి పట్టిసీమ ఎత్తిపోతల పథకాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. పోలవరం ప్రయోజనాలు అందడానికి నాలుగు సంవత్సర కాలం పడుతుంది. కాబట్టి అంతకంటే

ముందుగా రికార్డు స్థాయిలో భారతదేశంలో నదుల అనుసంధానం గురించి దశాబ్దాలుగా మనం మాట్లాడుకుంటున్నాం. కానీ అది కలగానే మిగిలిపోతున్న సందర్భంలో ఆరు నెలల కాలం కూడా గడవకముందే రెండు ప్రధానమైన గోదావరి-కృష్ణ నదులని అనుసంధానం చెయ్యడం ద్వారా పట్టిసేమ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా గోదావరి జలాన్ని కృష్ణలో కలపడం ద్వారా భారతదేశంలోనే మన గౌరవముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయిదుగారు, అట్లాగే మన గౌరవముంత్రి దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావుగారు ఒక చరిత్ర స్ఫూర్థంచారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నదుల అనుసంధానాన్ని రికార్డు స్థాయిలో చేసి చూపించడం ద్వారా జూతికే ఒక మార్గదర్శిగా నిలిచిందనే విషయాన్ని కూడా ఈ సందర్భంగా మీకు నేను మనవి చేస్తున్నాను.

అట్లాగే ఈరోజు వీళ్లందరు కూడా మాట్లాడుతున్నారు. రాయలీమ ప్రాజెక్టుల్లో కానీ లేదా ఈరోజు గాలేరు-నగరి, హంద్రీనివాల్లో కానీ అనేక వేల కోట్ల రూపాయల అంచనాలు పెంచారని వీళ్లు మాట్లాడుతున్నారు. నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. 2014సంవత్సరంలో ఈ ప్రాజెక్టుల వ్యయం రూ.82,495కోట్లు అయితే, సవరించిన అంచనాల ప్రకారం గాలేరు-నగరి ఫేజ్-1, ఫేజ్-2 కానీ, హంద్రీనివా ఫేజ్-1, ఫేజ్-2 కానీ, గోరక్కల్లు కానీ, అట్లాగే వంశధార ఫేజ్-2 కానీ వీలన్నిటికి పెరిగిన వ్యయం ఎంత అంటే రూ.6,420కోట్లు. ఇది కూడా అనేకచోట్ల రైల్వే బ్రిడ్జీలు రావడం, భూసేకరణ వ్యయం పెరగడం, అట్లాగే అంచనాలలో వ్యయం పెరగడం, అనేకచోట్ల కొత్త నిర్మాణాలు రావడం, కుప్పం బ్రాంచ్ కెనాల్కు కూడా కొత్తగా అదనంగా నిర్మాణాలు రావడం వల్ల అంచనా వ్యయం పెరిగింది తప్ప రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి పరిపాలనలోలాగా ప్రజాధనాన్ని దోషుకోవడానికో, అంచనాలు పెంచో, లేకపోతే మొబిలైజేషన్ అడ్వెన్సులు ఇచ్చే, అనుయాయులకు కాంట్రాక్టులు కట్టబెట్టడానికో కాదు.

ఈ ప్రభుత్వం ఒక పారదర్శకమైన పద్ధతుల్లో ఎక్కుడా చిన్న తప్పు లేకుండా పూర్తిగా జవాబుదారీతనంతో టెండర్లు పిలుస్తోంది. అట్లాగే అంచనాలు రూపకల్పన చేస్తోంది. వాటిని సక్రమంగా అమలు అయ్యే బాధ్యతను కూడా ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంటోందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

అట్లాగే రాయలీమ ప్రాజెక్టులతోపాటు వెనకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి సంబంధించిన ప్రాజెక్టులు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని 2016 డిసెంబరు నాటికి పూర్తి చెయ్యడానికి మంత్రిగారు ఒక ప్రణాళిక ఇచ్చారు. దానిని మేము స్వాగతిస్తున్నాం. ఆ ప్రణాళిక ప్రకారం ఆ ప్రాజెక్టులన్నీ కూడా పూర్తిచెయ్యలని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి సలహ ఇస్తున్నాం. అట్లాగే అనంతపురంలాంటి అత్యంత వెనకబడిన జిల్లాలో నేను రాయదుర్గం శాసనసభ సభ్యనిగా ఉన్నాను. నా నియోజకవర్గంలో కూడా భైరవానితిపు ప్రాజెక్టు అని ఒక రిజర్వాయరు ఉంది.

కర్రాటక రాష్ట్ర సరిహద్దులో ఎప్పుడో 60 సంవత్సరాల క్రిందట నిర్మించిన ఆ ప్రాజెక్టు 20 ఏళ్లగా ఒక్క ఎకరానికి కూడా నీళ్లు ఇవ్వలేని దుఃఖితి దాపరించింది. బచావత్ అవార్డులోకానీ, బ్రిజేషన్స్కమార్ ట్రైబ్యూనల్లో కానీ ఆ ప్రాజెక్టుకు 4.9 టి.ఎం.సి.ల నీటిని కేటాయించినపుటికీ ఏ ఒక్క సంవత్సరం ఒక టి.ఎం.సి.నీళ్లు కూడా ఆ ప్రాజెక్టుకి రాలేదు. ఆయకట్టు భూములలో రైతులు అక్కడ ఏ పంటలూ పండించుకోలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. ఆ నిషయాన్ని గౌరవముఖ్యమంటిగారి దృష్టికి, మన దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావుగారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లినపుడు హంద్రీనీవా, జీడిపట్లి రిజర్వ్యాయరు నుంచి కళ్యాణాదుర్గం, రాయదుర్గం నియోజకవర్గ కరవు పరిస్థితులను అధిగమించే విధంగా ఒక స్థీమ్మని భైరవానితిపు ప్రాజెక్టు దాకా తీసుకుపోవడానికి సాధ్యాసాధ్యాలను పరిశీలించమని కూడా డి.పి.ఆర్. ప్రిపరేషన్స్ కి రూ.1 కోటి 50 లక్షలు మంజూరు చేసినందుకు తప్పకుండా మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంటిగారికి ఈ సందర్భంగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ, అట్లాగే పేరూరు రిజర్వ్యాయరు అది కూడా ఎప్పుడో నిర్మించారు. దశాబ్దాల క్రిందట దానికి కుడా డి.పి.ఆర్. ప్రిపరేషన్స్ కి ఈరోజు నిధులు మంజూరు చేశారు. భైరవానిదిబ్బి ప్రాజెక్టుకి నీళ్లు ఇవ్వడానికి, పేరూరి ప్రాజెక్టుకి నీళ్లు ఇవ్వడానికి జరుగుతున్న ప్రయత్నాలు... ఈ సంవత్సరమే కాలువ పనులు కూడా ప్రారంభించే విధంగా మంత్రిగారు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కూడా మీ ద్వారా కోరుతున్నాం(బెల్) ఏదైతే ఈ ప్రభుత్వం గతంలో జలయజ్జంలో జరిగిన అక్రమాలకు అడ్డుకట్ట వేస్తూ, ప్రాధాన్య క్రమంలో ఏడు ప్రాజెక్టులను పూర్తి చెయ్యడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలను మనస్వార్తిగా సమర్థిస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ సమగ్ర అభివృద్ధికి ఒక సమగ్రమైన జలవిధానంతో ముందుకి వెళ్తున్న దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావుగారిని మనస్వార్తిగా అభినందిస్తూ, మేము ఒకటే అనుకున్నాం. రాయలసీమ ప్రాజెక్టుల పట్ల ఆయన శ్రద్ధ చూపిస్తాడో లేదో అనే అనుమానం కూడా చాలామందికి ఉంది. కానీ ఈరోజు మనం చూశాం. నందికొట్టూరు శాసనసభ్యులు, అట్లాగే ఆలూరు శాసనసభ్యులు, వైఎస్ఎర్సీపి శాసనసభ్యులు కూడా ఈరోజు జలవనరుల శాఖామంటిగారు తీసుకుంటున్న చర్యలను ప్రశంసించే పరిస్థితి వచ్చిందంటే నిజంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాం.

1.50pm (24)

ఆయన మరింత శ్రద్ధ పెట్టి అత్యంత వెనుకబడిన రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర ప్రాజెక్టుల సత్వర పూర్తికి చర్యలు తీసుకోవాలని, అట్లాగే గౌరవ ముఖ్యమంటిగారు ఈరాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి తీసుకుంటున్న ప్రతీ చర్యనూ సమర్థిస్తూ, గౌరవ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను మనస్వార్తిగా సమర్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిషన్ డెవ్యూటీ స్పీకర్స్: వర్షగారూ.

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్.వర్ష (పితాపురం): అధ్యక్షా, నీటిపారుదల శాఖా మంత్రిగారు ప్రవేశచెట్టిన బడ్డిటకు మద్దతు తెలుపడానికి అవకశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. నీటిపారుదల రంగానికి, సుమారు 7,325 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. శీఘ్రగతిన ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయడానికి 3,135 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఏదైతే వెనకబడిన రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాల్లో ఈ ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేయాలని గౌరవ మంత్రిగారు సంకల్పించడం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల మేరకు చాలా మంచి కార్యక్రమం, అదేవిధంగా ఇరిగేషన్ వలన వ్యవసాయం లాభసాటి చేయాలని చంద్రబాబునాయుడుగారి ఆరోచనకి ఈ కేటాయింపులు నిదర్శనం. మరి కొంచెం వెనుకకు వెళితే, 1994-2004వ సంవత్సరం వరకు కూడా మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు సుమారు 10 వేల కోట్ల రూపాయలతో 30 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు ఇచ్చిన ఘనత ఆరోజు ఉన్న ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారిదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా, వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డిగారి హాయాంలో, ఆరోజుల్లో ఆయన అధికారంలో ఉన్నప్పుడు మొట్టమొదటటి సారిగా జలయజ్ఞానికి అంచనాలు 20 వేల కోట్ల రూపాయలతో మొదలు పెట్టి, లక్ష ఎనబై ఆరు వేల కోట్ల రూపాయలకు కూడా తీసుకువెళ్లడం జరిగింది. దీంట్లో ఎన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు అవినీతి జరిగిందో చెప్పాలంటే మొబిలైజేషన్ అడ్వెన్సులు కావచ్చు, వాళ్ల బంధువులకు, చుట్టూలకు, కాంట్రాక్టర్లకు అంటపెట్టింది కావచ్చు. ఇందులో ఖర్చు పెట్టింది 94 వేల కోట్ల రూపాయలు. దామాషా లెక్కన చూసుకుంటే వాళ్లు ఇచ్చింది ఏడు లక్షలో, ఎనిమిది లక్షలో. కానీ, ఏదైతే 1994-2004 మధ్య కాలంలో చంద్రబాబునాయుడుగారు 30 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు ఇచ్చారు. మనం ఖర్చు పెట్టింది పది వేల కోట్ల రూపాయలు, వాళ్లు ఖర్చు పెట్టింది 94 వేల కోట్ల రూపాయలు. 94 వేల కోట్ల రూపాయలకు సరిపడా సాగునీరు ఎక్కడా అందలేదు. వాళ్లు అప్పుడున్న ప్రాజెక్టులు పోలవరం కానివ్వండీ, మిగిలినవన్నీ కానివ్వండి. కాంట్రాక్టర్లతో సులభంగా ఉన్న మట్టి పనులు చేయించారు తప్పితే, కాంక్రీటు వర్ణలు గానీ, స్కూల్యాస్టులు గానీ, యాక్విడెక్స్ గానీ ఇటువంటివన్నీ పక్కన పెట్టి, సులభమైన పనులు తీసుకొని అందులో కమీషన్లు తీసుకోవడం జరిగింది కానీ, ఆ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయలేదు.

అదేవిధంగా రైతులకు భూముల గురించి పేమెంట్లు ఇవ్వలేదు. ఎందుకు ఇవ్వలేదంటే, ఆ పేమెంటుకు వీళ్లకు కమీషన్లు రావని చెప్పి రైతులకు క్లియర్ చేయలేదు. కేంద్రంలో ఉన్న

పర్మిషన్కూ క్లియరెన్సులు తేలేదు. ఇన్ని కార్బ్రూక్మాలు ఆవిధంగా చేసి, రాష్ట్రాన్ని భష్య పట్టించి మరీ చేసిన వైఎస్సార్ పార్టీ నాయకులకు రాష్ట్ర రైతాంగం గురించి గానీ, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించేందుకు కూడా వాళ్లకు ఏవిధమైన అర్థత లేదని తెలియజేస్తున్నాను. పోలవరానికి 3,660 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. కేటాయించడమే కాకుండా, ప్రాజెక్టు పనులు కూడా మొదలు పెట్టడం జరిగింది. మిషన్ కూడా అమెరికా నుంచి జపాన్ నుంచి తెప్పించడం జరిగింది. భూకంపాలు వచ్చినా సరే, ఈ ప్రాజెక్టు తట్టుకునే విధంగా కట్టాలనే ఆలోచనతో చంద్రబాయి నాయుడుగారు ముందుకొన్నారు. దీనికి మనందరం కూడా ప్రశంసించవలసిన కార్బ్రూక్మం.

అదేకాకుండా, అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా, గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం తల్లి, బిడ్డ కాంగ్రెస్ అని ఏదైతే అంటారో, వాళ్ల రాష్ట్ర విభజన అయినప్పుడు పోలవరం ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడానికి అవసరమైన ఏడు మండలాలను కూడా ఆలోచన లేకుండా విభజన చేయడం జరిగింది. చంద్రబాయి నాయుడుగారు 69 సంవత్సరాల అంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒక చరిత్ర నిలబడే విధంగా, ఏడు మండలాల విలీనానికి ఒప్పుకున్నారు. అధికారం వస్తే అందరూ వెంటనే పదని ఎక్కి కూర్చోవాలని ఆలోచిస్తారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు నేను ఈ ఏడు మండలాలను విలీనం అయిన తరువాతనే ప్రమాణ స్వీకారం చేస్తానని చెప్పి దిల్లికి బయలుదేరి, ప్రధానమంత్రి గారిని ఒప్పించి ఏడు మండలాలను కూడా విలీనం చేసి ఈరోజు పోలవరం ప్రాజెక్టును రాష్ట్రమంతా సస్యశ్యామలం అయ్యేవిధంగా లక్షలాది ఎకరాలు సాగులోనికి వచ్చే విధంగా చంద్రబాయునాయుడుగారు ఏదైతే కలలు కంటున్నారో, వ్యవసాయం లాభసాటి చేయాలనే విధంగా, దానికి ఉపయోగపడే విధంగా 2018వ సంవత్సరంలో పూర్తి చేయాలనే ఒక సంకల్పంతో, ఈ మండలాలను విలీనం చేయడంతో ఇది సాధ్యమౌతుందని చెప్పి తెలియజేయడం జరిగింది. అంతేగాకుండా, (బెల్) ఒక రెండు నిమిషాలు ఇవ్వాలి సార్. నాకు మోసం జరుగుతుంది. ఎప్పుడు వచ్చినా నాకు టైమ్ లేకుండా చేస్తున్నారు. రెండు నిమిషాల సమయం ఇవ్వాలి.

ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు పనులు కాకూడదని ఉదాహరణకు మాజీ ఎమ్మెల్యే బాలరాజు గారు ఎవరైతే ఉన్నారో, పోలవరానికి సంబంధించిన గ్రామాలు ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ భాళీ చేయకూడదని ధర్మాలు, ఉద్యమాలు కూడా చేశారు. అక్కడే కాకుండా, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈ ప్రాజెక్టు ముందుకు వెళ్లకుండా వైఎస్ జగన్మోహన్‌రెడ్డిగారు ఈవిధమైన కుటు పన్నుతున్నారని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇదే ఏడు మండలాలు విలీనం కాకపోతే, పోలవరం పూర్తి కాదు కదా? దానివల్ల రాష్ట్రం ఎడారిగా ఉండే పరిస్థితి. అందువలన చంద్రబాయునాయుడుగారు ఈ కార్బ్రూక్మం చేశారు. ఇది కాకపోయి ఉంటే, ఇది శాశ్వతంగా తెలంగాణా, అంధ్రప్రదేశ్‌కు

వివాదస్వర సమయగా ఉండిపోయే పరిస్థితి ఉండేది. ఇది కాకుంటే, ఉత్తరాంధకు గానీ, రాయలసీమకు గానీ, విశాఖకు గానీ, గోదావరి, కృష్ణాకు గానీ నీరు లేని పరిస్థితి ఉండేది.

అంతేగాకుండా, పోలవరాన్ని జాతీయ ప్రాజెక్టుగా చేయడం జరిగింది. మరి జాతీయ ప్రాజెక్టు అయిన పోలవరాన్ని ఏరు ఎందుకు కడుతున్నారు, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వండంటూ విమర్శలు చేస్తున్నారు. కానీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఎప్పుడో ప్రకటించారు. ఇది కేంద్రం సారథ్యంలోనే జరగాలి, పోలవరం ప్రాజెక్టు అధారిటీ కమిటీలో జరగాలని చెప్పి శాసనసభలో ప్రకటించినా సరే, వారి సాక్షి పత్రిక ఏదైతే ఉందో... ఆ సాక్షి పేపరులో తప్పుడు రాతలు రాస్తూ, ఈ ప్రజలను తప్పుడేవ పట్టించే విధంగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు(బెల్). కానీ దీని వలన ఈ రాష్ట్రం సస్యశ్యామలమవుతుంది. మరి ఇటువంటి కార్యక్రమాన్ని పది సంవత్సరాలు కూడా రాజశేఖరరెడ్డిగారు, కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉన్న కూడా ఈ పోలవరాన్ని పూర్తి చేయకుండా పోలవరంలో ఉన్న డబ్బులను తింటూ పందికొక్కులలగా కూర్చున్నారు తప్పేతే, ఎప్పుడూ ప్రాజెక్టు మీద దృష్టి పెట్టలేదని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

అంతేగాకుండా, 489 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో లక్ష హాక్టార్ల ఆయకట్టుకు లభ్యి చేకూర్చే విధంగా 975 చెరువులను అభివృద్ధి చేసిన ఘనత కూడా తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ముఖ్యమంత్రి, చంద్రబాబునాయుడుగారికి దక్కుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా, “ఎస్టీఆర్ జలసిరి” అన్నది, ఇది ఎక్కడ కూడా, ఏ ప్రభుత్వం కూడా పెట్టలేదు. మొదటి దశలో భాగంగా 385.5 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో 50 వేల దళిత గిరిజన రైతులకు చెందిన 2.19 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు ఇచ్చిన ఘనత కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిదని తెలియజేస్తున్నాను.

డిప్యూటీ స్పీకర్స్: కన్కన్లాడ్ చేయండీ.

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎన్.వర్మాః అధ్యక్షా, అయిపోతుంది. తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో భగవంతుడు కరుణించపోయినా సరే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, మంత్రిగారి కృష్ణ వల్లనే 8.20 లక్షల ఆయకట్టుని... మరి పంటలు పండించిన ఘనత కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిది, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారిదని, అలాగే ఇరిగేషన్ మంత్రిగారిదని తెలియజేస్తున్నాను.

ఒకమాట మంత్రిగారి గురించి చెప్పాలి. మేము టెయిల్ ఎండ్లో ఉన్న ఎప్పుడు నీరు లేకపోయినా, అర్థరాత్రి 12గంటలకు ఫోన్ చేసినా, అర్థరాత్రి ఒంటి గంటకు చేసినా అప్పటికప్పుడు ENC లను గానీ, SE లుగానీ, CE లను గానీ, conference లో పెట్టి రైతాంగం సమస్యల గురించి రాత్రి, పగలు అని లేకుండా కష్టపడి, రెండవ పంట పండించినందుకు మంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇరిగేషన్ అంటే మొత్తం రాష్ట్రమంతటా ఉంటుంది. పట్టిస్తిము ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి నదుల అనుసంధానం చేయాలనే ఒక ఆలోచనని, ఒక సంకల్పాన్ని ఈ దేశంలో మొట్టమొదటి సారిగా చేసిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారిదని తెలియజేస్తున్నాను. మా గోదావరి ప్రాజెక్టుల నుంచి సముద్రంలో వేల టిఎసీల నీరు ఏదైతే వెళ్తుందో, ఆ వృధా నీటిని పట్టిస్తిముకు డైవర్సన్ చేసి సుమారు రూ.2500 కోట్లు విలువ చేసి పంటను కాపాడిన ఘనత కూడా ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారిదే. ఈ పట్టిస్తిము ప్రాజెక్టులో కూడా వైఎస్ఎర్ పార్టీ జగన్నాహనరెడ్డిగారు ఈ రాష్ట్రంలో, మా జిల్లాలలో ఏదైతే వెష్ట్ గోదావరి, ఈష్ట గోదావరి జిల్లా రైతాంగం ఏవ్వరైతే ఉన్నారో (బెల్) వాళ్లకు సాక్షి పత్రిక ద్వారా తప్పుడు రాతలు రాయించి, మీ గోదావరిని పట్టుకుపోతున్నారని, ఈ రైతులను అల్లకల్లోలం చేయాలని ఆలోచన చేశారు. రైతులు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మీద ఉన్న నమ్మకంతో అటువంటి కార్యక్రమానికి మధ్యతిప్పరని నేను నమ్ముతున్నాను.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్స్ సమయం మ.గం.1.55ని.లు అయ్యిదండీ. ముగించండీ. మీరు ముగించడం లేదు.

శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్.వర్మః అధ్యక్షా, అటువంటి పట్టిస్తిమును ఇచ్చిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారిది.

మ.2.00 (25)

మా జిల్లా విషయానికొస్తే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఏలేరు ఫీజ్ వన్కు నిధులిచ్చి మా జిల్లా రైతాంగాన్ని ఆదుకున్నారు. అదేవిధంగా ఫీజ్టు కు కూడా సంబంధిత మంత్రి వర్యులు మరియు గౌ. ముఖ్యమంత్రివర్యులు రూ. 170 కోట్లకు జీవో ఇవ్వడం జరిగింది. పనులు త్వరలో ప్రాంభించబోతున్నారు. అదేవిధంగా ఏలేరు, గోదావరి అనుసంధానం కోసం గౌ.ముఖ్యమంత్రి గారి అదేశాల మేరకు గౌ. ఇరిగేషన్ మంత్రి గారు కూడా పర్యాటన చేసి ఆ కార్యక్రమాన్ని కూడా చేపట్టడం జరుగుతుంది. అదేవిధంగా మా

తుర్పుగోదావరి జిల్లాలోని రైతాంగానికి వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు నీరివ్వడం జరగలేదని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: విష్ణు కుమార్ రాజు గారూ,

శ్రీ పి.విష్ణు కుమార్ రాజుః అధ్యక్షా, గౌ.మంత్రివర్యులు శ్రీ దేవినేని ఉమా మహాశ్వర రావుగారికి మంచి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. పట్టిస్తును ఎత్తిపోతల పథకం అనేది కంపీట్ కాదని, ట్రైమ్ ఎక్స్ప్రస్ పదుతుందని రకరకాలుగా ఎన్నో ఊహగానాలుండేవి. అయితే చేసి చూపించారు. కాబట్టి అందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. Polavaram Project is one of the life lines for the State of Andhra Pradesh. The Central Government is committed for the completion of Polavaram Project. పోలవరం ప్రాజెక్టును 2018 నాటికి కంపీట్ చేయడానికి గౌ.మంత్రివర్యులు దేవినేని ఉమా మహాశ్వరరావుగారు, గౌ.ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడుగారు, ఇధ్యరూ కూడా గట్టి ప్రయత్నాలు చేసి కేంద్రం నుంచి అవసరమైన సహాయసహకారాలను తీసుకోవటంలో భారతీయ జనతాపార్టీ ఆంధ్రప్రదేశ్ తరఫున సహకరిస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే The Central Government is committed for the completion of Polavaram Project.

అధ్యక్షా, మేం వెనుకబడిన ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన వాళ్లం కాబట్టి తోటపల్లి బ్యారెజ్ నిర్మాణం లోపభూయిష్ట విధానాల కారణంగా ఎప్పట్టుంచో చాలాకాలంగా పెండింగ్ లో పడిపోయింది. మంత్రివర్యులు ఇచ్చిన బుక్కులో ఈ ప్రాజెక్టును జూన్, 2016 నాటికి పూర్తి చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి నేను మంత్రివర్యుల దృష్టికి తీసుకువచ్చేదేమంటే ఆ సమయానికి ఆ ప్రాజెక్టు పూర్తయే సూచనలు ప్రాక్టికల్గా కనపడడం లేదు. కానీ చేసి చూస్తే వచ్చే సమావేశాలలో మంత్రి గారికి అభినందనలు తెలియజేస్తాము. కాబట్టి మంత్రి వర్యులు దానిపై ప్రత్యేకంగా దృష్టిస్థారించాల్సిన అవసరముంది. స్థానికుల నుండి మాకు అందిన విజ్ఞప్తుల మేరకు భారతీయ జనతాపార్టీ అక్కడికెళ్లి పర్యాటించి, వచ్చి, అన్ని విషయాలూ తెలుసుకుని దానిని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడం కూడా జరిగింది. దానిపై మంత్రివర్యులు ప్రత్యేక దృష్టి సారించి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ మంచి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినందుకు మరొకసారి మంత్రివర్యులకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ దేవినేని ఉమామహాశ్వర రావు (మైలవరం): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కాలవ శ్రీనివాసులుగారు, విష్ణుకుమార్ రాజుగారు, వర్మ గారు బడ్జెట్కు పూర్తి సహకారాన్ని, మద్దతును తెలియజేసినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఇవాళ రాష్ట్రంలోని పెండింగ్ ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేస్తూ రాష్ట్రాన్ని కరవురహితంగా తీర్పిదిద్దాలన్న ముఖ్యమంత్రి గారి మహా సంకల్పంలో భాగంగా ఆయన చేపట్టిన జలదీక్ష కార్యక్రమం కింద శ్రీకాకుళం, విజయనగరం

జిల్లాలలో గతంలో తొమ్మిది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న పమయంలో ఆయన చేతుల మీదుగా ప్రారంభమైన తోటపల్లి ప్రాజెక్టు గత సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారి చేతుల మీదుగా సుమారు 7కవేల ఎకరాలకు నీరిచ్చే కార్బూక్షమాన్ని అధికారులు ముందుకు తీసుకెళ్లి రైతుల్లో ఒక నమ్మకాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది.

ఏదైతే గారవ సభ్యులు చెప్పారో ఆ ప్రకారం ఈ సంవత్సరం డిఫ్రెబ్యూటరీలు ఏర్పాటు చేసి లక్ష 50/60 వేల ఎకరాలకు నీరందించే కార్బూక్షమాన్ని అధికారులు ముందుకు తీసుకెళ్తున్నారు. అట్లాగే మహేంద్రతనయ, వంశధార స్టేజ్టులు, ఫేజ్టుల పనుల మీద ముందుకెళ్తున్నాం. అట్లాగే నాగావళి, వంశధార పనులను వేగవంతం చెయ్యాలని అధికారులకు ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. అంతే కాకుండా జిల్లాకు ఒక చీఫ్ ఇంజనీరునిచ్చి, ఎన్ఱి మీద కూడా బాధ్యతలు పెట్టి జిల్లా కలెక్టర్కు పూర్తి బాధ్యతనివ్వడం జరిగింది. తద్వారా వాళ్ల జిల్లాలోని వనరులన్నింటినీ మ్యాపింగ్ చేయాల్సి వుంటుంది. ఇవ్వాళ చెష్టెలోనూ, బెంగళారులోనూ ఏ ప్రమాదం జరిగినా మన విజయగంగరం చెల్లెమ్మనో, శ్రీకాకుళం తమ్ముడో ఉంటారు. ఇప్పుడు ఆ కష్టం లేదు. ఇవ్వాళ ఆ జిల్లాల్లో వర్డూలు బాగా ఉన్నప్పటికీ వాటిని స్టోర్ చేసుకునే పరిస్థితి లేక వృథాగా సముద్రంలో కలిసిపోయే పరిస్థితుల కారణంగా వంశధార, నాగావళి నదులను అనుసంధానం చేసే కార్బూక్షమాలు జరుగుతున్నాయి. అట్లాగే వంశధార మీద వృథాగా పోతున్న జలాలను సోంపేట ప్రాంతానికి కూడా ఏవిధంగా తరలించాలో దానిపై దృష్టి పెట్టమని ఎక్కుప్పు కమిటీకి ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది. దానికనుగుణంగా యంత్రాంగం పనిచేస్తున్నది. విజయగంగరం జిల్లాలోని తోటపల్లికి కూడా పూర్తిస్థాయిలో నీరిచ్చి నాగావళి నదికి అక్కడున్న వేగావతి, చంపావతి తదితర నాలుగు నదులను అనుసంధానం చేసినట్లయితే విజయగంగరం సస్యశామలమవుతుంది. ఆ జిల్లా నుంచి గతంలో ఎంతోమంది పెద్దపెద్ద నాయకులు వచ్చారు. కానీ, ఆ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయలేకపోయారు. ఇవ్వాళ ఆ జిల్లాలోని మంత్రులు, శాసనసభ్యుల ఆధ్వర్యంలో రైతులు ముందుకొచ్చి మా భూములు తీసుకోండి, దబ్బులు తరువాత ఇచ్చినా పరవా లేదు, డిఫ్రెబ్యూటరీ కాలువలు తవ్వండి, రాబోయే జూన్, జూలై నాటికి మాకు నీరివ్వమని ఆ జిల్లాలలోని రైతులు ముందుకొస్తున్నారు. వాళ్లందరికీ సభ తరఫున ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అట్లాగే విశాఖపట్నంలో కూడా బ్రహ్మండంగా నదులుండి, వర్షపాతముండి, నీరు సముద్రంలో వృథాగా కలిసిపోతున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని విశాఖపట్నానికి శాశ్వత పరిపూర్వంగా మంచినిచ్చే విషయంలో పోలవరం లెష్ట్ కెనాల్ విషయంలో యనమల రామకృష్ణడు గారు, ఆ జిల్లా మంత్రులు కూడా పోలవరం రెట్ కెనాల్ను ఏ స్వార్థతో చేశామో అదే స్వార్థతో 2017 జూన్కి పోలవరం లెష్ట్ కెనాల్ను పూర్తి చేసినట్లయితే మార్గమధ్యంలో వచ్చే నీళ్లన్నీ వర్గారు చెప్పినట్లు ఏలేరు ఫేజ్ వన్, ఫేజ్ టు

ఆధునికరణతోపాటు మార్గమధ్యంలో మనం తీసుకెళ్లే నీళ్లన్నీ బిహ్వండంగా విశాఖపట్టానికి మంచినీటితోపాటు అక్కడి పరిశ్రమలకు మరియు అక్కడి ఆయకట్టును భుతికించుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది. దానికి 2017 జూన్ టార్డెట్‌గా పెట్టుకొని ప్రయారటైజ్‌గా పనులు చేయిస్తున్నాం. అట్లాగే పోలవరం రైట్ కెనార్లకు సంబంధించి మీ అందరికీ తెలిసిందే. కృష్ణా డెల్టాకు సంబంధించి కృష్ణా బేసిన్‌లో నీళ్లు రాకపోవటం వల్ల మనం ఈ సంవత్సరం చాలా ఇబ్బందులు పడ్డాం. ముఖ్యమంత్రిగారు దూరదృష్టితో పట్టిసేమ ఎత్తిపోతల పథకం తీసుకురావడం వల్ల సంవత్సర కాలంలోనే పూర్తి చేసుకొని 24 పంపులు, మొట్టార్లు పెట్టుకొని పోలవరం రైట్ కెనార్లని రేపు జూన్ కల్లా పూర్తిస్థాయిలో చేసుకున్నట్లయితే కృష్ణా డెల్టాలో చిట్టచివరి ప్రాంతమైన అవనిగడ్డ రేపు కృష్ణా సంగమమయ్యే పరిస్థితి కారణంగా గ్యారంటీగా కృష్ణా డెల్టాలోని కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి, ప్రకాశం జిల్లాలలోని 13 లక్షల ఎకరాలు రేపు జూన్ కల్లా స్థిరీకరించబడుతుంది. మనం తొలకరి పంట వేసుకునే అవకాశముంది. ఆ విధంగా పట్టిసేమ ఎత్తిపోతల పథకం వలన పోలవరం ప్రాజెక్టు ప్రయారిటీ 2018 అవుతుంది. కాబట్టి ఒక దూరదృష్టితో, మంచి ఆలోచనతో, ఒక నిజన్తో మన ముఖ్యమంత్రిగారు చేపట్టిన ఈ కార్యక్రమం కారణంగా ఇవ్వాళ రాష్ట్రంలోనూ, దేశంలోనూ నదుల అనుసంధానం చేయాలన్న చర్చ జరుగుతేంది. కేంద్రంలో ప్రధానమంత్రిగారు, ఉమాభారతిగారు ఇవ్వాళ నదుల అనుసంధానం గురించి మాట్లాడుతున్నారు. మొన్నె సుఫీం కోర్టు కూడా అన్ని రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రుల్ని కూర్చోబెట్టి ప్రయారటైజ్ చేసుకొమ్మని కేంద్రప్రభుత్వానికి డైరెక్షన్ కూడా ఇచ్చింది. ఇవ్వాళ మనం చేసిన కృష్ణా, గోదావరి నదుల అనుసంధానం దేశానికి స్వార్థిదాయకమైంది. ఇవ్వాళ అదే స్వార్థితో గోదావరి, కృష్ణా, పెన్నా నదుల అనుసంధానం చేయాలని పట్టుదలగా ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచన చేస్తున్నారు.

మ.2.10

ఈ విషయంలో మీ సలహాలు, సూచనలు, ఆలోచనలు ఇవ్వాలని రాష్ట్ర ప్రజలను, గౌరవనభ్యలను మీద్వారా కోరుతున్నాను. గోదావరి-కృష్ణా-పెన్నా నదుల అనుసంధానం చేసుకున్నట్లయితే ఇవ్వాళ సోమశిల, కండలేరులలో 135టీఎంసీలు నిల్వ చేసుకున్నట్లయితే ప్రకాశం జిల్లాతోబాటు అటు రాయలసీమ జిల్లాలైన చిత్తురు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలు సస్యశ్యామలపుతాయి. కాబట్టి మన ఆలోచన కూడా కృష్ణా డెల్టాను, నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టును కాపాడుకొంటూ, రాయలసీమపై మనమందరం దృష్టిపెట్టాల్సిన అవసరముంది. రాయలసీమలో కరవును పారదోలాలని 30 సంవత్సరాల క్రితం అప్పటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి.రామారావుగారు ఆలోచించారు. వారు ఇప్పుడు స్వర్గంలో ఉన్నారు. తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టును ప్రారంభిస్తానని ఆయన ఆరోజు చెప్పి సచివాలయానికి వెళుతుంటే అప్పటి ప్రతిపక్ష

నాయకుడు రాయల్సీమ నాయకులను రెచ్చగొట్టి ఆయన కారుకు అడ్డంపడ్డారు. మీరు మిగులు జలాలు కాదు ఇవ్వాలింది, నికర జలాలని వారిని అడ్డుకున్నారు. హంద్రీనీవా, గాలేరు-నగరి, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టులకు నీటి కేటాయింపులు లేవని ఆప్టటి ప్రతిపక్ష నాయకుడు రాజశేఖరరెడ్డిగారితోపాటు ఆ ప్రాంత నాయకులు కొందరు ఎన్.టి. రామారావుగారి కారుకు అడ్డం పడ్డారు. తరవాత రాజశేఖరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండగా బచావత్ ట్రైబ్యూనల్ తీర్చును 30 సంవత్సరాల తర్వాత సమీక్షించేందుకు తరవాత బ్రిజెస్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ ముందు మన రాష్ట్ర వాదనలు వినిపించే అవకాశం ఆప్టటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. అప్టటి ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డిగారు ట్రైబ్యూనల్ ముందు వాదనలు వినిపించడానికి సరైన లాయర్లను పెట్టుకోకపోవడంవల్ల, సరైన వాదనలు వినిపించకపోవడంవల్ల, బ్రిజెస్ కుమార్ ట్రైబ్యూనల్ మన రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు దెబ్బతినేలా కర్రాటుక, మహారాష్ట్రలకు ప్రయోజనం కలిగివిధంగా తీర్చు ఇచ్చింది. ఆ తీర్చును వెంటనే బయట పెట్టులని ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సుప్రీంకోర్సులో స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ వేసి వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి. మనకు జరిగిన అన్యాయానికి ప్రతిగా అప్పుడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ అధ్యక్షుడు శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయడుగారు, శాసనసభ్యుడినైన నాచేత సుప్రీంకోర్సులో స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్ వేయించారు. మన రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాపాడాలని మన రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలలో మన ప్రయోజనాలు దెబ్బతినకుండా ఏచ్చంగా వాదనలు వినిపించాలని గట్టి చర్యలు తీసుకున్నాం. మన పక్షమన్న తెలంగాణ రాష్ట్రం పాలమూరు-రంగారెడ్డి ఎత్తిపోతల పథకాన్ని నిరోధించడానికి మన అపెక్ష కమిటీ సభ్యులు, రైతు కమిటీ సభ్యులు సుప్రీంకోర్సులో రిట్ పిటిషన్ వేశారు. ఆ రిట్ పిటిషన్లో సుప్రీంకోర్సు అంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాలను తన వాదనలు వినిపించడానికి ఆరు వారాల గడువు ఇచ్చింది. ఈ విధంగా న్యాయపోరాటం చేయడంతోబాటు రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాపాడేందుకు, కృష్ణ నదీజలాలపై మన హక్కులు కాపాడడానికి బాధ్యత కలిగిన ప్రభుత్వంగా పోరాటాలు చేసి ఇక్కడిదాకా వచ్చాం కాబట్టి తప్పకుండా రాష్ట్ర రైతాంగం తరపున అన్ని విధాలుగా మన ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకుత్వం ముందుకు వెళుతున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. గోదావరి నదీ జలాల పంపకంలో, గోదావరి నదీ బోర్డులో అనుమతులు తీసుకొని, కేంద్ర జలసంఘుం అనుమతులు తీసుకొని పరివాహక ప్రాంతంలో దిగువ రాష్ట్రమైన మన రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను దెబ్బతినకుండా అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకొని ఎప్పటికప్పుడు కేంద్ర జలవనరుల శాఖామంత్రి ఉమా భారతిగారిని, కేంద్ర జలసంఘాన్ని సంప్రదిస్తూ గోదావరి నదీ బోర్డుకు వాస్తవాలు తెలియజేస్తున్నాం. పోలవరం ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ప్రకటించాలని, ఇంతవరకు ఖర్చు చేసిన రూ.3660కోట్లతో ప్రాజెక్టు నిర్మాణాన్ని పరుగులు తీయిస్తున్నాం. 1941లో శ్రీరామపాదసాగర్ ప్రాజెక్టుగా ప్రారంభమైన పోలవరం ప్రాజెక్టును 75 సంవత్సరాల తర్వాత ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయడుగారి నాయకుత్వంలో డయాఫ్రం వాల్ను 110 మీ.లు అనగా 330 అడుగుల పైగా నదీగర్భంలో అత్యంత ఆధునికమైన

యంత్రాలు అమెరికా, జాన్సన్ టోబాటు జర్జీ బావర్ కంపెనీ నుంచి తెప్పించి ట్రాన్స్‌ఫోయ్, ఎల్ అండ్ టి సంఘలు పనులు చేస్తున్నాయి. 2018 సంవత్సరానికి ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి అరుణ్ జైట్లీ గారు పోలవరం ప్రాజెక్టును ఎషబిపి పథకం కింద నిధులు కేటాయిస్తామని పార్లమెంట్లో కూడా ప్రకటన చేశారు. అందుకు సంబంధించి కూడా మా జలవనరుల శాఖాధికారులు కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారులతో మాటల్లాడి మనకు రావలసిన రూ.1500కోట్లను ఎప్పటికప్పుడు పోలవరం ప్రాజెక్టు అధికారులకు తెలియజేసి ఎప్పటికప్పుడు ప్రగతిని తెలియజేస్తూ పనులు చేస్తున్నారు. అలాగే పోలవరం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి నిర్వాసితులకు ఎటువంటి అన్యాయం జరగకుండా వారందరికీ నుమారు రూ.8వేల కోట్ల నుంచి రూ.10వేల కోట్లవరకు ఆర్ అండ్ ఆర్ ప్యాకేజి కింద వారికి చెల్లించాల్సిన అవసరముంది. అందుకోసం సంబంధిత కేంద్ర ప్రభుత్వాధికారులను సంప్రదించి వారికెలా న్యాయం చేయాలా, వారికి ఎలా పునరొసం కల్పించాలా అని చూస్తున్నాం. దిల్లీకి వెళ్లిన ప్రతిసారీ ముఖ్యమంత్రిగారు సంబంధిత మంత్రులను, ఉన్నతాధికారులను కలిసి మాటల్లాడి పేద గిరిజనులు, గిరిజనేతరులు, రైతులకు న్యాయం చేయడానికి అన్ని జాగ్రత్తలు, చర్యలు రాష్ట్రప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది.

కృష్ణ డెల్టా, గోదావరి, పెన్నా డెల్టాల ఆధునికరణ పనులను, ఈ సీజన్లోనే 'నీరు-చెట్టు' పథకం కింద చేపడుతున్నాం. వంద ఎకరాలలోపు సాగు ఉన్న చెరువులను జన్మభూమి కమిటీలద్వారా బాగుచేయమని ఆదేశాలిచ్చాం. 100ఎకరాల సాగుకు పైబడిన చెరువులను నీటిసంఘాల అధ్యక్షుల ద్వారా చేపిస్తున్నాం. రాష్ట్రంలో దాదాపు 3వేల నీటిసంఘాలు ఉంటే వాటిని గత ప్రభుత్వం పూర్తిగా నిర్ణయించినది శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారని తెలియజేస్తున్నాను.

పులిచింతల ప్రాజెక్టులో కూడా కృష్ణ నదికి వరదలు రాగానే 2015, 2016 సంవత్సరాలలో నీరు నిల్వచేసి అన్ని జాగ్రత్తలూ తీసుకున్నాం. ఈ సంవత్సరం కూడా డ్యూమ్ సీపీ అధికారుల సూచనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని 30టీఎంసీలు, 35టీఎంసీలు లేదా 42టీఎంసీలు నిల్వచేయడానికిన్ను ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. తెలంగాణ ప్రభుత్వంతో మాటల్లాడి నల్గొండ జిల్లాలోని ముంపు ప్రాంతాల నిర్వాసితులకు న్యాయం చేయడానికి వారికి చెల్లించాల్సిన నిధులను కూడా ఆ ప్రభుత్వానికి ఇచ్చాం. ఆ రాష్ట్రప్రభుత్వంతో మాటల్లాడి ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ పులిచింతలలో పూర్తి స్థాయిలో నీరు నిల్వ చేయడానికి సహకరించమని ఆ ప్రభుత్వంతో మాటల్లాడుతున్నాం. అదేవిధంగా గుంటూరు జిల్లాలో ముంపు ప్రాంతంలోని నిర్వాసితులకు న్యాయం చేసే విధంగా డ్యూమ్లో పూర్తిస్థాయిలో నీరు నిల్వ చేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటాం.

ప్రకాశం జిల్లాలోని వెలుగొండ ప్రాజెక్ట్లో మొదటి, రెండు దశలలో ఉన్నేల్ పనులు కూడా పరుగెత్తిస్తున్నాం. రెండు దశల్లో సారంగం పనుల్లో ఇబ్బంది వస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు విదేశీ నిపుణులను పిలిపించి పనులు వేగవంతం చేయడానికి ఆదేశాలిచ్చారు. 2017 లేదా 2018 జూన్ నాటికి ఆ పనులను పూర్తిచేయాలనే లక్ష్యం నిర్దేశించుకొని వెలుగొండ ప్రాజెక్ట్ ద్వారా ప్రకాశం జిల్లాలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు, కడవ జిల్లాలోని బద్యేలు ప్రాంతాలకు నీటిని అందించడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా సోమశిల, కండలేరు జలాశయాల ద్వారా ఈ సంవత్సరం పది లక్షల ఎకరాలకు రికార్డు సాయిలో నెల్లారు జిల్లాలో సాగపుతుంది. కండలేరు, సోమశిలలో నీటిని నిల్వచేసి, రాబోయే సంవత్సరం నెల్లారు జిల్లాలో అదనంగా రెండు లక్షల ఎకరాలకు నీరిస్తాం. నెల్లారు డ్యూమ్సు, సంగం బ్యారేజ్సు పూర్తిచేయడానికి కార్యక్రమాలు తీసుకుంటాం.

‘నీరు-చెట్టు’ పథకం కింద కూడా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాం. చిత్తూరు జిల్లాలో గత పది సంవత్సరాలనుంచి వర్రాలు లేక చెరువులలో నీరు లేదు. గత ప్రభుత్వాలు మైనర్ ఇరిగేషన్ కింద, జలయజ్ఞాన్ని ధనయజ్ఞంగా మార్చారు. సమయం తక్కువగా ఉంది కాబట్టి క్లప్పంగా చెబుతాను. కాగ్ రిపోర్టు ప్రకారం జలయజ్ఞాన్ని రూ.20వేల కోట్లతో ప్రారంభించి దానిని రూ.80వేల కోట్లకు పెంచారు. అంచనాలను ఇష్టోనుసారంగా వేల కోట్లకు పెంచి కేవలం మట్టి పనులు చేసి ప్రాక్టర్స్ అన్ని పూర్తిగా గాలికి వదలివేసి ఆ తరవాత జీవో నంబరు 13 తెస్తామని రెండు సంవత్సరాలు ఆ ప్రాజెక్టులను వదలివేస్తే మేం అధికారంలోకి వచ్చిన తరవాత నిపుణుల కమిటీని వేసి జీవో నెం.22, 63 జారీచేసి ఐసియూలో ఉన్న వ్యవస్థలను బయటికి తీసుకువచ్చి గుండ్లకమ్ము, తోటపల్లి ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేసి నీరిచ్చాం. హంద్రీ-నీవా మొదటి, రెండు దశలు పూర్తిచేసి కర్మాలు జిల్లాలో కృష్ణగిరి రిజర్వ్యాయర్ను, పత్తికొండ రిజర్వ్యాయర్ను పూర్తి చేశాం. కర్మాలు జిల్లాలో రామారావుగారి చేతుల మీదుగా ప్రారంభమైన హంద్రీ-నీవా ప్రాజెక్టును ముఖ్యమంత్రిగారి చేతుల మీదుగా, రెవెన్యూ శాఖ చూస్తున్న ఉప ముఖ్యమంత్రిగారి చేతుల మీదుగా ప్రారంభించి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు నీరిచ్చాం.

2.20 pm (27)

అధ్యక్షా, పౌచ్చాన్వేస్ ఫైజు.1, మదనపల్లి, తంబళ్లపల్లి, పలమనేరు, కుప్పం, హిందూపురం, మడకశిర, పెనుగొండ, పెరూర్ డ్యూముకు సంబంధించిన డిపిఆర్ పనులు కూడా వేగవంతం అవుతున్నాయి. అప్పర్ పెన్మార్ ప్రాజెక్ట్ కింద ఉన్న పెరూర్ డ్యూము గానీ, సోదరుడు కాలవ శ్రీనివాసులు చెప్పిన భైరవానితిపు గానీ ఇవన్నీ డిపిఆర్ పనులు తయారు చేయడం జరిగింది. కర్మాలులో సోదరులు నాగేశ్వరరెడ్డి, జనార్థనరెడ్డి అడిగిన రాజోలిబండ డైవర్స్ స్ట్రోము కింద కాలువ పనులకు సంబంధించి డిపిఆర్ పనులన్నీ వేగవంతం చేస్తున్నాం. హంద్రీనీవా ఫైజు.1,

ఫేజు.2 పనులు 2016 నాటికి లక్ష్యంగా పెట్టుకుని ముఖ్యమంత్రిగారు పనులు పరుగెత్తిస్తున్నారు. గాలేరు-నగరి ఫేజు.1 కు సంబంధించి గత ప్రభుత్వం ష్టూడ్యూల్ గాలికోదిలేసి పనులు వదిలేస్తే, జిఎస్‌ఎస్‌ఎస్ ఫేజు.1 లో 28 ప్యాకేజీ గానీ, 29 ప్యాకేజీ గానీ, 30వ ప్యాకేజీలో అవుకు టున్సెల్ పనులు అవస్థ ఇప్పడు మేము చేస్తున్నాం. ఒక పత్రిక, ఒక ఛానల్ చేతిలో ఉందని చెప్పి పెరిగిన అంచనాలను అవినితి అని చెప్పి ఇష్టోరాజ్యంగా బురదవేసే కార్యక్రమం పెట్టి ఏ విధంగానైనా సరే అవుకు టున్సెల్ పనులు ఆపాలి, ఏ విధంగానైనా సరే కాలవ పనులు ఆపాలి, ఏ విధంగానైనా సరే జిఎస్‌ఎస్‌ఎస్ పనులు ఆపినట్టేతే పులివెందులకు, కడప జిల్లాకు నీళ్ళ రావడం కష్టం కాబట్టి ఏదో విధంగా ఆరోపణలు చేసి పనులు ఆపించాలని ప్రయత్నం చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పారదర్శకంగా ఈ వాస్తవాలన్నీ బయట పెట్టి ఆ పనులన్నీ వేగవంతం చేస్తున్నాం. జిఎస్‌ఎస్‌ఎస్ ఫేజు.1 పనులు 2016కి సంబంధించి పూర్తి చేసి అవుకు, మైలవరం, గండికోటు, సర్వేపల్లి, ఓంసాగర్, చిత్రావతి లిప్పు ఇవన్నీ పూర్తి చేసుకున్నట్టే కడప జిల్లాలో 50 నుంచి 60 టీఎంసీల నీళ్ళ నిలబెట్టే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి దాని పనులు కూడా వేగవంతం చేస్తున్నాం. అదేవిధంగా నాగార్జున సాగర్ కూడా ఆయకట్టు ఆధునికరణ పనులు ఏవైతే ఆపేశార్, ఆ పనులను కూడా వేగవంతం చేయడం వలన ఇటు అప్పల్యండు కృష్ణ జిల్లాలో నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాకు కూడా నాగార్జున సాగర్ కింద ఆధునికరణ పనులన్నీ వేగవంతం చేస్తున్నాం.

ఈ ప్రభుత్వం చిత్రశుద్ధి గురించి మీకు ఒకటే తెలియచేస్తున్నాను. ఇవాళ పెట్టిన బడ్జెట్లో రూ.4678 కోట్లలో ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ ప్రారంభమయితే ఇప్పుడు 14వ తేదీలో మనం ఉన్నాం. ఈ 14వ తేదీ మార్చికల్లా రూ.8053 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాం. ఒకసారి మీరే ఆలోచన చేయండి. ఇవాళ బడ్జెట్లో ఇంతే పెట్టారు. ఆ విధంగా ప్రాజెక్టుల నిర్వాణాన్ని మీరు చేయగలరా, అని మా మీద రాళ్ళేనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇవాళ ఈ మార్చి మాసం 18వ తారీఖు వరకు మనం బడ్జెట్లో పెట్టింది మొత్తం రూ. 4,678 కోట్లు కాగా మనం ఖర్చు చేసిన మొత్తం రూ. 8,053 కోట్లు. ఈ 21 నెలల్లో ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం కోసం మేం ఖర్చు పెట్టింది దగ్గర దగ్గర రూ. 12 వేల కోట్లు. అంటే, ఇరిగేషన్కు, జల వనరుల నిర్వహణ కొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత బాధ్యత తీసుకుంటున్నదో, ఎన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకుంటుందో మీకందరికి తెలియజేస్తున్నాను.

అట్లాగే "నీరు-ప్రగతి" కార్యక్రమం. గతంలో మీరు ఏదైనా ఒక జిల్లాలో ఒక ప్రాజెక్టు కావాలంటే, ఎస్.ఇ. గారిని పిలవండి, ఎ.ఇ. గారిని పిలవండి, లేకపోతే డి.ఇ.ఇ. గారిని పిలిస్తేనే సమాచారం వచ్చేది. ఇవాళ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు "నీరు - ప్రగతి" ని ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం క్రిందకు తీసుకువచ్చారు. అట్లాగే ప్రతి జిల్లాకు కూడా ఆ కార్యక్రమానికి సంబంధించిన సమాచారాన్నిచ్చి ఇవాళ మండల, గ్రామ స్థాయిలో కూడా మ్యాపింగ్ చేయాలి,

పూర్తి స్థాయిలో ఈ జల వనరులను ఉపయోగించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో కార్బూకమాన్ని నిర్వహించడం జరుగుతోంది. అందుకు గాను ప్రతి ఒక ప్రజాప్రతినిధి, ముఖ్యంగా గ్రామ సర్వంచ్ నుంచి, ఎం.పి.పి., వార్డ్ మెంబర్ దగ్గర్నుంచి, ఎమ్మెల్యేలు, ఎం.పి.లు, ఎమ్మెలీస్లు అందరూ దయచేసి ఈ మార్పి, ఏఫ్రిల్, మే, జూన్ మాసంలో వర్షాలు వచ్చే వరకు కాలువల మీద, చెరువుల మీద ఏదైతే జల సంరక్షణ కార్బూకమాల్లో నీరు-చెట్టు, నీరు-ప్రగతి వంటి కార్బూకమాల్లో భాగస్వాములు కావాలని కోరుకుంటున్నాను. ఎన్ని ఆర్థిక ఇబ్బందులున్నా కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణం విషయంలో గానీ, హంద్రి-నీవా గానీ, గాలేరు-నగరి గానీ, వెలిగొండ గానీ, గుండ్లకమ్మ గానీ, తోటపల్లి గానీ, పోలవరం రైట్ కెనాల్, లెఫ్ట్ కెనాల్ వంటి నిర్మాణాలను వేగవంతంగా చేయాలని ప్రయార్ ట్రైట్ చేసుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వెళ్తోంది. ఏవైతే non prioritize చేసుకున్న ప్రాజెక్టుల విషయంలో కూడా నిర్మాణ పనులు ఆగకుండా వాటికి కూడా బడ్జెట్లో నిధులిచ్చి నిర్మాణ పనులను పరుగెత్తిస్తున్నాం. తప్పకుండా ఇవాళ గోదావరి కృష్ణా నదుల పవిత్ర సంగమాన్ని ఏ విధంగా మన ప్రభుత్వం తీసుకుండో, గోదావరి, కృష్ణా, పెన్నా నదులను అనుసంధానం చేస్తూ రాష్ట్రాన్ని కరవురహితంగా తీర్పిదిద్దుడానికి గాను ఈ బడ్జెట్కు మధ్యతిచ్చిన గౌరవ సభ్యులందరికి కూడా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జై జన్మభూమి.

DEMANDS FOR GRANTS:

MR. DEPUTYSPEAKER: Now, the question is:

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs.3236,50,90,000/- under Demand No.XI (11) – Roads and Buildings.

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs.7215,21,94,000/- under Demand No.XXXIII (33) – Major and Medium Irrigation.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs.772,31,91,000/- under Demand No. XXXIV (34) – Minor Irrigation.”

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs.4026,39,52,000/- under Demand No. XXXV (35) – Energy, Infrastructure and Investments.

(PAUSE)

The motion was adopted and the Demands for Grants were granted.

Now, the House is adjourned to meet again at 9.00 a.m. tomorrow.

(Then the House adjourned at 2.27 p.m. to meet again at 9.00 a.m. on Saturday, the 19th March, 2016.)